

EMNE- KATALOG

2024/2025

AUGUST'24

HØYSKOLEN FOR
LEDELSE OG TEOLOGI

Innholdsfortegnelse

Del II - Emnekatalog	4
INF1010 Examen philosophicum (10 stp/ECTS).....	5
INF1020 Examen facultatum (10 stp/ECTS).....	7
KRI1110 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS).....	9
KRI1111 Innføring i Det gamle testamentet (5 stp/ECTS).....	10
KRI1112 Innføring i Det nye testamentet (5 stp/ECTS).....	13
KRI1120 Bibelfortolkning (10 stp/ECTS).....	16
KRI1030 Kristendomshistorie og konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS).....	20
KRI1031 Allmenn kirkehistorie (5 stp/ECTS).....	21
KRI1033 Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse (2,5 stp/ECTS)	25
KRI1034 Baptismens historie (2,5 stp/ECTS).....	27
KRI1140 Troselære og spiritualitet (10 stp/ECTS)	29
KRI1230 Pinsekarismatisk teologi og historie (10 stp/ECTS).....	34
KRI1240 Baptistisk teologi og historie (10 stp/ECTS)	40
KRI2010 Tverrfaglige problembaserte emner I (10 stp/ECTS)	44
KRI2020 Tverrfaglige problembaserte emner II (10 stp/ECTS)	48
KRI2050 Misjon i globalt perspektiv (10 stp/ECTS)	50
KRI2110 Forskning, metode og design (10 stp/ECTS).....	53
KRI2120 Bacheloroppgave (10 stp/ECTS).....	57
KTR1010 Konfliktforståelse, kontekst og transformasjon (10 stp/ECTS).....	59
KTR1020 Mekling og dialogarbeid (10 stp/ECTS).....	62
KTR1030 Teologi, religion og konflikt (10 stp/ECTS).....	65
KTR1040 Innovation and Conflict Transformation (Summer School) (15 credits/ECTS)	68
PAL1020 Kommunikasjon og prekenlære (10 stp/ECTS).....	72
PAL1140 Misjon, kirke og samfunn (10 stp/ECTS).....	75
PAL1150 Misjonale menigheter og livslang etterfølgelse (10 stp/ECTS)	79
PAL1210 Pastoralt lederskap (10 stp/ECTS).....	82
PAL1211 Sjelesorg (5 stp/ECTS).....	83
PAL1212 Pastoralteologi (5 stp/ECTS).....	87
PAL2010 Kirkens helbredende tjeneste (10 stp/ECTS)	91
PRA1010 Praksis I (10 stp/ECTS).....	94
PRA1020 Praksis II (10 stp/ECTS).....	98

PRA1030 Praksis III (10 stp/ECTS)	101
RLE1020 Etikk og samfunnsanalyse (10 stp/ECTS).....	105
RLE1021 Kultur og samfunnsanalyse (5 stp/ECTS)	106
RLE1022 Etikk (5 stp/ECTS).....	109
RLE1030 Religions- og livssynskunnskap (10 stp/ECTS).....	112
RLE1040 Religionsdidaktikk med praksis (10 stp/ECTS).....	115
SAM1010 Innføring i sosiologi og sosialantropologi (10 stp/ECTS).....	117
SAM1020 Det norske samfunnet - politikk, økonomi og mangfold (10 stp/ECTS)	120
SAM1030 Verdenshistorie (10 stp/ECTS).....	123
SAM1040 Global rettferdighet - sosial teori og praksis (10 stp/ECTS).....	125
SAM1050 Sosiale bevegelser og den nye digitale offentligheten (10 stp/ECTS)	129
SAM1060 Det moderne slaveriet (10 stp/ECTS).....	134
SAM2110/KRI2110 Forskning, metode og design (10 stp/ECTS).....	139
SAM2120/KRI2120 Bacheloroppgave (10 stp/ECTS).....	142
SAM2210 Modeller av det gode samfunn - idéer og ideologier i det 21. århundret (10 stp/ECTS)....	144
TEO1010 Nytestamentlig gresk – grammatikk (10 stp/ECTS)	148
TEO1020 Nytestamentlig gresk – tekstlesning (10 stp/ECTS).....	150
TEO1040 Apologetikk og kristen initiasjon (10 stp/ECTS)	153
TEO1041 Introduksjon til apologetikk (5 stp/ECTS)	154
TEO1042 kristen initiasjon: tro, dåp og åndsdaap (5 stp/ECTS)	156
TEO2110 Bibelfortolkning - fordypning (10 stp/ECTS).....	158
TEO2020 Nytestamentlig teologi (10 stp/ECTS).....	162
TEO2130 Gammeltestamentlig teologi (10 stp/ECTS).....	164
UNG1210 UNG teologi i praksis (10 stp/ECTC).....	167
UNG1220 UNG bærekraft og ledelse (10 stp/ECTS)	169
UNG1230 UNG trosopplæring (10 stp/ECTS).....	172
UNG1240 UNG forkynnelse (10 stp/ECTS)	176
VEL1040 Kreativ organisasjonslæring og prosjektledelse (10 stp/ECTS).....	179
VEL1210 Den verdibeviste organisasjonen (10 stp/ECTS).....	184
VEL1220 Verdibevist ledelse (10 stp/ECTS).....	187
VEL1220D Verdibevist ledelse (10 stp/ECTS).....	191
VEL1230 Verdibevist team- og personalledelse (10 stp/ECTS).....	195
VEL1240 Økonomi og virksomhetstyring (10 stp/ECTS).....	198
VEL1250 Coaching, veiledning og ledelse (10 stp/ECTS)	201

Del II - Emnekatalog

Kodeforklaring

Bokstavkoden i begynnelsen av emnekoden angir hvilken modul emnet hører til:

INF = Innføringsemner

KRI = Grunnstudiet i kristendom, samt fordypning i teologi og ledelse

KTR = Konflikttransformasjon

PAL = Menighetsledelse

PRA = Praksis

RLE = Grunnstudiet i KRLE (kristendom, religion, livssyn og etikk)

SAM = Samfunnsfag

TEO = Teologi

UNG = Kristent barne- og ungdomsarbeid

VEL = Verdibasert endringsledelse

Tallkoden viser til følgende system:

Det første sifferet, som er enten 1 eller 2, viser om faget er på 1000- eller 2000-nivå. Det tredje og fjerde sifferet nummerer emnet innenfor emneområdet.

INF1010 EXAMEN PHILOSOPHICUM (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	INF1010 Examen philosophicum (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">gjennomføre en 4 timers skoleeksamen. Ved den avsluttende eksamen blir studenten prøvd i oppgaver både fra filosofihistorie og i logikk (vektingen av disse to emnene er 70% på første del og 30% på andre del). Begge disse delene må være bestått for at eksamen skal være bestått. Teller 100% av den endelige karakteren. Vurderes A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">skrive en lærerdefinert oppgave på 2500 ord hvor det gis godkjent/ikke godkjent. Oppgaveordlyd skal være klar 3 uker før innleveringsfrist. Denne oppgaven må være godkjent for at avsluttende karakter i emnet skal kunne gis.
OMFANG	40 undervisningstimer (Ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)
GJENNOMFØRING	Emnet går annethvert år, vårsemesteret

Kursbeskrivelse

Examen philosophicum (ex.phil.) utgjør et selvstendig emne i en bachelorgrad, og kan tas uavhengig av andre fagstudier ved HLT. Samtidig er ex.phil. ett av de obligatoriske emnene som inngår i bachelorgraden i teologi og ledelse hvis man velger teologi som emnegruppe. Det anbefales å ta ex.phil. tidlig i studiet.

Dette emnet gir en grunnleggende innføring i filosofihistorie og logikk. Filosofihistorien tar i særlig grad for seg ulike tenkere og perioder, med vekt på temaene virkelighetsforståelse, kunnskapsforståelse, menneskesyn og etikk. Logikk tar for seg elementære kunnskaper i logisk teori og språket som verktøy for akademiske studier, logisk analyse og praktisk argumentasjon. I Examen philosophicum arbeider studenten med to ulike områder innen emnet, som tilsvarer henholdsvis 7 og 3 studiepoeng:

Filosofihistorie	7p
Logikk	3p

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet INF1010 kan ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til sentrale problemstillinger i filosofi og logikk.
- har kjennskap til Vestens filosofihistorie, fra før-sokratikerne av og frem til filosofer i nyere tid.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å forstå filosofiske og vitenskapelige teorier som alternative løsninger på sentrale problemer
- har evne til selvstendig refleksjon og kritisk tenkning

Generell kompetanse

Studenten:

- har forståelse for den plass filosofisk og vitenskapelig tenkning har i den vestlige kulturarv
- har innsikt i mangfoldet i denne tenkning

Undervisningsform

Undervisningen skjer både gjennom interaktive forelesninger og gruppearbeid.

Pensumlitteratur

Filosofihistorie:

Tollefsen, T. (mfl.) (1998): *Tenkere og ideer*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. Hele boken (ca. 570 sider).

Logikk

Vestre, Bernt. (2010). *Den lille logikkboken*. Oslo: Grøndal og Dreyer. Hele boken (ca. 90 sider).

INF1020 EXAMEN FACULTATUM (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp)
EMNE	INF1020 Examen facultatum (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• ha en firetimers (4 t) skoleeksamen. 100%. (A-F)
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• skrive en lærerdefinert oppgave på 2500 ord som vurderes godkjent/ikke godkjent. Oppgaveordlyd skal være klar 3 uker før innleveringsfrist. Denne oppgaven må være godkjent for at avsluttende karakter i emnet skal kunne gis.
OMFANG	40 undervisningstimer (Ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)
GJENNOMFØRING	Emnet undervises annethvert år, høstsemester

Emnebeskrivelse

Ex.fac. utgjør også et selvstendig emne i en bachelorgrad, og kan tas uavhengig av andre fagstudier ved HLT. Samtidig er ex.fac. ett av de obligatoriske emnene som inngår i bachelorgraden i teologi og ledelse, hvis man velger teologi som emnegruppe. Det anbefales å ta ex.fac. tidlig i studiet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet INF1020 skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til grunnleggende spørsmål knyttet til vitenskapelig forskning.
- har kjennskap til sentrale tema i den vitenskapsfilosofiske debatt.
- har kjennskap til debatten om forholdet mellom vitenskap og kristen tro.
- har kunnskap om pentekostal epistemologi og syn på forholdet mellom teologi og spiritualitet.
- har kjennskap til den teologihistoriske utvikling innen kirkens historie fra oldtiden og frem til i dag.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til selvstendig kritisk refleksjon i forhold til de historiske/vitenskapelige forsknings- metoder og resultater
- har evne til selvstendig kritisk bruk av ulike hermeneutiske modeller og metoder
- har evne til å reflektere over forholdet mellom vitenskap, tro og spiritualitet.

Generell kompetanse

Studenten:

- har forståelse av den teologiske forsknings egenart og betydning
- har innsikt i forholdet mellom vitenskap, tro og spiritualitet.

Undervisningsform

Undervisningen skjer både gjennom interaktive forelesninger og gruppearbeid.

Pensumlitteratur

Land, S. J. (2010). *Pentecostal Spirituality: A Passion for the Kingdom*. Cleveland, Tenn.: CPT Press.

McGrath, A.E. (2013). *Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought*. West Sussex, UK: Wiley-Blackwell, 2. utgave, s. 1-275.

McGrath, A.E. (2010). *Science and Religion: A New Introduction*. West Sussex, UK: Wiley-Blackwell, 2. utgave, s. 1-234.

KRI1110 INNFØRING I BIBELEN (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1110 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS)
KURS	KRI1111 Innføring i Det gamle testamentet (5 stp/ECTS) KRI1112 Innføring i Det nye testamentet (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• skrive en lærerdefinert oppgave på 2000 ord i <i>KRI1111 Innføring i Det gamle testamentet</i>. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i KRI1110.• gjennomføre en firetimers (4 t) skoleeksamen. Innføring i Det nye testamentet. Skoleeksamen vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i KRI1110.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning har to ekstra arbeidskrav: 2 oppgaver - 1250 ord hver. Oppgavene er lærerdefinerte, og ordlyd skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	48 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet *Innføring i Bibelen* skal gi en oversikt over historiske og kritiske innledningsspørsmål og sentrale tema i GT og NT, og gjennom dette forberede for videre studier i bibelvitenskap.

Undervisningen i emnet fordeles på kursene *Innføring i Det gamle testamentet* (5 stp/ECTS) og *Innføring i Det nye testamentet* (5 stp/ECTS). Emnet danner grunnlag for emnene KRI1120 *Bibelfortolkning* og TEO2110 *Bibelfortolkning - fordypning*. Emnet er også et generelt redskapsfag som blir viktig både under fordypningen i kristendom og som en del av den generelle bibelteologiske bevisstheten i tilknytning til de ulike emnene.

Nedenfor er det angitt spesifiserte kursbeskrivelser for hvert enkelt kurs. Her finnes læringsutbytte, undervisningsformer, pensumlitteratur og evaluering nærmere beskrevet.

KRI1111 INNFØRING I DET GAMLE TESTAMENTET (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
KURS	KRI1111 Innføring i Det gamle testamentet (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">skrive en lærerdefinert oppgave på 2000 ord. A-F. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i KRI1110.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Lærerdefinert oppgave på 1250 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått. Obligatorisk oppmøte ved minst 75% av undervisningen. Ved redusert undervisning er 100% av undervisningstimene obligatoriske.
OMFANG	24 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 12 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

Kurset gir en grunnleggende introduksjon til Det gamle testamentets bøker. Både historiske og litterære aspekter ved tekstenes tilblivelse og egenart introduseres. Et hovedanliggende vil være å plassere tekstene i sin historiske og litterære kontekst i oldtidens Midtøsten. Følgende tematiske hovedlinjer studeres mer inngående: Skapelse, exodus, lov, Davidsideologi og profetisme. Det legges særlig vekt på eksiltiden og den påfølgende histories rolle i nedskrivningen av en stor del av Bibelens bøker.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI1111 skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til Det gamle testamentets oppbygning, dets ulike bøker og teologiske hovedlinjer.
- har innsikt i ulike teorier omkring Det gamle testamentets tilblivelsesprosess (litterært og kanon).
- har noe kunnskap om historiske særtrekk ved Det gamle testamentets samtid.
- har kunnskap om den historiske, profetiske og poetiske litteraturen i Det gamle testamentet.

- har god kunnskap om særpreg ved narrative og poetiske tekster i Det gamle testamentet.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å lese Det gamle testamentet som del av en historisk virkelighet.
- har evne til å skille mellom historisk og poetisk litteratur, og forstå forskjellen mellom dem.

Generell kompetanse

Studenten:

- har økt forståelse for forholdet mellom tekst og utlevd virkelighet i historiske tekster.
- viser forståelse for, og kan gjengi, sammenhengen mellom form og innhold i religiøse tekster
- har økt forståelse for hvordan sjanger påvirker tolkning av tekster i Det gamle testamentet.

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av

- a) interaktive forelesninger i emnet
- b) eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur
- c) en skriftlig oppgave på 2000 ord
- d) seminar

Pensumlitteratur

Bibelen

Det forventes at studenten leser hoveddeler av Det gamle testamentet. I løpet av semesteret skal minst følgende tekster leses: Genesis, Exodus, Josva, 1. og 2. Kongebok, Salmene, Ordspråkene, Nehemja, Jesaja, Daniel, Hosea, Amos. På norsk brukes bibelselskapets Bibel 2011, på engelsk brukes NRSV.

Obligatorisk litteratur

Longman III, Tremper and Raymond B. Dillard. Eds. *Introduction to the Old Testament*. IVP, 2007.

Supplerende Litteratur

Arnold, Bill T. and Bryan E. Beyer. *Readings from the Ancient Near East: Primary Sources for Old Testament Study*. Baker Academic, 2002.

Cline, Eric. H. *Biblical Archaeology: A Very Short Introduction*. Oxford: OUP, 2009.

Hoerth, Alfred. *Archaeology and the Old Testament*. Baker Academic, 2009.

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje: *Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Det Norske Bibelselskap, Oslo 1999. Det som handler om GT.

Aharoni, Yohanan. Et. Al. *The Macmillan Bible Atlas*. London: Macmillan, 1993.

eller Curtis, Adrian. *Oxford Bible Atlas*. 4 ed. Oxford: OUP, 2009.

KRI1112 INNFØRING I DET NYE TESTAMENTET (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
KURS	KRI1112 Innføring i Det nye testamentet (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal gjennomføre: <ul style="list-style-type: none">• En firetimers (4 t) skoleeksamen. Skoleeksamen vurderes A-F. (Dersom KRI1112 gjennomføres som kompetansekurs vil eksamensformen være en lærerdefinert oppgave på 2000 ord. Oppgaven vurderes A-F.)
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave 1250 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	24 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 12 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

Kurset KRI1112 *Innføring i Det nye testamentet* gir en oversikt over sentrale tema i alle det nye testamentets bøker. Det vil bli gitt en innføring i skriftenes innhold, sjangre, forfatterskap, hensikt, og mottakergruppe.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI1112 *Innføring i Det nye testamentet* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til sentrale tema i de nytestamentlige skriftene.
- kjenner til de nytestamentlige bøkernes oppbygning og kjernebudskap.
- har kjennskap til de litterære sjangere i NT: Evangelium, historieverk, brev og apokalypse.
- har kunnskap om Det nye testamentes tilblivelsesprosess, herunder det synoptiske problem og kanon.
- kjenner til sentrale tema i evangeliene og i Apostlenes gjerninger i lys av historiske problemstillinger.
- kjenner til sentrale tema i paulusbrevene og johannesskriftene i lys av historiske problemstillinger.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å reflektere over budskapet i NTs enkeltskrifter i forhold til NT som helhet.
- kan lese Det nye testamentet som del av en historisk virkelighet.

Generell kompetanse

Studenten:

- har forståelse for forholdet mellom tekst og utlevd virkelighet i religiøse kontekster.
- viser forståelse for sammenhengen mellom form og innhold i religiøse tekster.
- forstår forholdet mellom religiøse vitnesbyrd og historisk forskning.

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av

- a) interaktive forelesninger i emnet,
- b) eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur
- c) seminar.

Pensumlitteratur

Bibelen

Alle bøkene i Det Nye Testamentet skal leses. På norsk brukes bibelselskapets Bibel 2011, på engelsk brukes NRSV.

Obligatorisk litteratur

Burge, G. M., & Green, G. L. (2020). *The New Testament in Antiquity: A Survey of the New Testament within Its Cultural Contexts (2nd ed.)*. Grand Rapids, Mich.: Zondervan Academic. Side 16-18 og 131-569. (438 sider)

Sidetall som gjelder fra tidligere utgave av samme bok:

Burge, Gary M., Cohick, Lynn H. and Green, Gene L. (2009). *The New Testament in Antiquity. A Survey of the New Testament within its Cultural Contexts*. Grand Rapids, Mich.: Zondervan. Side 16-18 og 107-456.

Supplerende litteratur

Hvalvik, R. og T. Stordalen. 1999. *Den store Fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Oslo: Det Norske Bibelselskap. Det som handler om NT.

- Elwell, Walter A. and Yarbrough, Robert W. 2013. *Encountering the New Testament: a historical and theological survey*. Grand Rapids, Mich.: Baker Academic.
- Barrett, C. K. *New Testament Background: Selected Documents*. Revised and Expanded. HarperOne, 1995.
- Carson, D. A., Leon, Moo, Douglas J. *An Introduction to the New Testament*. Zondervan, 2005.
- McRay, John. *Archaeology and the New Testament*. Baker Academic, 2008.
- Skarsune, O., *In the Shadow of the Temple*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2002.
- Johnstad, Gunnar: *Evangeliesynopse*. Oslo: Det norske bibelselskap, 2008.
- Aland, Kurt (ed): *Synopsis of the Four Gospels*, United Bible Societies, 1985, eller Hendrickson Publishers, 2007

KRI1120 BIBELFORTOLKNING (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1120 Bibelfortolkning (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• skrive to (2) oppgaver på 2000 ord. Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgavene vurderes A-F, og hver av dem teller 50% av karakteren i KRI1120.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: <ul style="list-style-type: none">• Oppgave 2500 ord. Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått. Oppmøte: <ul style="list-style-type: none">• Obligatorisk oppmøte på minst 75% av undervisningstimene i faget.• Ved redusert gjennomføring er 100% av undervisningstimene obligatoriske.
OMFANG	48 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet KRI1120 *Bibelfortolkning* skal gi en oversikt over sentrale tolkningsspørsmål som relaterer til lesningen av den kristne Bibel, og også introdusere hermeneutiske problemstillinger.

Undervisningen i emnet fordeles likt på Det gamle og nye testamentet. Emnet danner grunnlag for emnet TEO2110 *Bibelfortolkning - fordypning*. Emnet er også et generelt redskapsfag som blir viktig både under fordypningen i kristendom, og som en del av den generelle bibelteologiske bevisstheten i tilknytning til de ulike emnene.

Emnet KRI1120 vil sette studenten i stand til å lese og forstå og selv tolke sentrale bibelske tekster. Emnet har to hovedområder:

- Bibelens ulike narrativer og temaer har gjennom historien blitt lest som del av en helhet. Emnet gir en innføring i disse narrative og temaene og presenterer deler av deres virkningshistorie.
- En innføring i fortolkningsmetoder som gir studenten forutsetning til å lese tekstene i sin litterære og tidshistoriske kontekst og sette tekstens budskap inn i vår kontekstuelle situasjon. Dreiningen som har skjedd fra en mer historisk forankret eksegesi, til et sterkere fokus på de bibelske tekster som litteratur tematiseres.

Emnet danner grunnlag for emnene TEO2110 *Bibelfortolkning - fordypning*, TEO2020 *Nyttestamentlig teologi* og TEO2130 *Gammeltestamentlig teologi* i tilknytning til årsstudium i

teologi. Ellers er emnet et generelt redskapsfag som blir viktig både under fordypningen i kristendom, men også som en del av en generell bibelteologisk bevissthet i tilknytning til de ulike emner i de ulike årsstudier.

Nedenfor finnes læringsutbytte, undervisningsformer, pensumlitteratur og evaluering nærmere beskrevet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI1120 *Bibelfortolkning* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om aktuelle metoder for eksegese av bibelsk tekster og hvordan forskjellige metodiske grep forandrer lesningen av teksten.
- har fordypet kjennskap til utvalgte deler av Genesis, Salmene og Jesaja, Matteusevangeliet, Johannesevangeliet og Galaterbrevet.
- har kunnskap om bruken av Det gamle testamentet som Kristen tekst og forholdet mellom testamentene.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til selv å gi en begrunnet tolkning av bibelske tekster ved hjelp av et variert sett av fortolkningsmetoder.
- kan formidle bibelske tekster i bevissthet om fortolkningsbroen mellom tekstenes kontekst og virkningshistorie og deres samtidige bruk (hermeneutisk bevissthet).

Generell kompetanse

Studenten:

- har forståelse og respekt for Bibelens litterære og teologiske mangfold.
- har innsikt i ulike måter Bibelen brukes i dag.
- har utviklet sin evne til å bruke bibeltekster på en ansvarlig måte i personlig profesjonsutøvelse.

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av

- a) interaktive forelesninger i emnet
- b) eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur
- c) to skriftlige oppgaver på 2000 ord
- d) og seminar

Tekstutvalg for en mer eksplisitt fortolkning

Følgende bibeltekster skal eksegerees på grunnlag av norsk eller engelsk oversettelse:

GT: Gen 1-4; 12; 22; Ex 3; 20; Deut 28; 2 Kongebok 22-23; Salme 2; 8; 23; 51; Jesaja 6; 39-40; 52-53, Amos.

NT: Matt 5-7; 13; 16; 27-28; Joh 1,1-18; 2,1-3,21; 14,1-15,17 og Gal. kap. 1-3, 5.

Pensumlitteratur

Bray, Gerald. *Biblical Interpretation: Past and Present*. IVP, 2000, ss. 97-111, 145-157, 189-209, 221-224, 461-467, 475-490, 507-508, 511-524, 539-543, 553-563, 584-588 (Ca. 105 sider)

Gorman, Michael J. *Elements of Biblical Exegesis*. Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2009, ss. 9-44, 57-180, 233-246 (Ca. 160 sider)

Köstenberger, Andreas. and Richard Patterson (2011). *Invitation to Biblical Interpretation: Exploring the Hermeneutical Triad of History, Literature, and Theology*. Kregel Academic.

Supplerende litteratur

Barton, John. *Reading the Old Testament. Method in Biblical Study*. London: Darton, Longman and Todd Ltd, 1994.

Brueggemann, Walter. *Reverberations of Faith: A Theological Handbook of Old Testament Themes*. Westminster John Knox, 2002.

Pregeant, Russell, *Encounter with the New Testament: An Interdisciplinary Approach*. Minneapolis, Mn: Fortress Press, 2009.

Kommentarlitteratur

Det forutsettes at studentene aktivt bruker aktuell kommentarlitteratur i arbeid med angitt tekstutvalg. Man skal lese kommentaravsnitt til ovenstående tekstomfang i minst to av følgende kommentarserier:

- Ancient Commentary on Scriptures
- Bibelveket, Nye Luther Forlag.
- Hermeneia Commentaries

- New International Commentary on the Old Testament (NICOT)
- Sacra Pagina
- Word Biblical Commentary (WBC)

KRI1030 KRISTENDOMSHISTORIE OG KONFESJONSKUNNSKAP (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp) Bachelor i teologi og ledelse(180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1030 Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal gjennomføre en sekstimers (6) skoleeksamen. Eksamen har tre deler: 3 timer i KRI1031 1,5 timer i KRI1032 1,5 timer i KRI1033/KRI1034
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Se emnebeskrivelser for KRI1031, KRI1032, KRI1033, og KRI1034.
OMFANG	48 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet skal på den ene siden gi studenten innføring i, kunnskap om og forståelse for kirkens historie, og på den andre side innsikt i og respekt for de ulike kirkesamfunns konfesjonelle egenart. Valgfagene baptisthistorie eller pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelsens historie vil gi en grunnleggende innføring i de respektive kirkesamfunns historie og teologiske egenart.

Emnet settes sammen av 3 kurs hvor to er obligatorisk og det siste er valgfritt. KRI1031 *Allmenn kirkehistorie* (5 stp/ECTS) og KRI1032 *Norsk kirkehistorie* (2,5 stp/ECTS) er obligatoriske kurs. I tillegg skal studenten velge mellom ett av kursene:

- KRI1033 Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse (2,5 stp/ECTS)
- KRI1034 Baptismens historie (2,5 stp/ECTS)

Som helhet sikter emnet KRI1030 på å gi en oversikt over den historiske utviklingen i kirken fra den første tid og til i dag. Vi følger den kristne kirkes historiske opprinnelse, utvikling og utbredelse, i Europa, verden for øvrig og i Norge.

Se de enkelte kursbeskrivelser for læringsutbytte, undervisningsform og pensumlitteratur.

KRI1031 ALLMENN KIRKEHISTORIE (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp) Bachelor i teologi og ledelse(180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1030 Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)
KURS	KRI1031 Allmenn kirkehistorie (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Hvis kurset tas som et enkeltstående kurs skal studenten gjennomføre: En tretimers (3) skoleeksamen. Skoleeksamen vurderes A-F.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave 1250 ord. Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	24 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 12 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

I den allmenne kirkehistorien vil hovedvekten ligge på oldtiden og reformasjonstiden. Baptismens og pinsebevegelsens historie vil behandles særskilt. Det søkes å gi et bilde av kirken i sin samtid. Det gis en oversikt over de ulike konfesjoner, deres tilblivelse og teologiske hovedpunkter.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI1031 Allmenn kirkehistorie skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har kunnskap om hovedtrekkene ved den kristne kirkes historie fra oldkirken og til nåtiden
- har kunnskap om hvordan kristen teologi har utviklet seg og blitt tolket gjennom historien
- kjenner til forholdet mellom stat og kirke i ulike epoker med særlig vekt på oldkirken
- har god innsikt i utviklingen av den evangelikale kristendomstradisjonen fra 1800-tallet
- har god kunnskap om og innsikt i ulike kirkesamfunns historie og teologiske særpreg

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å kunne gi en fremstilling av kirkens historie fra oldkirken og til moderne tid

- kan drøfte ulike teologiske temaer i lys av hvordan den kristne kirke har tolket og besvart disse spørsmålene opp gjennom historien
- evner å reflektere over den teologiske utviklingen i sitt eget kirkesamfunn og kunne drøfte kirkesamfunnets nåtidige teologiske plattform i lys av denne

Generell kompetanse

Studenten:

- ser kirkens historie i lys av sin kontekst
- har evne til å drøfte kirkens plass i samfunnet generelt
- viser respekt for andre kirkesamfunns egenart
- kan føre respektfull dialog med mennesker fra andre kirkesamfunn

Undervisningsform

Kurset "Allmenn kirkehistorie" (5 stp) består av 24 undervisningstimer, og består hovedsakelig av forelesninger. Studentene kan bli bedt om å presentere enkelte temaer knyttet til pensum.

Pensumlitteratur

Haraldsø, Brynjar (1997): *Kirke og misjon gjennom 2000 år*. Oslo: Lunde forlag, ss. 13-285.

Eskilt og Breistein (1997): De store vekkelsene. i Eskilt og Breistein (Red.) *Frikirke- og vekkelseshistorie* s. 47-61, (14 sider i kompendium)

Supplerende litteratur

Hill, Jonathan (2007). *Zondervan Handbook to the History of Christianity*. Mich.: Zondervan.

Lindberg, Carter (2006). *A Brief History of Christianity*. Blackwell Publishing (tilgjengelig på DTL)

Lindberg, Carter (2010). *The European reformations* (2nd edition). Wiley-Blackwell (tilgjengelig på DTL)

McGrath, Alister E. (2013). *Christian History: An Introduction*. Wiley-Blackwell (tilgjengelig på DTL)

McGrath, Alister E. (2013). *Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought* (2nd edition). Wiley-Blackwell (tilgjengelig på DTL)

KRI1032 NORSK KIRKEHISTORIE (2,5 STP/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp) Bachelor i teologi og ledelse(180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1030 Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)
KURS	KRI1032 Norsk kirkehistorie (2,5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Hvis kurset tas som et enkeltstående kurs skal studenten gjennomføre: Én og en halv times (1,5) skoleeksamen. A-F.
ARBEIDSKRAV	Ved redusert gjennomføring har studenten et ekstra arbeidskrav: En lærerdefinert oppgave på 650 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist, og vurderes bestått/ikke bestått. Ved redusert undervisning er oppmøtekravet 100%
OMFANG	12 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 6 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

I kurset "Norsk kirkehistorie" vil hovedvekten ligge på reformasjonstiden og særlig tiden etter Hans Nielsen Hauge. Vekkelsesbevegelsene og etableringen av frikirker på 1800-tallet vil vektlegges spesielt.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI1032 Norsk kirkehistorie skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har kunnskap om hovedtrekkene ved den kristne kirkes historie i Norge
- har kjennskap til forholdet mellom stat og kirke med særlig vekt på norsk frikirkeetablering fra 1850-tallet.
- har kjennskap til Hans Nielsen Hauge og haugianismens betydning i Norge på 1800 tallet
- har god kunnskap om vekkelsesbevegelsene og etableringen av frikirker på 1800-tallet

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å kunne gi en fremstilling av kirkens historie i Norge

- har evne til å reflektere over den teologiske utviklingen i sitt eget kirkesamfunn og kunne drøfte kirkesamfunnets nåtidige teologiske plattform i lys av denne
- har evne til respektfull dialog med mennesker fra andre kirkesamfunn

Generell kompetanse

Studenten:

- har en evne til å se kirkens historie i lys av den samtiden den var en del av
- viser forståelse for kirkens plass i samfunnet generelt
- har økt forståelse for, og respekt, for andre kirkesamfunns egenart

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av

- a) interaktive forelesninger i emnet
- b) eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur

Pensumlitteratur

Elstad, Hallgeir og Halse, Per. (2002) *Illustrert norsk kristendomshistorie*. Bergen: Fagbokforlaget, s 13-228.

Supplerende litteratur

Oftestad, Bernt T, Rasmussen, Tarald og Schumacher, Jan. (2005) *Norsk kirkehistorie*. Oslo: Universitetsforlaget.

KRI1033 PINSEBEVEGELSEN OG DEN KARISMATISKE BEVEGELSE (2,5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1030 Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)
KURS	KRI1033 Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse (2,5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Hvis kurset tas som et enkeltstående kurs skal studenten gjennomføre: Én og en halv times (1,5) skoleeksamen. A-F.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave 650 ord. Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	12 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 6 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

Kurset *KRI1033 Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse* gir en innføring i pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelsens historie fra begynnelsen av 1900-tallet og frem til i dag.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KRI1033 Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til pinsebevegelsens historiske bakgrunn og dens fremvekst på begynnelsen av 1900-tallet
- har kjennskap til pinsebevegelsens videre vekst og utvikling frem til i dag
- kjenner til pinsebevegelsens sentrale lærepunkt og typiske særtrekk
- har kunnskap om den karismatiske bevegelsens historie innen de protestantiske kirkesamfunn og innen den katolske kirke
- har kjennskap til pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelsens historie i Norge frem til i dag

Ferdigheter

Studenten:

- kan gi en fremstilling av pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelsens historie frem til i dag, internasjonalt og i norsk sammenheng
- kan redegjøre for sentrale lærepunkt og typiske særtrekk ved pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelsen

Generell kompetanse

Studenten:

- har bakgrunnskunnskap for å kunne vurdere pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelsens betydning for den internasjonale kristenhet
- viser evne til å samhandle med trendene i moderne pinsebevegelsen med en forståelse av bevegelsens historiske røtter

Undervisningsform

Undervisning gis i form av interaktive forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur.

Pensumlitteratur

Synan, Vinson (1997). *The Holiness-Pentecostal Tradition: Charismatic Movements in the Twentieth Century*. Grand Rapids, MI: Eerdmans. S. 1-8, 51-59, 84 -116, 127-175, 185-236, 243-259, 264-266, 271-278 (173 s.)

Andersen, Øyvind Gaarder (2018): "Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelsen: Den hellige ånds gaver og åndserfaringer» i Tjørhom, Ola (red.): *Kirkesamfunn i Norge: Innføring i kirkekunnskap*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 191-210 (19 s.)

KRI1034 BAPTISMENS HISTORIE (2,5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1030 Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)
KURS	KRI1034 Baptismens historie (2,5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Hvis kurset tas som et enkeltstående kurs skal studenten gjennomføre: En og en halv times (1,5) skoleeksamen. A-F.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave 650 ord. Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	12 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 6 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

I kurset *KRI1034 Baptismens historie* vil det gis en grunnleggende innføring i baptismens fremvekst og utvikling. Det legges vekt på bevegelsens historiske og teologiske særpreg.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KRI1034 Baptismens historie* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Studenten:

- har god kunnskap om anabaptismen som en særegen retning på reformasjonstiden.
- viser god innsikt i utviklingen av baptismen fra 1600 tallet og fremover.
- har god kunnskap om baptismens historie og teologiske særpreg.

Ferdigheter

Studenten:

- kan gi en fremstilling av baptismens historie fra reformasjonstiden og til moderne tid, internasjonalt og senere i norsk sammenheng.
- har evne til å reflektere over den teologiske utviklingen innenfor baptismen og kunne drøfte kirkesamfunnets nåtidige teologiske plattform i lys av denne.

Generell kompetanse

Studenten:

- viser en viss evne til å se kirkens historie i lys av den samtiden den var en del av.
- kan drøfte kirkens plass i samfunnet generelt
- har respekt for andre kirkesamfunns teologiske og historiske egenart.

Undervisningsform

Kurset "*Baptismens historie*" har 12 undervisningstimer, og består hovedsakelig av forelesninger. Studentene kan bli bedt om å presentere enkelte temaer knyttet til pensum.

Pensumlitteratur

Leonard, Bill J. (2003): *Baptist Ways: A History*. Valley Forge, PA: Judson Press. Ss. 1-15.

Weaver, Douglas C. (2008): *In Search of the New Testament Church: The Baptist Story*. Macon, GA: Mercer University Press. Ss. 9-113, 146-179, 201-250.

Supplerende litteratur

Holmes, Stephen R. (2012) *Baptist Theology*. London: T&T Clark

Eidberg, Peder A. (1976) *Baptistene Tro og Liv*. Oslo: Norsk Litteratur Selskap

KRI1140 TROSLÆRE OG SPIRITUALITET (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1140 Troslære og spiritualitet (10 stp/ECTS)
EVALUERINGSFORM	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">gjennomføre en 4 timers skoleeksamen. 50%. A-F.skrive en lærerdefinert oppgave på 2000 ord. 50%. A-F. (oppgaveordlyden blir publisert 3 uker før innleveringsfristen)
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: 2500 ord. Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	48 Undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Troslære skal fremstille og drøfte den kristne tro, med tanke på at dens budskap skal formidles til mennesker av i dag. Dette omfatter både et studium av Bibelens helhetsbudskap, med utgangspunkt i det bibelteologiske arbeid med Skriften, og kjennskap til viktige tolkninger av sentrale kristne tema gjennom teologiens historie. Studenten vil også få en praktisk og teoretisk innføring i sentrale dimensjoner ved spiritualitet i den kristne tradisjonen med vekt på karismatisk og pentekostal spiritualitet. Dette inkluderer bønn og lovsang, vekkelserforkynnelse og bønn om Åndens gaver med vekt på profetisk gave og helbredelse.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KRI1140 Troslære og spiritualitet* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til dogmatikkens grunnlagsspørsmål, særlig betydningen av bibelsyn og åpenbaringssyn
- har god kjennskap til sentrale kristne trossannheter som den treenige Gud, skapelsen, mennesket, synden og det onde, kristologi, soteriologi, pneumatologi, ekklesiologi, dåp og nattverd, eskatologi

- har inngående kjennskap til sentrale lærepunkt i baptistisk og pentekostal teologi.
- har god kunnskap om bønn som spirituell praksis, og kunnskap om ulike former for spiritualitet i kristendommens historie.
- har opparbeidet god kunnskap om sentrale aspekter ved pentekostal og evangelikal spiritualitet med vekt på vekkesforkynnelse, ulike tilnærminger til åndsåp/åndsfylde og Åndens gaver
- har kjennskap til former for alternativ religiøsitet
- kjenner til kildetekster fra oldtiden til nyere tid som formidler spiritualitet
- har kunnskap om modeller for forbønn og bønn i den pentekostale tradisjonen.

Ferdigheter

Studenten:

- har opparbeidet evne til å se sammenhengen mellom det bibelske materialet, teologihistorien og aktuelle dogmatiske posisjoner i dag
- har evne til selvstendig refleksjon over de ulike tema innen dogmatikken
- har evne til å begrunne egne dogmatiske standpunkt
- har forbedret evne til å reflektere over hvordan spiritualitet uttrykkes individuelt og kollektivt
- har forbedret evne til å reflektere over ulike former for kristen spiritualitet.

Generell kompetanse

Studenten:

- har god innsikt i Bibelens helhetsbudskap
- har opparbeidet en reflektert forståelse av det bibelske budskaps relevans for dagens samfunn
- kan forklare og formidle innholdet av den kristne tro til mennesker av i dag
- har utviklet sensitivitet og respekt for ulike former for spiritualitet
- kan undre og kritisk tenking i møte med spirituelle fenomener og opplevelser
- har utviklet en mer reflektert form for spirituelt engasjement.

Undervisningsform

Det legges opp til læring i teori og praksis gjennom en blanding av forelesninger, dialog, og erfaringsbasert læring. Kurset består av til sammen 48 undervisningstimer. I tillegg må påregnes eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur.

Pensumlitteratur

Troslære

Andersen, Ø. G. (2018): *Våg å tenke – våg å tro! Trosforsvar*. Oslo: Globalt Misjonsfokus, (4. utg.), s. 6–28, 32–35, 37–39, 43 –44, 64–108, 129-132, 177–200, 219–238, 249–260, 286-290, 295 – 296 (ca. 125 s.).

Engedal, L. G. og Modalsli, O. (1989): *Evangelisk tro*, Oslo: Nye Luther Forlag, s. 154-162, 236-242 (14 s.)

Horton, S. M., red. (1995, eller senere utgaver): *Systematic Theology: Revised Edition*, Springfield, MO: s. 81-113, 171-176, 489-516, 525-565, 606–637 (ca. 135 s.)

McGrath, A.E. (2017): *Christian Theology: An Introduction*, West Sussex, UK: Wiley-Blackwell (6th Ed.), s. 135-170, 175-236, 243-244, 246-292, 299-313, 327-353 (ca. 184 s.)

Artikler:

Andersen, Ø.G (2021): «Hva er et pentekostalt bibelsyn?» Notat, upublisert, Stabekk (ca. 7 s.)

Andersen, Ø.G. (1993): "Pinsebevegelsen" i Borgen, P. og Haraldsø, B. (red.): *Kristne kirker og trossamfunn*. Trondheim: Tapir Forlag, s. 249 – 253 (4 s.)

Andersen, Ø.G. (2015): «Åndens dåp i den brede pinsekarismatiske bevegelse: Hvor store er egentlig forskjellene?» i Sæther, K.W. og Tangen, K. I. (red.): *Pentekostale perspektiver*. Bergen: Fagbokforlaget, s. 135-151 (ca. 17 sider)

Andersen, Ø.G. (2020): "Healing and Preaching: The eschatological and legitimizing perspectives on healing constitute a unity that has important implications for the Church" i *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, Vol. 7, <https://doi.org/10.53311/sjlt.v7.47>, (ca. 20 s.)

Andersen, Ø.G. (2019): "Det som gjør pinsebevegelsen til pinsebevegelse» i avisen *Dagen*, 05.06.2019, s. 26-27 (ca. 3 s.)

Andersen, Ø.G. (2023): "Do Healings Confirm the Truth of the Christian Gospel?" i *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, Vol. 10, <https://doi.org/10.53311/sjlt.v10.87> (ca. 13 s.)

Ladd, G.E. (1974): *A Theology of the New Testament*. Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company, s. 628-631(4 s.)

Mikalsen, T. E. (1993): "Baptistene" i Borgen, P. og Haraldsø, B. (red.): *Kristne kirker og trossamfunn*. Trondheim: Tapir Forlag, s. 48-53 (6 s.).

Spiritualitet

Foster, R., J. and Smith, J.B. (2005): *Devotional Classics*. New York: HarperOne, s. 7–11, 55–59, 80–84, 143–147, 288–291 (ca. 20 s.)

Kay, W. K. and Dyer, A. E. (2008): *Pentecostal and Charismatic Studies. A Reader*. London: SCM Press, s. xix- xxxiii, 25-27, 32-34, 38-41, 43-59, 70-87, 89-99, 102-104, 113-123, 127-131, 142-147, 149-150, 160-163 (ca. 90 s.)

McGrath, A. E. (1999): *Christian Spirituality*. Oxford: Blackwell, s. 1-80, 88-92, 99-103 (ca. 88 s.).

Artikler:

Andersen, Ø. G. (2020): «The Gifts of The Holy Spirit». Notat, Stabekk, Upublisert (14 s.)

Olsen, H. (2012): «Spiritualitet. Religionens dynamiske kjerne», i Sæther, K.W. (red.), *Spiritualitet; perspektiver, tradisjoner og uttrykksformer*. Oslo: Akademika: 2012 (15 s.)

Skottene, R. (2007): «Nygnostisk antropologi. Menneskesynet i New Age i et teologihistorisk perspektiv», i *Tidsskrift for Teologi og Kirke*. s. 19 -34 (15 sider)

Tangen, K.I. (2012): «Pentekostal spiritualitet som senmoderne teologi», Sæther, K.W. (red.), *Spiritualitet; perspektiver, tradisjoner og uttrykksformer*. Oslo: Akademika, (15 s.).

KRI1230 PINSEKARISMATISK TEOLOGI OG HISTORIE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp)
EMNE	KRI1230 Pinsekarismatisk teologi og historie (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Skriftlig oppgave (3000 ord). 100%. A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Gjennomføre et intervju og levere en intervjurapport (900 ord)• Skrive 3 innlegg i kursets diskusjonsforum• Ved redusert undervisning eller kompetansekurs: Oppgave 2500 ord som defineres av lærer. Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved redusert undervisning eller HLT-kompetansekurs: 24 timer, pluss undervisnings-videoer)

Emnebeskrivelse

Emnet KRI1230 *Pinsekarismatisk teologi og historie* gir en grundig innføring i pinsebevegelsens og karismatiske bevegelsens historie, teologiske særtrekk og utbredelse globalt og i Norge. Studenten vil lære om pinsebevegelsens historiske og teologiske røtter, og sentrale læresetninger og praksiser. Videre gir emnet god oversikt over pinsevekkelser på begynnelsen av 1900-tallet og bevegelsens globale utbredelse, vekst og særtrekk. Spesiell vekt legges på bevegelsens historie i Norge, Vest-Europa og Nord-Amerika. Emnet skal også gi god oversikt over den karismatiske bevegelsens historie og fremveksten av nyere bevegelser og kirkesamfunn som kan defineres som pinsekarismatiske. Teologi og praksis rundt tema som åndsdåp, helliggjørelse, helbredelse, endetidslære, nådegaver, misjon og vekkelse vies spesiell oppmerksomhet. Gjennom kurset vil studenten få et innblikk i ulike historiske metoder og tilnærminger til pinsekarismatisk historie, og få prøvd ut noen av disse gjennom egen oppgaveskriving på et selvvalgt tema.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KRI1230 Pinsekarismatisk teologi og historie* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap og pinsebevegelsens teologiske og historiske røtter

- har god kunnskap om pinsevekkelser ulike steder i verden på begynnelsen av 1900-tallet, men spesiell vekt på vekkelsene i Azusa Street og Kristiania.
- har kjennskap til sentrale historiske debatter og læresetninger i pinsebevegelsen
- har god kunnskap om pinsebevegelsens globale utbredelse fra begynnelsen av 1900-tallet til i dag.
- har god kunnskap om pentekostal spiritualitet, sentrale praksiser og misjonsengasjement
- har kjennskap til kvinners sentrale roller i pinsebevegelsens historie
- har god kunnskap om den karismatiske bevegelses røtter og utbredelse, og spesielt om karismatikk innenfor lutherske kirker.
- har kunnskap om nyere pinsekarismatiske vekkelsener, bevegelser og kirkesamfunn som for eksempel Vineyard, Trosbevegelsen, Jesus-bevegelsen og Toronto-vekkelsen.
- har god kjennskap til ulike historiske metoder og tilnærminger til pinsekarismatisk historie.

Ferdigheter

Studenten:

- har forståelse for pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelsens utbredelse og historiske og teologiske røtter
- har evne til å gjøre rede for sentrale trekk ved pinsekarismatisk teologi og spiritualitet
- har forståelse for og evne til å drøfte likheter og ulikheter innenfor pinsekarismatiske kirker og bevegelser globalt og i Norge
- evner å produsere og presentere et selvstendig forskningsarbeid.

Generell kompetanse

Studenten:

- har kompetanse til å analysere pinsekarismatiske ledere, kirkesamfunn og bevegelsers teologi og praksis
- har opparbeidet erfaring i å studere pinsekarismatisk historie og teologi i dybden og presentere egne funn
- kan sette eldre og nyere pinsekarismatiske bevegelser inn i en større kirkehistorisk og konfesjonell sammenheng

Undervisningsform

Dette emnet undervises primært gjennom samlinger på nett og opptak av forelesninger som gjøres tilgjengelig for studentene. Samlingene på nett vil inkludere undervisning, gjesteforelesninger, diskusjoner og gruppesamtaler. Studentene skal også presentere sin

oppgave for klassen i et oppgaveseminar og vil da samles fysisk sammen med faglærer. Det forventes at studentene deltar aktivt i diskusjonsforum på nett og bruker tid på å tilegne seg kunnskap utenom pensum i forbindelse med oppgaveskrivingen og intervjurapporten.

Pensumlitteratur

Bøker:

Anderson, Allan (2014). *An Introduction to Pentecostalism* 2nd edition. Cambridge University Press. (1-242, 263-282) (262 sider)

Dayton, Donald. (1987) *Theological Roots of Pentecostalism*. Hendrickson Publishing. 15-180 (165 sider)

Kay, William and Anne Dyer, *Pentecostal and Charismatic Studies: A Reader* (SCM Press) 10-17, 25-34, 47-59, 73-99. (57 sider)

Sæther, Knut-Willy og Karl Inge Tangen (red) (2015). *Pentekostale perspektiver*. Fagbokforlaget. 31-60, 73-90, 111-152 (90 sider)

- Alvarsson, Jan-Åke: «En komparativ oversikt av pentekostalismens historia i Norden från 1906 till i dag.»
- Alegre, Rakel Ystebø. «Thomas Ball Barratt: Pinsevekkelsens apologet.»
- Simones, Asbjørn. «Sætrekk ved helgings- og pinserørsla og kva betydning dei har hatt for framveksten av den lutherske karismatiske rørsla.»
- Andersen, Øyvind Gaarder. «Åndens dåp i den brede pinsekarismatiske bevegelse: Hvor store er egentlig forskjellene?»

Vonhey, Wolfgang (red). (2020). *The Routledge Handbook of Pentecostal Theology*. Routledge. (s.7-17, 206-215, 247-278, 290-310) (80 sider)

- Stephenson, Christopher. "Systematic Pentecostal Theology"
- Gabriel, Andrew. "Pneumatology"
- Macchia, Frank. "Spirit baptism"
- Alexander, Kimberly. "Divine Healing"
- Althouse, Peter. "Eschatology,"
- Lord, Andy. "Ecclesiology,"

- Wenk, Matthias. "Spiritual Gifts"
- Chris E. W. Green, "Sacraments"

Artikler:

Alegre, Rakel Ystebø. (2017). «Women in Pentecostalism in Europe» in *Global Renewal Christianity: Spirit-Empowered Movements Past, Present, and Future, vol. IV: Europe and North America*, Vinson Synan og Amos Yong, (red). Charisma House Publishers. (s. 259- 273) (14 sider)

Burgess, Stanley M. and Ed M. Van der Maas (red) (2002). *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, Zondervan. 355-363 , 1120-1141. (31 sider)

Lie, Geir (2011). «Vineyardbevegelsen i USA og Norge – en kortfattet historikk.» og «Trosbevegelsen i Norge – en historisk gjennomgang» i *Fra amerikansk hellighetsbevegelse til moderne norsk karismatikk: et historisk overblikk* (s 247-264, 479-519). Akademia forlag. (58 sider)

Mikaelsson, Lisbeth (2018). «The Norwegian Pentecostal Foreign Mission: A Survey of Mission History with Emphasis on Organization, Expansion, and Gender» i *Charismatic Christianity in Finland, Norway, and Sweden*, J. Moberg og J. Skjoldli (red), Palgrave. s 49-77 (29 sider).

Tangen, Karl Inge. (2017). «Pentecostal Movements in Norway» i *Global Renewal Christianity: Spirit- Empowered Movements Past, Present, and Future, vol. IV: Europe and North America*, Vinson Synan og Amos Yong, (red). Charisma House Publishers. s. 198-214. (16 sider)

Tangen, Karl Inge (2021). "Healing in the Pentecostal Tradition: A Scandinavian Perspective" i *Journal of the European Pentecostal Theological Association*. 41:2, 124-140. (17 sider)

Van der Laan, Cornelis. (2010) "Historical Approaches" i Allan Anderson, et al., eds., *Studying Global Pentecostalism: Theories and Methods*. University of California Press. s 202-219 (18 sider)

Primærkilder:

Byposten 3. nov 1906, og *Byposten* 12. jan 1907 (8 sider),

Apostolic Faith nr 1, sept 1906. (4 sider)

Barratt, T. B. (1907). *When the Fire Fell: or God's Dealings with one of His Children*. Side 1-31. (32 sider).

Supplerende litteratur

Alegre, Raket Ystebø. (2019) *The Pentecostal Apologetics of T. B. Barratt: Defending and defining the faith 1906-1909*. PhD – avhandling, Regent University.

Alexander, Kimberly Ervin. (2010) "Boundless Love Divine: A Re-evaluation of Early Understandings of the Experience of Spirit Baptism" i *Passover, Pentecost and Parousia: Studies in Celebration of the Life and Ministry of R. Hollis Gause*. Av S. J. Land, R. D. Moore and J. C. Thomas, (red.). Deo Publishing.

Anderson, Allan. (2007). *Spreading Fire: The Missionary Nature of Early Pentecostalism*. Orbis books.

Andersen, John Daniel, Smidsrød, Åse-Miriam og Tangen, Karl Inge (2019). «Kvinnelige ledere i kirken: Et pentekostalt perspektiv» i *Scandinavian Journal of Leadership and Theology* 6. (25 sider)

Andersen, Øyvind Gaarder (2018). "Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelsen: Den hellige ånds gaver og åndserfaringer» i Tjørhom, Ola (red.): *Kirkesamfunn i Norge: Innføring i kirkekunnskap*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 191-210

Barratt, T. B. (1941). *Erindringer*. Filadelfiaforlaget.

Barratt, T. B. (1909). *In the Days of the Latter Rain*. Elim Publishing Office.

Bloch-Hoell, Nils (1956). *Pinsebevegelsen: En undersøkelse av pinsebevegelsens tilblivelse, utvikling og særpreg med særlig henblikk på bevegelsens utforming i Norge*. Oslo: Universitetsforlaget.

Bundy, David. (2009). *Visions of Apostolic Mission: Scandinavian Pentecostal Mission to 1935*. Uppsala Universitet.

Davidsson, Tommy og Alegre, Raket Ystebø. (Forthcoming). «From Medical Kits to Fighting Rape as a Weapon of War: The Development of Scandinavian Medical Mission in the Democratic Republic of Congo,» I *Sisters, Mothers, Daughters: Pentecostal Perspectives on Violence Against Women*. Brill.

English de Alminana, Margaret og Olena, Lois E. (red). (2016). *Women in Pentecostal and Charismatic Ministry: Informing a Dialogue on Gender, Church, and Ministry*. Brill.

Kay, William K. og Dyer, Anne E. (red). (2011). *European Pentecostalism*. Brill.

Land, Steven. (2010) *Pentecostal Spirituality: A Passion for The Kingdom*. CPT Press.

Lie, Geir. (2011). *Fra amerikansk hellighetsbevegelse til moderne norsk karismatikk: et historisk overblikk*, Akademia forlag.

Lie, Geir (red.). (2008). *Norsk pinsekristendom og karismatisk fornyelse: ettbinds oppslagsverk*. Refleks serien nr. 8.

McQueen, Larry R. (2011) "Eschatological Variety in Early Wesleyan Pentecostal Periodicals." *Journal of The European Pentecostal Theological Association* 31, no. 2, January 1, 2011.

Robeck, Melvin. (2006). *The Azusa Street Mission and Revival*. Thomas Nelson.

Synan, Vinson (1997). *The Holiness-Pentecostal Tradition: Charismatic Movements in the Twentieth Century*. Eerdmans.

Synan, Vinson (2001). *Century of the Holy Spirit: Charismatic Movements in the Twentieth Century*. Thomas Nelson.

Synan, Vinson & Amos Yong (red). (2016). *Global Renewal Christianity: Spirit-Empowered Movements – Past, Present, and Future, vol 1: Asia and Oceania*. Charisma House.

Synan, Vinson, Amos Yong and Miguel Álvarez (red). (2016). *Global Renewal Christianity: Spirit-Empowered Movements – Past, Present, and Future, vol 2: Latin America*. Charisma House.

Synan, Vinson, Amos Yong and J. Kwabena Asamoah-Gyadu (red). (2016). *Global Renewal Christianity: Spirit-Empowered Movements – Past, Present, and Future, vol 3: Africa*. Charisma House.

Synan, Vinson & Amos Yong (red) (2017). *Global Renewal Christianity: Spirit-Empowered Movements – Past, Present, and Future, vol. 4: Europe and North America*. Charisma House.

Vondey, Wolfgang (red). (2020). *The Routledge Handbook of Pentecostal Theology*. Routledge.

Wacker, Grant. (2003). *Heaven Below: Early Pentecostals and American Culture*. Harvard University Press.

KRI1240 BAPTISTISK TEOLOGI OG HISTORIE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI1240 Baptistisk teologi og historie (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	<ul style="list-style-type: none">• Skriftlig oppgave (3000 ord). Oppgaveordlyd er lærerdefinert, og skal publiseres senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F og teller 100% av karakteren i KRI1240.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Lage en klassepresentasjon med tilhørende PowerPoint• Skrive et refleksjonsnotat på 900 ord om nåværende baptistisk menighetsliv og praksis• Skrive seks innlegg i kursets diskusjonsforum
OMFANG	40 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring eller HLT-kompetanse: 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet *KRI1240 Baptistisk teologi og historie* gir en grundig innføring i baptistenes historie, teologiske særtrekk og utbredelse globalt og i Norge. Studentene vil lære om baptistenes historiske og teologiske røtter, og om sentralt trosinnhold og viktige praksiser. Det vil bli lagt spesiell vekt på baptistenes historie i Norge, Vest-Europa og Nord-Amerika. Teologi og praksis med vekt på temaer som Kristi herredømme, Bibelens autoritet, troendes dåp, de troendes (gjenfødtes) forsamling, kongregasjonalisme, samvittighetsfrihet, adskillelse av stat og kirke, det allmenne prestedømmet, nådegaver og misjonalt engasjement vil bli presentert og diskutert. I tillegg vil kurset drøfte dagsaktuelle samfunnsetiske problemstillinger i lyset av baptistiske kjerneverdier. Studentene vil også utfordres til å reflektere over implikasjonene av baptistenes historiske kjerneverdier for moderne tro og praksis.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KRI1240 Baptistisk teologi og historie* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Studenten:

- har god kunnskap om og innsikt i baptistenes historie, teologiske særtrekk og utbredelse globalt og i Norge.
- har kunnskap om de viktigste historiske, politiske, sosiale og kulturelle faktorene som dannet bakgrunnen for baptistiske bevegelsers fremvekst

- har innsikt i det nære forholdet mellom baptistenes historiske utvikling og sentrale aspekter av baptistisk identitet og praksis
- har kunnskap om baptistiske teologiske kjerneverdier og hvordan de kommer til uttrykk i deres ekklesiologi og praksis
- har kunnskap om viktige fokusområder for misjon og samfunnsengasjement

Ferdigheter

Studenten:

- kan gi en fremstilling av baptismens historiske utvikling fra 1600-tallet til moderne tid
- kan gjøre rede for sentrale trekk ved baptistisk teologi og spiritualitet
- kan reflektere over baptistenes teologiske utvikling, og kunne drøfte kirkesamfunnets nåtidige teologiske plattform i lys av denne
- kan forklare noen av årsakene til mangfold blant baptister i Storbritannia, Nord-Amerika, Europa og andre land.
- kan vurdere faktorer som fører til kontroverser blant moderne baptister, og vurdere deres innvirkning på utvalgte baptistsamfunn
- kan reflektere kritisk og konstruktivt om historiske, etiske og teologiske temaer som er identifisert i litteraturen
- deltar i respektfull dialog og økumenisk samarbeid med innsikt i egen identitet og eget verdigrunnlag

Generell kompetanse

Studenten:

- har evne til å se baptistenes historiske utvikling i lys av historiske og kontekstuelle faktorer
- kan gjøre rede for baptismens opprinnelse og kjerneverdier
- innehar bedre evne til å lede og gjøre tjeneste i baptistmenigheter med forståelse for baptistisk ekklesiologi og teologiske kjerneverdier
- har fått bedre evne til å delta i økumeniske samtaler og samarbeid med respekt for andre kirkesamfunn og trygghet og innsikt i egen identitet
- har erfaring i å studere baptistenes historie og teologi i dybden, og presentere egne funn
- kan produsere og presentere et selvstendig forskningsarbeid

Undervisningsform

Dette emnet undervises enten samlingsbasert, på nett eller som en kombinasjon av disse. Emnet består av 40 undervisningstimer. Samlingene vil inkludere undervisning,

gjesteforelesninger, diskusjoner og gruppesamtaler. Studentene skal også presentere sin oppgave for klassen i et oppgaveseminar. Det forventes at studentene deltar aktivt i diskusjonsforum på nett, og bruker tid på å tilegne seg kunnskap utenom pensum i forbindelse med oppgaveskriving og intervjurapport.

Pensumlitteratur

Beasley-Murray, Paul. (1992). *Radical Believers: the Baptist way of being the church*. Didcot: Baptist Union of Great Britain. 135 sider. (Finnes også på norsk).

Bebbington, David W. (2010). *Baptists Through the Centuries*. Waco: Baylor University Press. 264 sider.

Fiddes, Paul S. (2003). *Tracks and Traces: Baptist Identity in Church and Theology*. Carlisle: Paternoster. 271 sider.

Holmes, Stephen R. (2012). *Baptist Theology*. London: T&T Clark. 180 sider.

Totalt: 850 sider

SUPPLERENDE LITTERATUR

Chute, Anthony L. et al. (2015). *The Baptist Story: From English Sect to Global Movement*. Nashville: B &H Publishing.

Johnson, Robert E. (2010). *A Global Introduction to Baptist Churches*. New York: Cambridge University Press.

Hayden, Roger. (2005). *English Baptist History and Heritage*. Rev ed. Didcot: Baptist Union of Great Britain.

Haymes, Brian et al. (2008). *On Being the Church: Revisioning Baptist Identity*. Milton Keynes: Paternoster Press.

Leonard, Bill J. *Baptist Ways: A History*. (2003). Valley Forge: Judson Press.

Lumpkin, William L. (ed.). (2011). *Baptist Confessions of Faith*. 2nd Rev ed. Valley Forge: Judson.

McBeth, H. Leon (ed.). (1990). *A Sourcebook for Baptist Heritage*. Nashville: Broadman.

Randall, Ian M. et al. (2006). *Baptist Identities: International Studies from the Seventeenth to the Twentieth Century*. Milton Keynes: Paternoster.

Rees, Frank, ed. (2016). *Baptist Identity into the Twenty-first Century*. Parkville: Whitley College.

Williams, Michael et al. (2008). *Turning Points in Baptist History*. Macon: Mercer University Press.

KRI2010 TVERRFAGLIGE PROBLEMBASERTE

EMNER I (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI2010 Tverrfaglige problembaserte emner I (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• produsere 2 oppgaver, som defineres av lærer, på til sammen 5 000 ord som vil danne grunnlaget for mappevurdering. Teller 70% av endelig karakter.• delta i aktivt delta i gruppearbeidet i gruppe og på Moodle. Teller 30% av endelig karakter.
OMFANG	16 timer veiledning, 10 ressursforelesninger og gruppearbeid ved bruk av Moodle.

Emnebeskrivelse

Hensikten med faget er å føre sammen kunnskap fra forskjellige fagfelt for å løse konkrete problemer relatert til menighet og menighetsliv.

Målet med dette er todelt. For det første ønsker man å komme fram til konkrete, men bredt anlagte svar på konkrete og relevante problemområder i menigheten. For det andre ønsker man å sette i gang prosesser i gruppen som likner de menneskelige, både sosiologiske og psykologiske prosesser, man vil oppleve som problemløser i menigheten.

Emnet skal videre fungere som et sammenbindende element i utdanningen hvor studenten lærer å bruke fagkunnskap i konkret problemløsning. Det er en målsetning at læresituasjonen i emnet skal være mest mulig lik den arbeidssituasjonen man møter som leder i en frimenighet i Norge i dag.

Menigheten har sin egen kultur med sine egne normer og regler. Dette gjør at man i menigheten ofte må søke andre løsninger enn de som måtte fungere i verden omkring. Dette er særlig tilfelle fordi man i et slikt miljø har en sterk teologisk eller ideologisk profil, men også fordi man er bærer av en særegen tradisjon. Samtidig utgjøres menigheten som gruppe av mennesker med psykologisk og sosiologisk definerte behov, som ikke nødvendigvis skiller seg fra verden omkring.

På denne måten blir menigheten en kompleks gruppe som må belyses fra mange hold. Derfor er menigheten som sådan spesielt egnet for en tverrfaglig diskurs. Relevante fagfelt er mange. Eksempler her er de tradisjonelle teologiske disipliner, pastoralpsykologi, religionspedagogikk, religionssosiologi, kommunikasjon og ledelsesfag. Faget «Tverrfaglige problembaserte emner» er dermed et uttrykk for at menighetens komplekse prosesser forstås best gjennom en tverrfaglig diskurs hvor man er ute etter å finne bredt anlagte svar.

Faget utgjør en sentral del av fordypningen i kristendom. Det er naturlig at praksisopphold kan brukes for å innhente kunnskap til den konkrete problemløsningen.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI2010 Tverrfaglige problembaserte emner skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til problembasert læring som verktøy for oppgaveløsning i grupper
- har kjennskap til gruppedynamiske prosesser man kan forvente i møte med konkret problemløsning.
- kjenner til pedagogisk tilrettelegging av undervisningsmateriell
- kjenner til meningsskapende arbeid i menigheten

Ferdigheter

Studenten:

- kan analysere utfordringer fra ulike synsvinkler
- evner å strukturere arbeid individuelt og i grupper.
- kan planlegge problemløsning og gjennomføre den i henhold til plan
- evner til å tilpasse problemløsningen den enkelte utfordring
- evner å overholde tidsfrister

Generell kompetanse

Studenten:

- har en lyttende og åpen holdning
- kan sette grenser for akseptabel adferd og håndtere konstruktivt tilfeller hvor denne grense overskrides.
- fremmer en demokratisk problemløsning hvor den enkelte får anledning til å sette sitt preg på gruppens arbeid
- har opparbeidet sensitivitet i forhold å inkludere og løfte med andre gruppemedlemmer i problemløsning.

Undervisningsform

Anvendelse av problembasert læring (PBL) er limet i denne tverrfaglige diskursen. Studentene organiseres i grupper på opptil 7 studenter. Hver gruppe får utdelt konkrete case eller oppgave fra menighet og menighetsliv som er egnet for en tverrfaglig diskurs. Det er viktig at caset eller oppgaven har en høy grad av relevans slik at læringssituasjonen er mest mulig lik arbeidssituasjonen i menigheten. Gruppen får så i oppgave å belyse problemstillingen fra ulikt hold. Det kan dreie seg om ulike fagfelt som teologi, psykologi, sosiologi og homiletikk. Gruppen bruker de 7 tradisjonelle trinnene i PBL som er:

1. Problembevissthet og problemidentifikasjon
2. Problemdefinering
3. Problemanalyse
4. Konsekvensanalyse
5. Planlegging og valg
6. Gjennomføring
7. Oppsummering og evaluering

Hver gruppe vil ha en faglærer/veileder som har ansvar for veiledning av gruppen i arbeidet. Vedkommende skal ha en støttende funksjon i så vel de rent faglige, som de gruppedynamiske prosessene i gruppen. Faglærer/veileder skal arbeide for at gruppen skal oppnå en større grad av autonomi, samtidig som vedkommende skal ha en korrigerende funksjon for å sikre faglig relevans.

Gruppens arbeid tar utgangspunkt i to konkrete scenarier:

- Som pastor i en menighet skal du legge til rette for at den jevne menighetsgjenger oppleve en større grad av meningsfullhet og eierskap til menigheten. Det forutsettes tverrfaglig integrasjon, teoretisk bevissthet og konkrete løsninger.
- Det skal utformes et konkret undervisningsopplegg for menighet. Undervisningsopplegget skal kunne brukes direkte uten endring i menighet. Det forutsettes teoretisk fundering og pedagogisk tilrettelegging.

Disse to scenarioene skal lede frem til to ulike gruppeoppgaver. Aktuelle hjelpemidler i problemløsningen er litteratur, ressursforelesninger på studiested eller gjort tilgjengelig via Moodle, gruppesamtaler, forum på Moodle og lignende. Arbeidet skal resultere i skriftlige framstillinger eller lignende som besvarer oppgaven.

Pensumlitteratur

Den problembaserte læringen forutsetter at studenten selv finner fram til relevant litteratur i forhold til problemløsningen. Det forutsettes at det velges 750 til 900 sider på adekvat faglig

nivå. Pensumet skal ha tilknytning til oppgaveløsningen i emnet. Pensumlisten skal godkjennes av faglærer.

KRI2020 TVERRFAGLIGE PROBLEMBASERTE

EMNER II (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI2020 Tverrfaglige problembaserte emner II (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: produsere 2 oppgaver, definert av lærer, på til sammen 5 000 ord som vil danne grunnlaget for mappevurdering
OMFANG	16 timer veiledning, 10 ressursforelesninger og gruppearbeid ved bruk av Moodle.

Emnebeskrivelse

KRI2020 *Tverrfaglige problembaserte emner II* bygger på KRI2010 *Tverrfaglige problembaserte emner I*. Emnet forutsetter dermed at studenten er godt kjent med den problembasert læringen. Emnet KRI2020 er bygget opp på samme måte som KRI2010, men gruppens arbeid tar utgangspunkt i to andre konkrete scenarioer:

- Som pastor i en menighet oppdager du at en av menighetens medlemmer er blitt utsatt for overgrep. Overgriper er også medlem av menigheten. Hvordan vil du takle en slik situasjon? Det forutsettes tverrfaglig integrasjon, teoretisk bevissthet og konkrete løsninger.
- Gruppen skal arbeide med en teologisk problemstilling som er dagsaktuell ved at den har samfunnsaktuell relevans og/eller har vært oppe til debatt i kristne kretser. Hensikten med oppgaven er å kunne bearbeide et teologisk tema som er omgitt av polemikk på en nøytral måte. Oppgaven skal lede frem til en teologisk utlegging omkring tematikken.

Disse to scenarioene skal lede frem til to ulike gruppeoppgaver.

Aktuelle hjelpemidler i problemløsningen er litteratur, ressursforelesninger på studiested eller gjort tilgjengelig via Moodle, gruppesamtaler, forum på Moodle og lignende.

Arbeidet skal resultere i skriftlige framstillinger eller lignende som besvarer oppgaven. Se for øvrig KRI2010 *Tverrfaglige problembaserte emner I* for fylldig emnebeskrivelse, undervisningsform (anvendelsen av PBL i emnet), pensumslitteratur og eksamen.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KRI2030 Tverrfaglige problembaserte emner II* skal ha følgende læringsutbytte definert i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til problembasert læring som verktøy for oppgaveløsning i grupper
- kjenner til gruppedynamiske prosesser man kan forvente i møte med konkret problemløsning.
- har kjennskap til prosedyrer ved overgrep
- kjenner til etiske overveielser ved overgrep
- innehar kjennskap til dagsaktuelle teologiske tema

Ferdigheter

Studenten:

- evner å analysere utfordringer fra ulike synsvinkler
- kan strukturere arbeid individuelt og i grupper.
- evner å planlegge problemløsning og gjennomføre den i henhold til plan
- kan tilpasse problemløsningen den enkelte utfordring
- kan overholde tidsfrister
- kan gi en bred teologisk fremstilling av et tema.

Generell kompetanse

Studenten:

- har en lyttende og åpen holdning
- fremmer en demokratisk problemløsning hvor den enkelte får anledning til å sette sitt preg på gruppens arbeid
- evner til å sette grenser for akseptabel adferd og håndtere konstruktivt tilfeller hvor denne grense overskrides.
- har opparbeidet sensitivitet i forhold å inkludere og løfte med andre gruppe-medlemmer i problemløsning.

KRI2050 MISJON I GLOBALT PERSPEKTIV (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Årsstudium i misjon og kirke (60 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS)
EMNE	KRI2050 Misjon i globalt perspektiv (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• presentere en case-study for klassen, få respons, og levere en tekst på 1500 ord (Case-oppgave med drøfting). 40%. (A-F)• skrive en oppgave på 2500 ord ut fra en problemstilling fastsatt av faglærer. 60%. (A-F) Oppgaveordlyd skal være klar (senest) 3 uker før innleveringsfrist. Begge oppgavene må være bestått for å få karakter i faget.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Obligatorisk oppmøte ved undervisning, minimum 75%.• Redusert undervisning: ekstra arbeidskrav: Lærerdefinert oppgave på 1500 ord. Oppgaveordlyd skal være klar 4 uker før innleveringsfrist. Bestått/ikke bestått.• Ved redusert undervisning er 100% av undervisnings-timene obligatoriske.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring og HLT kompetansekurs er omfanget 24 undervisnings-timer)

Emnebeskrivelse

Emnet ser på de store endringene som har skjedd i den verdensvide kirken i løpet av de siste hundre årene, og adresserer samtidens missiologiske utfordringer fra et globalt og pentekostalt/karismatisk ståsted. Kurset søker å gi en bredere forståelse for Den hellige ånds virke i verden, både ved å diskutere pinsekarismatikkenes vektlegging av Åndens utrustning til tjeneste, og belyse hvordan en pneumatologisk orientert misjonstenkning forholder seg til andre religioner. Globalisering og migrasjon – og de utfordringene og mulighetene disse utviklingstrekkene innebærer for misjon hjemme og ute – diskuteres også. Perspektiver rundt korttids- og langtidsmisjon belyses. At den verdensvide kirkens tyngdepunkt nå befinner seg i Det globale sør bli tillagt vekt.

Det er en fordel at PAL1140 Misjon, kirke og samfunn er fullført på forhånd, ettersom det bibelske og teologiske grunnlaget for misjon, samt utfordringer knyttet til misjon og samfunnsutvikling i Vesten, tas opp der.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI2050 Misjon i globalt perspektiv skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har oversikt over viktige endringer og utfordringer for den verdensvide kirken i det tjudeførste århundret, herunder dens tyngdepunktforflytning til Det globale sør
- kjenner til pinsekarismatikkens rolle i den globale misjon, herunder viktige kjennetegn ved pentekostal misjonstenkning
- har kunnskap om ulike perspektiver på forholdet mellom misjon, diakoni og andre religioner (religionsteologi).
- har bred kunnskap om hvordan kirken har forstått misjonsoppdraget opp gjennom historien

Ferdigheter

Studenten:

- viser forståelse og respekt for ulike teologiske tradisjoners beskrivelse av Den hellige ånds rolle i misjon og evangelisering
- kan reflektere kritisk over eget teologisk ståsted og føre dialog med mennesker som tilhører annen konfesjon, religion eller livssyn
- kan drøfte hvilke muligheter og utfordringer globalisering og migrasjon innebærer for kirken nasjonalt og internasjonalt.
- evner å omsette teologiske og strategiske perspektiver på misjon i praksis

Generell kompetanse

Studenten:

- viser større engasjement og forståelse for kristen, global misjon
- utvikler større respekt for ulike kulturer, livssyn, verdensbilder og tradisjoner
- viser forståelse for hvordan samfunnsendringer og konfesjonell identitet påvirker kristen misjon
- kan både verdsette og kritisk reflektere over pinsekarismatikkens rolle i global misjon.

Undervisningsform

Emnet struktureres gjennom forelesninger, klasseromsdiskusjoner, gruppearbeid og oppgaveløsning. Undervisningsomfanget er på 48 timer og fordeles på forelesning, veiledning og presentasjon av oppgaver.

Pensumlitteratur

- Anderson, A. (2010). "Patterns in Pentecostal and Charismatic Missions". I M. S. Mogensen (red.), *Den pentekostale bevægelse* (19). København: Unitas Forlag, ss. 9-28 (20 sider)
- Dahl, Ø. (2006). «Misjon som kommunikasjon i en globalisert verden». I T. Strandenæs (Red.), *Misjon og kultur: festskrift til Jan-Martin Berentsen* (s. 259–271). Stavanger: Misjonshøgskolens forlag, ss. 259-271 (13 sider)
- Engelsviken, T., Lundeby, E., & Solheim, D. (red.)(2011). *The Church Going Glocal: Mission and Globalisation* (Bd. 6). Oxford, UK: Regnum Books, ss. 51-110 (60 sider)
- Fotland, R. G. (2014). «Migrasjon og den misjonale kirke: Kan dagens kirke hente inspirasjon fra amerikansk metodisme på 1800 tallet?» *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap*, (1), 39–58 (20 sider)
- Kim, Kirsteen (2008). «Discerning the Spirit: the first act of mission». *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap* 62, nr. 1, ss. 3-22 (20 sider)
- Ma, W., Kärkkäinen, V.-M., & Asamoah-Gyadu, J. K. (Eds.). (2014). *Pentecostal Mission and Global Christianity* (Vol. 20). Oxford: Regnum Books, pp. 1-65, 87-105, 182-206, 272-292 (131 sider).
- Nikolajsen, J. B., Haug, K. S., Thoresen, F.-O., & Eskilt, I. (Red.). (2021). *Missiologi: En innføring*. Cappelen Damm Akademisk, ss. 97-172, 186-203, 215-230, 273-335, 348-363 (189 sider).
- Pocock, M., Van Rheenen, G., & McConnell, D. (2005). *The Changing Face of World Missions: Engaging Contemporary Issues and Trends*. Grand Rapids, MI: Baker Academic, ss. 21-245 (225 sider)
- Zehner, E. (2013). «Short-Term Missions: Some Perspectives from Thailand". *Missiology* 41, nr. 2 ss. 130-145 (15 sider).

KRI2110 FORSKNING, METODE OG DESIGN (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp)
EMNE	KRI2110 Forskning, metode og design (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	For å få godkjent i KRI2110 må den enkelte student <ul style="list-style-type: none">• skrive en prosjektbeskrivelse på 1000 ord (40%)• 72 timers hjemmeksamen på 2000 ord +/- 20%, inkl. referanser. (60%)
ARBEIDSKRAV	Delta i to forumdialoger på Moodle
OMFANG	24 undervisningstimer, samt seminar- og veiledningstimer etter behov

Emnebeskrivelse

Emnet skal gi studenten en første innføring i vitenskapsteori og forskningsmetode. Studenten skal bli i stand til å forstå forskningens grunnprinsipper og hvordan man går fra et interesseområde til en relevant problemstilling, og velge en adekvat metode og et relevant materiale. Et viktig mål i studiet er å utvikle studentens evne til å strukturere og skrive en akademisk tekst. Dette inkluderer å presentere logiske argumenter og gi gode grunner for sine påstander. Videre skal emnet gi inngående kunnskap om relevante metoder for datainnsamling, analyse og tolkning. Studenten skal også bli i stand til å skrive en prosjektbeskrivelse som inneholder en litteraturoversikt. Emnet skal også gi studenten innsikt i informasjonssøk, kildekritikk og forskningsetiske problemstillinger. Emnet ligger til grunn for *KRI2120 Bacheloroppgave*.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KRI2110 Forskning, metode og design skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om veien fra et interesseområde til en vitenskapelig problemstilling
- har kjennskap til metodiske tilnæringsmåter for datainnsamling, analyse og metode
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor valgt tema og fagområde
- kjenner til hermeneutiske, kvantitative og kvalitative forskningsmetoder

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å lage en forskningsbeskrivelse og strukturere en vitenskapelig oppgave
- kan formulere forskningsspørsmål på grunnlag av eksisterende forskning
- evne til å demonstrere akademisk skriveferdighet og sjangerforståelse
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff, og framstille dette slik at det belyser en problemstilling

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i relevante fagområder og forskningsetiske retningslinjer
- kan planlegge prosjekt som strekker seg over tid i tråd med etiske krav og akademiske retningslinjer

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Undervisningen består av til sammen 24 undervisningstimer, samt seminar- og veiledningstimer etter behov (på individuelt nivå eller i grupper).

Pensumlitteratur

Obligatorisk litteratur er delt i et kjernepensum som leses av alle, samt litteratur som er tilpasset den type oppgave studenten velger å skrive. I tillegg vil det komme fordypningslitteratur og/eller videoforelesninger etter nærmere avtale med faglærer eller veileder. Totalt litteraturlitfang skal tilsvare omtrent 750 sider.

Kjernepensum

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk, ss. 17-224 (208 sider)

Flyvbjerg, B. (2006). "Making Organization Research Matter: Power, Values, and Phronesis" i *"The Sage Handbook of Organization Studies"* (ss. 370–387). Thousand Oaks, CA: Sage (18 sider)

Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Oslo: Abstrakt forlag, ss. 23-48 (26 sider, kompendium)

Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W., & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Universitetsforlaget, ss. 21-48 (28 sider, kompendium)

Malterud, K. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder for medisin og helsefag* (4. utg.). Universitetsforlaget, ss. 15-29 (15 sider, kompendium)

Øyen, S. A., & Solheim, B. (2013). *Akademisk skriving: en skriveveiledning*. Oslo: Cappelen Damm akademisk (100 sider)

+ 350 sider valgfri litteratur avhengig av prosjektbeskrivelse.

Anbefalt fordypningslitteratur

Kvalitativ oppgave

Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg.). Oslo: Abstrakt forlag, ss. 99-236

– Alternativt 5. utg (2016): ss. 93-236

Kvantitativ oppgave

Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg.). Oslo: Abstrakt forlag, ss. 237-358

– Alternativt 5. utg (2016): ss. 237-388

Teologisk oppgave

Meadors, G. (Ed.) (2009): *Four Views on Moving beyond the Bible to Theology*. Grand Rapids: Zondervan.

Porter, S. E. (Ed.). (2018). *Evangelical theological method: five views*. InterVarsity Press.

Stoke, H. W., & Duke, J. O. (2006). *How to Think Theologically* (2. utg.). Minneapolis, MN: Fortress

Bibelfag

Gorman, Michael J (2009). *Elements of Biblical Exegesis*. Grand Rapids, MI: Baker Academic,

Köstenberger, Andreas and Richard Patterson (2011). *Invitation to Biblical Interpretation: Exploring the Hermeneutical Triad of History, Literature, and Theology*. Kregel Academic.

Historisk oppgave

Howell, Martha and Walter Prevenier (2001). *From Reliable Sources: An Introduction to Historical Method*. Cornell University.

Van der Laan, Cornelis. (2010) "Historical Approaches" i Allan Anderson, m.fl. (red), *Studying Global Pentecostalism: Theories and Methods*. University of California Press.

KRI2120 BACHELOROPPGAVE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp)
EMNE	KRI/SAM2120 Bacheloroppgave (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	skrive en oppgave på 6000 ord over en selvvalgt problemstilling godkjent av veileder (forside, innholdsfortegnelse og bibliografi kommer i tillegg.) Oppgaven evalueres av veileder og ekstern sensor. Faglig relevans, samt evne til selvstendig refleksjon på bakgrunn av fagkunnskap er viktige kriterier for evalueringen. 100%. A-F. NB: Empiriske oppgaver trenger forhåndsgodkjenning. Søknad sendes til emneansvarlig for godkjenning.
FORUTSETNING	KRI/SAM2110 Forskning, metode og design
ARBEIDSKRAV	Studenten må møte til Bacheloroppgave-seminar og presentere sitt arbeid underveis.
OMFANG	12 obligatoriske seminarer og 3-4 individuelle veiledningstimer med oppnevnt veileder.

Emnebeskrivelse

En av terminene mot slutten av studiet skal settes av til skriving av bacheloroppgave. Tema for oppgaven er valgfritt, så lenge temaet faller innenfor studiets overordnede læringsutbytte. Bacheloroppgaven skal gi studenten anledning til selvstendig refleksjon over enkelttema.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *SAM2110 Bachelor-oppgave* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har inngående kjennskap til et selvvalgt emne

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til selvstendig refleksjon på basis av fagkunnskap ervervet i studentens tidligere studieløp
- kan drøfte relevant teori
- har evne til å gjennomføre et skrivearbeid under veiledning, av sin Bachelor-oppgave på 6000 ord.

- evner å fremstille teoretiske saksfremstillinger på en klar og konsis måte,
- kan bruke APA-metoden eller en annen metode som kildehenvisningsverktøy på en konsekvent måte.

Generell kompetanse

Studenten:

- har evne til å gjennomføre et faglig prosjekt, begrunne egne valg og presentere egne funn og resultater gjennom relevante uttrykksformer, skriftlig og muntlig
- kan gi konstruktiv tilbakemelding på andre studenters faglige arbeid

Undervisningsform

Prosjektbeskrivelse leveres i emnet *KRI/SAM2110 Forskning, metode og design*. Undervisningen i KRI/SAM2120 Bacheloroppgave vil skje i form av 3 obligatoriske gruppeseminarer à 4 timer hver, og 3-4 individuelle veiledningstimer med oppnevnt veileder. Gruppeseminarene er jevnt fordelt over semesteret, med ett oppstartseminar, ett midtveisseminar og ett avsluttende seminar i forkant av den endelige innleveringen. Seminariene er strukturert som framleggseminarer der deler, eller aspekter, av oppgaven presenteres i plenum eller i mindre grupper. Det forventes at alle studenter deltar aktivt, med konstruktiv tilbakemelding på andre studenters framlegg. Pensumlitteraturen i KRI/SAM2110 skal ligge til grunn for tilbakemeldingene. Seminarene skal gi anledning til en bredere utveksling av erfaringer med oppgaveskrivingen samt metodisk refleksjon.

Pensumlitteratur

Studenten legger selv opp et pensum på 900 sider med litteratur som er relevant for oppgaven. Pensumlisten skal godkjennes av veilederen.

KTR1010 KONFLIKTFORSTÅELSE, KONTEKST OG TRANSFORMASJON (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Halvårsstudium i konflikttransformasjon (30 stp/ECTS)
EMNE	KTR1010 Konfliktforståelse, kontekst og transformasjon (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: skrive en oppgave på 3000 ord som bygger på analyse og drøfting av en konflikt. Studentene tar utgangspunkt i en konflikt de kjenner fra eget liv eller media og beskriver den aktuelle konflikten. Det skal redegjøres for synspunkter fra begge parter i konflikten. Deretter analyseres konflikten og oppgaven avsluttes med en drøfting av hvordan konflikten kan håndteres med utgangspunkt i teori. Oppgaven vurderes A-F og teller 100% av karakteren i KTR1010.
ARBEIDSKRAV	Muntlig presentasjon av oppgave
OMFANG	36 undervisningstimer (ved HLT kompetansekurs er omfanget 24 timer undervisning)

Emnebeskrivelse

Emnet går i dybden på konfliktforståelse i et moderne samfunnsperspektiv. Konflikter på ulike nivåer blir sammenlignet og analysert for å identifisere felles trekk og muligheter for konflikttransformasjon. Gjennom ulike konfliktmodeller og analyse vil emnet belyse konflikters grunnleggende dynamikk gjennom eskalering og de-, religion og ideologi. Emnet belyser hvordan migrasjon, tradisjonelle medier og sosiale medier eskalering. I forståelse av konflikters natur ligger det viktig kunnskap om hvordan konflikter kan transformeres. Emnet undersøker hvordan konflikter i dagens samfunn transcenderer nasjonalitet, etnisiteter viktig for å forstå hvordan lokale og globale konflikter henger sammen.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet KTR1010 *Konfliktforståelse, kontekst og transformasjon* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har bred kunnskap om konflikters egenart. Dette inkluderer kunnskap om ulike faser og sykluser i en konflikt og kjennskap til ulike typer av konflikt-dynamikk på mikro og makronivå.

- har god kjennskap til grunnleggende konfliktteoretiske modeller, metoder og verktøy for konstruktiv inngripen i faktiske konflikter og til årsaksanalyse av konflikter.
- har kunnskap om konflikters årsaker og ringvirkninger lokalt og globalt.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til effektiv kommunikasjon og dialog med annerledes tenkende.
- har evne til å kartlegge konflikter og foreslå eller gjennomføre tiltak som de-eskalerer konflikten.

Generell kompetanse

Studenten:

- har utviklet en god forståelse av konfliktdependende kommunikasjon, empatisk lytting og dialog.
- har økt bevissthet om egen og andres væremåte i konfliktsituasjoner der de selv er del av konflikten.

Undervisningsform

Det vil være ulike læringsformer med forelesninger, dialog, refleksjoner i plenum, samt gruppeøvelser.

Pensumlitteratur

Collier, Paul (2015), *Exodus. Immigration and Multiculturalism in the 21st Century*. Penguin Press. UK. (Kap. 1-10, 206 s.)

Ekeland, Tor Johan (2014), 2. utgave, *Konflikt og konfliktforståelse. For helse- og sosialarbeidere*. Gyldendal Akademisk, Oslo (Kap. 6, 24 s.)

Fisher et al. (2000, 3. utg.), *Working with Conflict. Skills and Strategies for Action*. Zed Books. London. New York. (Kap. 2, 20 s.)

Galtung, Johan (2003), *Både og. Kagge Forlag*. Oslo. (s. 102-111, 9 s.)

Glasl, Friedrich (1999), *Confronting Conflict. A first-aid kit for handling conflict*. Hawthorn Press, Gloucestershire. (s. 71-106. 35 s.)

Miall et al. (2011, 3. utg.), *Contemporary Conflict Resolution*. Polity Press. Cambridge (s. 3-34. 31 s.)

Moisi, Dominique (2010), *Geopolitics of Emotion. How Cultures of Fear, Humiliation and Hope are Reshaping the World*. Anchor Books. US. (s. 1-122, 121 s.)

Lederach, John Paul (2003), *The Little Book of Conflict Transformation*. Good Books. Intercourse. (s. 3-71. 68 s.)

Lederach, John Paul (2004), *The Moral Imagination. The Art and Soul of Building Peace*. Oxford

University Press. Oxford, New York. (s. 3-180. 177 s.)

Rogers, Paul (2010 3. utg.), *Losing Control. Global Security in the Twenty-First Century*. Pluto Press. London. New York. (s.1-10, 119-184. 75 s.)

Rosenberg, Marshall (2006), *Ikkevolds kommunikasjon. Empatisk kommunikasjon - et språk for livet*. Arneberg Forlag. (ca. 80 s.)

Film

Promises, Oskar-nominert film fra 2001

Supplerende litteratur

Huntington, Samuel (1996), *The Clash of Civilizations. And the Remaking of World Order*. Simon & Schuster. London.

Hylland Eriksen, Thomas (red.) (1997). *Flerkulturell forståelse*. Kap. 3 Identitet. TANO Aschehoug. Oslo.

KTR1020 MEKLING OG DIALOGARBEID (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Halvårsstudium i konflikttransformasjon (30 stp/ECTS)
EMNE	KTR1020 Mekling og dialogarbeid (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• skrive en praksisrapport på 1000 ord (bestått, ikke-bestått) og en skriftlig oppgave på 2000 ord (Gjelder studenter som har veiledning og observasjonspraksis som en del av studiet). (100%). A-F. eller: <ul style="list-style-type: none">• spille og redigere en egenprodusert film som viser en meklingsprosess (10-20 minutter) med et tilhørende refleksjonsnotat på 1000 ord. (100%) A-F.
OMFANG	36 undervisningstimer (pluss obligatorisk veiledning) Ved HLT kompetansekurs er omfanget 24 undervisningstimer
FORUTSETNING	KTR1010 Konfliktforståelse, kontekst og transformasjon

Emnebeskrivelse

Emnet tar for seg konflikttransformasjon som begrep og metode for konflikthåndtering. Mekling og sirkelmetodikk er de to hovedformene for verktøy som blir perspektivisert ved å undersøke gjeldende praksis og teori. Vi forsøker i dette emnet å se på hva som fører en tilrettelagt prosess mot en løsning eller til en varig positiv endring av situasjonen. Vi vil utforske ulike meklingsperspektiv som strukturert-, transformativ-, narrativ- og integral mekling, samt sammenligne meklingstanken med gjenopprettende perspektiver og sirkelmetodikk.

Alle studenter har 3 obligatoriske veiledningsdager gjennom studiet. Veiledning gir studentene muligheten til å få faglige tilbakemeldinger på seg selv som mekler i en treningssituasjon som ligner på en reell konfliktsituasjon. Veiledningen gis av erfarne meklere i praksisfeltet.

Emnet gir mulighet til å delta i observasjonspraksis (minimum 3 timer) hvor man observerer profesjonelle meklere i aksjon i virkelige konflikter. Det vil også være mulig å samtale med meklere om prosessen i etterkant av meklingen. Observasjonspraksis gir viktig forståelse av hvordan teorien og metodikken praktiseres i reelle konflikter. Det gir også studenten en mulighet til kritisk refleksjon over teori og praksis.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KTR1020 Mekling og dialogarbeid* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har bred kunnskap om intervensjon og fasilitering av dialogprosesser.
- har kjennskap til tradisjonell mekling som metode.
- har kjennskap til andre former for mekling/ gjenopprettende prosesser (restorative prosesser), som skriptbasert stormøte (Conferencing), dialog sirkler (Peacemaking Circles) og Samoansk sirkelmetodikk.
- har kunnskap om meklingstradisjonene (strukturert, transformativ og narrativ).

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å mekle og/ eller tilrettelegge dialogprosesser mellom parter i konflikt.
- har evne til å reflektere over verktøy/ metodikk som bør anvendes i den særskilte konflikten.

Generell kompetanse

Studenten:

- har en økt bevissthet om egen væremåte som konfliktarbeider/ dialogarbeider, og hvordan man metodisk kan tilrettelegge for de-eskalerende og transformativ prosesser i konflikter.
- har opparbeidet en lyttende og upartisk tilnærming og holdning til partene i konflikter.

Undervisningsform

Det vil være ulike læringsformer med forelesninger, dialog, refleksjoner i plenum, samt gruppeøvelser. I tillegg legges det opp til gruppeveiledning i særskilte sesjoner.

Pensumlitteratur

Boserup, Hans (2007) *Mediation - Seks måder på syv dager*. Nyt Juridisk Forlag. København (Kap. 8 og 16)

Bush, Robert & Folger, Joseph (2004) *The Promise of Mediation. The Transformative Approach to Conflict*. Jossey Bass. San Fransisco. (s. 7-131, 124 s.)

Fixdal, Mona (red.) (2016) *Fredsmegling i teori og praksis*. Cappelen Damm Akademisk. (243 s.)

Nordhelle, Grethe (2016) *Høykonflikt. Utvidet forståelse og håndtering via mekling*, Universitetsforlaget. (s. 9-136, 127 s.)

Røhr et al. (2005) *Dialog - mer enn ord*. Nansenskolen. Lillehammer. (Kap. 2-3, 42 s.)

Svensson, Isak & Wallensteen, Peter (2010) *The Go-Between. Jan Eliasson and the Styles of Mediation*. United States Institute of Peace Press. Washington. (136 s.)

Zehr, Howard (2002) *The Little Book of Restorative Justice*. Good Books. Intercourse. (69 s.)

Film:

Reunion, Amanda pris vinnende film fra 2011

Supplerende litteratur

Fisher, R. og Ury, W. (2011 2. utg.) *Getting to Yes. Negotiating an Agreement Without Giving In*. Random House Group Ltd.

Kjelland-Mørdre, Kristin (2008) *Konflikt, mekling og rettsmekling*, Universitetsforlaget.

Lederach, John Paul & Lederach, Angela (2010), *When Blood and Bones Cry Out. Journeys Through the Landscape of Healing & Reconciliation*. Oxford University Press. London. New York.

Nordhelle, Grethe (2006), *Mekling. Konfliktforståelse og konflikthåndtering*, Gyldendal Akademisk.

Nordhelle, Grethe (2007), *Mekling II. Sentrale temaer i konflikthåndtering*, Gyldendal Akademisk

Sware et al. (2013) *Dialog er svaret på alt*. Frekk Forlag, Oslo.

KTR1030 TEOLOGI, RELIGION OG KONFLIKT (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Halvårsstudium i konfliktransformasjon (30 stp/ECTS)
EMNE	KTR1030 Teologi, religion og konflikt (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">skrive en individuell case-oppgave på 3000 ord som tar utgangspunkt i en faktisk religiøs konflikt. Case-oppgaven skal vise evne til praktisk anvendelse av teori fra kurset og pensumlitteratur. Studentene oppfordres til å skrive sammen. Da er kravet dobbelt antall ord, dvs. 6000 ord. (100%) A-F. eller: <ul style="list-style-type: none">planlegge, gjennomføre og rapportere en faktisk økumenisk eller religiøs dialogprosess. Rapporten kan være i skriftlig form eller i form av et redigert videoopptak av dialogprosessen med et medfølgende refleksjonsnotat. Rapporten skal minimum være på 2000 ord, og 1000 ord for refleksjonsnotatet. Karakteren settes på grunnlag av rapporten eller videoopptaket med refleksjonsnotat. (100%) A-F.
OMFANG	36 undervisningstimer Ved HLT-kompetansekurs er omfanget 24 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

Emnet tar for seg bibelteologiske tilnærminger til konflikt og forsoning. Sentrale bibelsteder blir analysert og utforsket i en kontemporær kontekst. Videre analyserer studiet konflikthåndtering i et historisk-, teologisk- og filosofisk perspektiv. I tillegg ser vi på andre religioners tilnærming til konflikt og dialog, blant annet jødedom, islam, hinduisme og buddhisme. Vi vil også utforske religiøs dialogpraksis i dette emnet. Gjennom studiet skal studenten få innsikt i bruken av ulike dialogiske tilnærminger til konflikter i en religiøs kontekst. Noen sentrale religiøse og politiske lederes arbeid med konflikthåndtering blir belyst og analysert i studiet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *KTR1030 Teologi, religion og konflikt* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har kunnskaper om bibelske perspektiver på konflikt og konflikthåndtering.

- har kunnskap om historisk-teologiske tilnærminger til konflikthåndtering.
- har kjennskap til andre religiøse/ politiske ledes tilnærming til konflikt og konflikthåndtering.
- har kjennskap til religions-filosofisk perspektiver på konflikt.
- har kjennskap til andre religioners tilnærming til konflikt og dialog, blant annet jødedom, islam, hinduisme og buddhisme.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til være i dialog med mennesker som har andre synspunkter i sentrale teologiske temaer.
- har evne til å relatere til og anvende historiske perspektiver i dagens kontekst.

Generell kompetanse

Studenten:

- har en økt bevissthet om egen væremåte i krevende dialog.
- har opparbeidet en lyttende tilnærming til vanskelige spørsmål.
- har evne til å skape rom for dialog i teologiske og religiøse konflikter.

Undervisningsform

Det vil være ulike læringsformer med forelesninger, dialog, refleksjoner i plenum, samt gruppeøvelser.

Pensumlitteratur

Danbolt, T. et al. (2012) *Åndelighet - mening og tro. Utfordringer i profesjonell praksis. Ansiktets lys - om blick og berøring* (s. 228-239, 12 s.). Gyldendal Akademisk. Oslo.

Juergensmayer, Mark (2003) *Terror in the Name of God: The Global Rise of Religious Violence*. University of California Press, US. (Kap. 1-6, 117 s.)

Neufeld, Thomas R. Yoder (2011) *Killing Enmity. Violence and the New Testament*. Baker Publishing Group. (155 s.)

Lederach, John Paul (2014) *Reconcile: Conflict Transformation for Ordinary Christians*, Herald Press. (190 s.)

Reichberg, G., Syse, H., (2014) *Religion, War, and Ethics: A Sourcebook of Textual Traditions*. Cambridge University Press. (Kap. 1, 5, 7 og 8).

Supplerende litteratur

Back et al. (2008) *A Mennonite and Catholic Contribution to the World Council of Churches' Decade to Overcome Violence*. Rome.

Bjørndal et al. (2013) *Gud er tilbake! Religionens rolle i fremtiden*. Frekk Forlag. Oslo.

Boersma, Hans (2004) *Violence, Hospitality and the Cross. Reappropriating the Atonement Tradition*. Baker Publishing Group, US.

Dyck, Sally (2012), *Eight Principles of Holy Conferencing. A Study Guide for Churches and Groups*. Minneapolis. The United Methodist Church.

Garbarek et al. (2013) *Dialog er svaret på alt*. Frekk Forlag. Oslo.

Johnston D, and Sampson C. (ed.) (1994). *Religion, the Missing Dimension of Statecraft*. Oxford University Press, Oxford and New York

Stoltenberg, Sverre (2011) *Når fellesskapet belastes. Om medarbeiderkonflikter i menighet & forsamling*. Luther Forlag. Oslo.

Syse, Henrik (2015) *Det vi sier til hverandre. Om tanke, tale og toleranse*. Cappelen Damm. Oslo.

Wiesenthal, Simon (1997) *The Sunflower. On the Possibility and Limits to Forgiveness*. Schocken Books. New York.

KTR1040 INNOVATION AND CONFLICT TRANSFORMATION (SUMMER SCHOOL) (15 credits/ECTS)

STUDY PROGRAM	Bachelor in Religion and Social Science (180 credits/ECTS)
SUBJECT	KTR1040 Innovation and Conflict Transformation (15 credits /ECTS)
EXAM	<p>Students must complete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Project group assignment (6000 words) - passed or not passed (see below description) • Individual report - 2500 words +/- 10%, graded (A-F). Theme: Your chosen SDG in a Conflict Transformational perspective with reflections from a case-study.
PROJECT ASSIGNMENT	<p>Practical Project requirements:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Has to deal with minimum one of SDGs below. 2. Theory of Change must be developed. 3. Project description/outline with literature. 4. Reporting on progress during developing process. 5. Participate in a presentation of the project. <p>Themes for innovation project work:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peace and Justice (SDG 16) • Gender (SDG 5) • Modern Slavery and Human Trafficking (SDG 8.7) • Education (SDG 4) • Climate and environment (SDG 13 ++)
ADDITIONAL REQUIREMENTS	Attendance: Students must attend at least 80% of the lectures to be eligible to submit the exam. Excessive absence without valid reason will disqualify the student from submitting the exam. Students who fail the requirement will have to take the whole course again. The attendance requirement does not apply to nonresident students, but they need to participate in online group discussions.
SCOPE	72 hours of lecture and study sections

Course Description

The KTR1050 Summer School Course is an in-depth study on the interaction between social innovation and conflict transformation understood from a modern societal perspective. Social innovation will be examined and analyzed for the purpose of creating proficient and creative sustainable projects that can result in business, social and humanitarian projects as well as art and cultural programs supporting and contributing to the UN Sustainable Development Goals (SDGs).

Conflict on various levels will be compared and analyzed to identify common themes and opportunities for conflict transformation. Through the application of various conflict models and analysis, the course highlights the foundational conflict dynamics of escalation and deescalation. Gaining an understanding of the nature of conflict gives the student important knowledge on how conflicts can be transformed. The course examines how conflicts that arise today can transcend nationality, ethnicity, religion and ideology.

The course also focuses on how migration, traditional media and social media are important in understanding how local and global conflicts are interconnected, in particular, using Ugandan as a case study. In Post-Conflict societies, innovation plays a vital role in building peace. Throughout the course we will therefore examine how Innovation and Conflict Transformation are interdependent, and how they can be each other's catalysts.

Learning Outcomes

A student who has completed the course of *KTR1040 Innovation and Conflict Transformation* should have the following learning outcomes defined in terms of knowledge, skills and general competence

Knowledge

The student:

- has general knowledge on the characteristics of conflict. This includes knowledge on the various phases and cycles of a conflict, and understanding on the different dynamics of conflict on both micro and macro levels.
- has a good understanding of the foundational conflict-theoretical models, methods and tools used in bringing constructive interventions to actual conflicts as well as for the causal analysis of conflicts.
- has basic knowledge of the causes of conflict, and the local and global repercussions of conflict.
- has gained knowledge and understanding of contemporary innovation theory and practice.
- has developed an understanding of how to see contemporary social studies in the context of the UN Sustainable Development Goals (SDGs).

Skills

The student:

- has developed his/her skills in effective communication and dialogue with those who hold different opinions.

- has gained basic skills in diagramming a conflict to recommend or implement measures to de-escalate a conflict.
- has achieved skills to design innovative projects and processes to create social transformation.
- has developed his/her skills to effectively work in multicultural teams.
- Has gained understanding of how creative processes can lead to ideas that are transformed into new products, services and solutions to problems in a society.
- has digital skills to create content.

General Competence

The student:

- has developed a foundational understanding of conflict-reducing communication, empathic listening and dialogue.
- has gained an increased awareness of their own and other's way of being in conflicts they become personally involved in.
- has the ability to adapt to complex situations building relationships through dialogue and teamwork.
- has developed his/her ability to translate theory to practice.

Modes of Instruction

Various kinds of teaching methods will be employed during the course, including lectures, dialogue, reflective work in groups and plenary, project work with guidance and group exercises, electronic-learning etc.

Required Reading

Miall et al. (2011, 4th ed.), *Contemporary Conflict Resolution*. Polity Press. Cambridge. Pages 3-34. (31 pages)

Glasl, Friedrich (1999), *Confronting Conflict. A first-aid kit for handling conflict*. Hawthorn Press, Gloucestershire. p. 71-106. (35 pages)

Rosenberg, Marshall (2015) *Nonviolent Communication: A Language of Life*, Third Edition. Encinitas, CA. PuddleDancer Press. (264 pages)

Moisi, Dominique (2010), *Geopolitics of Emotion. How Cultures of Fear, Humiliation and Hope Are Reshaping the World*. Anchor Books. USA. pp 1-122, (121 pages)

Lederach, John Paul (2003), *The Little Book of Conflict Transformation*. Good Books Intercourse (58 pages)

Lederach, John Paul (2005), *The Moral Imagination. The Art and Soul of Building Peace*. Oxford. University Press (180 pages)

Degraff, Jeff, Degraff, Staney (2017), *The Innovation Code: The Creative Power of Constructive Conflict*. Berrett-Koehler Publishers Inc. (129 pages)

Ziegler, et al. (2020), *Guide to Sustainable Development: Featuring the Global Goals*. Bookbaby (66 pages)

Stoddard, Russ (2017), *Rise Up: How to Build a Socially Conscious Business*. Elevate Publishing.(160 pages)

Weber, Karl and Yunus, Muhammad (2010), *Building Social Business*. Pages 1-183 (183 pages)

Davis, Tina (2009) *Modern Slavery*, documentary film.

Recommended Reading

Promises. Documentary film.

Mandatory extracurricular activities and requirements

Obligatory sessions:

Pre-sessions

Lectures

Seminar sessions

Opening reception and similar

Obligatory assignment:

Personal presentation (one-pager) - «Why did I chose to participate... why this theme»? Free form, published on educational platform before course start. Must include portrait.

PAL1020 KOMMUNIKASJON OG PREKENLÆRE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Årsstudium i menighetsledelse (60 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp)
KURS	PAL1020 Kommunikasjon og prekenlære (10stp/ECTS)
EVALUERINGSFORM	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter sentrale aspekter ved kommunikasjon og forkynnelse. Oppgaven vurderes A-F og teller 40% av karakteren i PAL1020.• gjennomføre en muntlig fremføring inkludert påfølgende gruppeveiledning og egenrefleksjon. Den muntlige fremføringen vurderes A-F, og teller 60% av karakteren i PAL1020.
ARBEIDSKRAV	Deltakelse i tre forumdiskusjoner på Moodle
OMFANG	40 undervisningstimer. (Noen av disse kan knyttes til læringsaktiviteter på Moodle).

Emnebeskrivelse

Dette emnet retter søkelyset mot kristen forkynnelse og prosessene som skaper gode forkynnere og kommunikatorer. Studenten vil få praktisk en innføring i ulike prekensjangre og metoder i forberedelse av kommunikasjon. Emnet vil også sette fokus på forkynnerens indre liv og etiske integritet, og hjelpe studenten til å reflektere teologisk omkring Åndens funksjon i kristen forkynnelse. Studenten vil også få mulighet til å delta aktivt i felles refleksjon over hva som er god kommunikasjon gjennom blant annet undervisning, gruppesamtaler og egne framføringer.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PAL1020 Kommunikasjon og prekenlære* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har bred kunnskap om modeller, metoder og verktøy for kreative prosesser i forberedelser av en preken
- har innsikt i ulike kommunikasjons- og prekensjangere, deres oppbygging og viktigste elementer
- kjenner til det teologiske grunnlaget for ulike forkynnelsesformer

- har kunnskap om sentrale elementer i retorikk og historiefortelling
- har kjennskap til hvordan forkynnelse kan fungere som ledelse i samspill med andre elementer i møtet/gudstjenesten, organisasjonens totale praksis og forkynnerens liv.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å forberede og fremføre en preken eller presentasjon
- kan anvende faglig kunnskap til effektivt å kommunisere med og lytte til tilhørers språk og interesser
- kan reflektere praktisk, etisk og teologisk omkring forkynnelse som et element i transformativ menighetsledelse

Generell kompetanse

Studenten:

- har en lyttende og ydmyk holdning i forhold til tilhørere og forkynnerrollen
- har teologisk og etisk bevissthet i forholdet til kommunikasjonsprosesser
- kan tenke kritisk og innovativt i møte med målgrupper og sosiale kontekster

Undervisningsform

Det legges opp til læring i teori og praksis gjennom en blanding av forelesninger, dialog, erfaringsbasert læring (caseoppgaver og øvelser) og læringsaktiviteter på Moodle. Emnet består av til sammen 40 undervisnings- og treningstimer.

Pensumlitteratur

Austnaberg, H. (2023). Leading Through the Sermon. *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 10, 500–512. <https://doi.org/10.53311/sjlt.v10.91> (13 sider)

Bruce, K. (2015). *Igniting the heart: Preaching and imagination*. London: SCM Press, kap. 1 og 5 (64 sider)

Hussey, I. (2015). "The Other Side of the Pulpit: Listener's Experiences of Helpful Preaching". *Homiletic*, 39(2) (18 sider)

Lee, A. (2019). *Preaching God's Grand Drama: A Biblical-Theological Approach*. Baker Academic, kap 4-6 (78 sider)

Long, Thomas G. *The Witness of Preaching*. 3. utgave. Louisville, KY: Westminster John Knox Press, 2016, kap 1, 4-7 (168 sider)

- Malmström, H. (2016). Engaging the Congregation: The Place of Metadiscourse in Contemporary Preaching. *Applied Linguistics*, 37(4), 561–582 (22 sider)
- Mosdøl, Hallvard Olavson. "Fra tekst til preken: En beskrivelse og drøfting av norske presters prekenforberedende praksis." *Tidsskrift for Praktisk Teologi* 30, no. 2 (2013): 21–31. <https://doi.org/10.48626/tpt.v30i2.5140> (11 sider)
- Nordhaug, H. (2000). *Så mitt hus kan bli fullt*. Oslo: Luther, ss. 51-78, 130-168 (67 sider. Gratis tilgang fra norske IP-adresser på nb.no)
- Quicke, Michael J. (2003). *360 Degree Preaching. Hearing, Speaking, and Living the Word*. Baker Academic, kap. 1, 4, 7-11 (115 sider)
- Robinson, Haddon W. (2001 eller 2014). *Biblical Preaching. The Development and Delivery of Expository Messages*. Grand Rapids: Baker Academic, kap. 1-10 (167 sider)
- Åkerlund, Truls (2014). "Preaching as Christian Leadership: The Story, the Sermon, and the Prophetic Imagination". *Journal of Religious Leadership*, 13(1), 78-98 (20 sider)
- Åkerlund, T. (2019). "Halen som logrer med hunden: Om pentekostal eskatologi og sosialt engasjement". *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 6, 8-13 (6 sider).

PAL1140 MISJON, KIRKE OG SAMFUNN (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i menighetsledelse (60 stp/ECTS) Årsstudium i barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS) Årsstudium i misjon og kirke (60 stp/ECTS)
EMNE	PAL1140 Misjon, kirke og samfunn (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: skrive en oppgave på 2500 ord i et tema fastsatt av faglærer. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsdato. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i PAL1140.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Delta i to forumdiskusjoner• Skrive en rapport på 1000 ord eller gjøre en muntlig framføring basert på et casestudium av individ/organisasjon som har vært nyskapende og/eller effektive innenfor kirke, misjon eller kristent samfunnsengasjement.• Redusert undervisning: Skrive en oppgave på 2000 ord (oppgaven er lærerdefinert, og ordlyd skal publiseres senest tre uker før innleveringsfrist). Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved HLT kompetanse eller redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Hva gjør Gud i verden og hvordan kan vi bidra i det han gjør? Hva er misjon, hva er dens mål og hvilken rolle spiller kirken i dette oppdraget? Hva er «det gode samfunn» og hvordan kan troende best engasjere seg for sosial rettferdighet og samfunnsendring? Og hvilken betydning har alt dette for lokalmenigheten?

Dette er noen av spørsmålene som tas opp og diskuteres i PAL1140. Faget søker å overskride de tradisjonelle skillene mellom kirke og samfunn, evangelisering og sosialt arbeid, og fremmer en helhetlig forståelse av kirkens oppdrag som tar utgangspunkt i at Gud er aktiv i verden som både skaper og frelser. Det betyr at menigheten må nå ut til dem som ennå ikke tror, samtidig som den søker å forvandle mennesker og samfunn.

Kurset har som siktemål å fremme teologisk refleksjon og praktiske ferdigheter i utviklingen av modeller for menighets-, misjons- og samfunnsengasjement, primært i en vestlig, senmoderne kontekst. Globale, pentekostale og historiske perspektiver på misjon tas opp i faget KRI2050.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PAL1140 Misjon, kirke og samfunn* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har bred forståelse av misjonens vesen og omfang slik det kommer til uttrykk i Bibelen og nyere misjonsteologi, herunder misjonal kirke og Lausanne-bevegelsen (Cape Town-erklæringen)
- har kunnskap om hva kirken er (ekklesiologi) og hva som er dens oppdrag (missiologi) – og hvordan disse aspektene kan ses i sammenheng
- har innsikt i ulike perspektiver på holistisk misjon og kristent samfunnsengasjement, herunder diakoni og klimaspørsmålet
- har kunnskap om hvordan kristen tro kan formidles i ulike kulturer (kontekstualisering), inkludert perspektiver på hvordan dette kan gjøres i dagens Norge

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å oppdage, analysere og lære av individer eller grupper som har vært effektive og/eller nyskapende i sitt arbeid for å forvandle mennesker og samfunn
- kan reflektere over sammenhengen mellom hva kirken er, hva den gjør og hvordan den organiserer seg
- kan vurdere og anvende ulike modeller for menighetsutvikling – og reflektere kritisk rundt disse

Generell kompetanse

Studenten:

- kan avklare hvordan individer og organisasjoner bidrar til nasjonalt og globalt engasjement gjennom integrert misjon, herunder evangelieformidling og samfunnsengasjement/sosialt arbeid
- har innsikt i, og forståelse for, forskjellige perspektiver på menighets- og samfunnsutvikling
- kan analysere hvordan individer, kirker og frivillige organisasjoner kan bidra til en rettferdig og bærekraftig verden

Undervisningsform

Emnet struktureres gjennom forelesninger, gruppearbeid, casestudies og presentasjoner.

Undervisningens omfang er på 48 timer.

Pensumlitteratur

- Bondevik, O. (2004). Misjon og politikk. I J.-M. Berentsen, T. Engelsviken, & K. Jørgensen (Red.), *Missiologi i dag*. Universitetsforlaget, ss 262–280 (19 sider. Kompendium).
- Cape Town-erklæringen (<http://www.lausanne.org/nb/cape-town-erklæringen-2/cape-town-erklæringen>. 70 sider)
- Goheen, M. W. (2014). *Introducing Christian mission today: Scripture, history and issues*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, kap 6-8 (104 sider)
- Jørgensen, K. (2017). Diakoni og evangelisering i går og i dag: Konvergens og utfordringer. *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap*, 4, 5–15 (11 sider)
- Kärkkäinen, V.-M. (2021). *An Introduction to Ecclesiology: Historical, Global, and Interreligious Perspectives* (2. utg.). InterVarsity Press, s. 1-91 (92 sider)
- Lamp, J. S. (2020). Ecotheology. A people of the Spirit for earth. I Wolfgang Vondey (Red.), *The Routledge Handbook of Pentecostal Theology* (s. 357-366). Routledge. (10 sider)
- Nikolajsen, J. B., Haug, K. S., Thoresen, F.-O., & Eskilt, I. (Red.). (2021). *Missiologi: En innføring*. Cappelen Damm Akademisk, kap 1-3, 7, 9, 11-13, 18, 20-22 (178 sider).
- Råmunddal, L. (2015). "Hva handler menighetsutvikling egentlig om? En drøfting av ulike strategiske tilnærminger til menighetsutvikling i lys av en helhetlig ekklesiologisk modell». *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 2 (23 sider)
- Tangen, K. I. (2020). Pentekostal spiritualitet, økoteologi og miljøengasjement: Et bidrag til utvikling av en pentekostal og karismatisk spiritualitet som kan integrere elementer av økoteologi og miljøetikk. *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 7, 1–25 (25 sider).
- Van Gelder, C., & Zscheile, D. J. (2011). *The missional church in perspective: Mapping trends and shaping the conversation*. Grand Rapids, MI: Baker Academic., s. 1-11, 17-40, 147-165 (55 sider)
- Wright, C. J. H. (2006). *The mission of God: Unlocking the Bible's grand narrative*. Downers Grove, Ill.: IVP Academic, s. 303-333, 393-420 (59 sider)
- Wright, C. J. H. (2010). *The mission of God's people: A biblical theology of the church's mission*. Grand Rapids, MI: Zondervan, kap. 1-2, 13 (44 sider)
- Åkerlund, T. (2019). Halen som logrer med hunden: Om pentekostal eskatologi og sosialt engasjement. *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 6, 1–17 (18 sider)

PAL1150 MISJONALE MENIGHETER OG LIVSLANG ETTERFØLGELSE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i menighetsledelse (60 stp/ECTS) Årsstudium i misjon og kirke (60 stp/ECTS)
EMNE	PAL1150 Misjonale menigheter og livslang etterfølgelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: Skrive en lærerdefinert oppgave på 2500 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i PAL1150.
ARBEIDSKRAV	Skrive en bokrapport på 1500 ord. Vurderes til bestått/ikke bestått. Redusert undervisning: 2500 ord oppgave eller tilsvarende. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved HLT kompetansekurs, nettstudium eller redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Hvordan kan kirkens undervisningsopplegg i samarbeid med hjemmet være med å tilrettelegge for livslang etterfølgelse og kristen identitet? Hvordan ser gudstjenesteliv ut for ulike generasjoner? Hvordan kan vi gi en alderstilpasset undervisning som ikke bare er kognitiv, men også inviterer til en kristen erfaring? Hvordan kan ledere for de ulike virksomhetene i den lokale kirken arbeide sammen mot felles målsettinger?

Dette er noen av spørsmålene som tas opp i PAL1150. Faget søker å overskride skiller i arbeidet med ulike aldersgrupper for å fremme en helhetlig forståelse av kirkens oppdrag om videreformidling av kunnskap og kjennskap til ulike aldersgrupper og generasjoner. I dette emnet vil vi også se hvordan de kristne praksisene kan være både en del av livet i kirken og i hjemmet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PAL 1150 Misjonale kirker og livslang etterfølgelse* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har kunnskap om modeller for misjonalt og pastoralt lederskap som fremmer livslang, bærekraftig og alderstilpasset etterfølgelse av Kristus
- kjenner til sammenhengen mellom disippelskap og misjon, barndomserfaringer og voksen tro
- har kunnskap om hjemmets og kirkens rolle i trosformidling og -opplæring

Ferdigheter

Studenten:

- har forståelse for samspillet mellom barne- og ungdomsarbeid og kirkens øvrige virksomhet
- viser forståelse for prosesser som finner sted i religionsskifter og åndelig modning
- har ferdigheter til å analysere teologien og antropologien som ligger til grunn for ulike perspektiver på trosformidling og menighetspedagogikk
- har forutsetninger til å tenke praktisk og teologisk om disippelskap og åndelig formasjon [spiritual formation] og hvordan disse kan ivaretas i lokalt menighetsarbeid

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i kirken som et grensesprengende fellesskap kalt til å tjene dem som ikke er en del av fellesskapet.
- har styrket innsikt i samarbeidet mellom kirke og hjem i forhold til trosformasjon og livstolkning
- har evne til å lede og lære opp mennesker i transformativ trospraksis både for hjemmet og i gudstjenesten
- kan gi teologiske og religionspedagogiske synspunkter på overganger mellom livets ulike faser
- har bred forståelse av hvordan kirken kan fremme livslang læring og etterfølgelse av Jesus Kristus, og evner å reflektere over hva slags type pastoralt lederskap som tilrettelegger for dette

Undervisningsform

Emnet struktureres gjennom forelesninger, gruppearbeid, casestudies og presentasjoner, og har et omfang på 40 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Afdal, G., Haakedal, E., & Leganger-Krogstad, H. (1997). *Tro, livstolkning og tradisjon: Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*. Oslo: Tano Aschehoug, ss. 74-97 (24 sider, kompendium)

- Bakke, O. M. (2013). Gi barna «de store ting» – noen perspektiver på mål, innhold og metode i opplæringen av barn i oldkirken. *Kyrkohistorisk Årsskrift*, 113(1), 13–24 (12 sider, kompendium)
- Beard, C. (2015). Missional discipleship: Discerning spiritual-formation practices and goals within the missional movement. *Missiology*, 43(2), 175–194 (20 sider, kompendium)
- Dean, K. C. (2010). *Almost Christian: What the faith of our teenagers is telling the American church*. Oxford, England: Oxford University Press, ss. 3-42, 85-197 (153 sider)
- Evenshaug, O. (2002). Besteforeldreskapet i forandring. *Prismet*, 53(6), 239-246 (7 sider, kompendium)
- Finn, N. A., & Whitfield, K. S. (Red.). (2017). *Spirituality for the sent: Casting a new vision for the missional church*. Downers Grove, IL: IVP Academic, 1-235 (236 sider)
- Frost, M. (2016). *Surprise the world: The five habits of highly missional people*. Colorado Springs, CO: NavPress (105 sider)
- Harbo, S. (1989). *Barndomserfaringer og voksentro: En religionspsykologisk undersøkelse av forholdet mellom tidlig påvirkning og senere holdning til kristendom*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 176-185 (10 sider, kompendium)
- Jørgensen, T. (1995). Religionskifteprosesser - et skifte av plausibilitetsstruktur? *Norsk Tidsskrift for Misjon*, (3), 169–176 (8 sider, kompendium)
- Smith, J. K. A. (2016). *You are what you love: The spiritual power of habit*. Grand Rapids, MI: Brazos Press. (190 sider)
- Zscheile, D. (2012). A missional theology of spiritual formation. I D. Zscheile (red.), *Cultivating sent communities: Missional spiritual formation* (ss. 1–28). Grand Rapids, MI: Eerdmans (29 sider, kompendium)
- Åkerlund, T. (2016). "To live lives worthy of God:" Leadership and Spiritual Formation in 1 Thessalonians 2:1-12. *Journal of Spiritual Formation & Soul Care*, 9(1), 18–34 (17 sider, kompendium)

PAL1210 PASTORALT LEDERSKAP (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i menighetsledelse (60 stp/ECTS)
EMNE	PAL1210 Pastoralt lederskap (10 stp/ECTS)
KURS	PAL1211 Sjelesorg (5 stp) PAL1212 Pastoralteologi (5 stp)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• gjennomføre en muntlig eksamen i kurset PAL1211 Sjelesorg. Vurderes A-F. Karakteren teller 50% av samlet karakter i PAL1210.• Studenten skal levere en skriftlig oppgave på 1500 ord i kurset PAL1212. oppgaven er lærerdefinert og skal deles senest tre uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og er anonym. Den teller 50% av samlet karakter i PAL1210.
ARBEIDSKRAV	Delta i forumdialoger på Moodle i PAL1212, dvs. skrive egne innlegg og kommentere på andres bidrag
OMFANG	44 undervisningstimer; 22 timer i Sjelesorg PAL1211 og 22 timer i Pastoralteologi PAL1212.

Emnebeskrivelse

Emnet PAL1210 *Pastoralt lederskap* skal gi en introduksjon til sentrale aspekter ved det å ha en lederfunksjon i en frikirkelig menighet. Dette skjer gjennom kursene PAL1211 *Sjelesorg* og PAL1212 *Pastoralteologi*. Målsettingen med faget er å gi studentene et relevant innblikk i de mange og varierte utfordringene som knyttes til pastoral ledelse og diakoni. Dette emnet vil bidra til en utvikling av grunnleggende kunnskaper og ferdigheter som kan anvendes i møtet med dagens mennesker og dagens utfordringer. Emnet skal videre gi studenten gode redskaper til å kunne arbeide i en menighet. Mer omfattende beskrivelser gis under de ulike kursbeskrivelsene.

PAL1211 SJELESORG (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Årsstudium i teologi og menighetsledelse (60 stp/ECTS) Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS)
KURS	PAL1211 Sjelesorg (5 stp)
EKSAMEN	Muntlig eksamen: faglig spørsmål og en caseoppgave hvor fokuset ligger på hvordan studenten bruker sin kompetanse i en praktisk situasjon. Ved digitalt kurs gjennomføres den muntlige eksamenen digitalt. Eksamen vurderes A-F, og teller 50% av samlet karakter i PAL1210.
ARBEIDSKRAV	Ved digital undervisning kan noen timer erstattes med andre læringsaktiviteter.
OMFANG	22 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

Kurset skal gi en grunnleggende innsikt i sjelesorgens bibelske forankring, sjelesorgens egenart, og sjelesorgens midler. Et spesielt fokus vil bli rettet mot sjelesørgeren, sjelesorgrelasjonen, den sjelesørgeriske samtale og betydningen av grensesetting og konstruktive rammer. Videre vil kurset i begrenset grad fokusere på livssituasjonen og behovene til mennesker preget av sykdom, tap og forskjellige typer kriser.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PAL1211 Sjelesorg* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- kjenner til sjelesorgens funksjon – primært innen rammen av en frikirkelig menighet
- har kjennskap til sjelesorgens bibelske forankring, sjelesorgens egenart, sjelesorgssamtalen og sjelesorgsrelasjonen
- har grunnleggende kunnskaper innen sentrale sjelesørgeriske områder
- har grunnleggende kunnskap om etiske retningslinjer i sjelesorgen

Ferdigheter

Studenten:

- har grunnleggende ferdigheter til konstruktiv sjelesorg basert på kunnskaper og redskaper som kan anvendes i møtet med mennesker i ulike livssituasjoner og kriser
- har evne til etisk refleksjon og evne til å møte alle typer mennesker med empati, respekt og nåde.

- kan reflektere konstruktivt omkring rollen som sjelesørger, og rollen som konfident.

Generell kompetanse

Studenten:

- har økt selvinnsett i forhold til egen rolle og egne begrensninger som sjelesørger
- kan anvende faglig kunnskap overfor mennesker i en sårbar situasjon
- har utviklet mer en mer profesjonell holdning til sjelesorgtjenesten, og dens kompleksitet.

Undervisningsform

Arbeidet i kurset vil i hovedsak struktureres rundt interaktive forelesninger, refleksjon og caseoppgaver. Studenten får anledning til å møte praktiserende sjelesørgere og lytte til deres erfaringer. Kurset Sjelesorg har 20 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Andreassen, P. M. & Leer-Salvesen, K. (2017). Taushetsplikt, meldeplikt og avvergeplikt for sjelesørgere i Den norske kirke», *Tidsskrift for sjelesorg, Årg. 37*, (nr. 3-4), s. 166-183 (17 sider). Kompendium.

Bergem, A. (2008). «Som epler av gull.» *En bok om kristen sjelesorg. Bind 1: Sjelesorgens prinsipielle grunnlag og egenart*. Oslo: Kolofon, ss. 24-36, 56-66 (totalt 22 sider). Kompendium.

Bergem, A. (2011). «Som epler av gull.» *En bok om kristen sjelesorg. Bind 2: Kunsten å utøve sjelesorg*. Oslo: Kolofon, ss. 13-140, 161-180 (totalt 146 sider).

Decker, E. E. JR.; French, H. R. & Parker, S. (2022). Pentecostal Spirituality and Counseling. *Salubritas 2*, s.7-16 (9 sider). Kompendium.

Farstad, M. (2016). *Skam. Eksistens, relasjon, profesjon*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s.237-291 (totalt 54 sider). Kompendium.

Hunsinger, D. v. D. (2011). Traumer, evangeliet og sjelesorg. *Tidsskrift for sjelesorg, Årg.31*, (nr.3), s.156-177 (21 sider).

Kleiven, T. (2022). Seksuelle krenkelser i kirkelig kontekst: Diakoniens rolle og funksjon. I Austad, A. & Danbolt, L. J. *Ta vare. En bok om sjelesorg, diakoni og eksistensiell helse. Festskrift til Hans Stifoss-Hanssen*. (s.93-102). VID vitenskapelig høyskole. ISBN: 978-82-8456-007-6, elektronisk utgave. (Totalt 9 sider). Kompendium.

Leenderts, T. A. (2007). *Når glassflaten brister. Om brytningen mellom livet og troen*. Oslo: Verbum, s.198-245 (totalt 47 sider). Kompendium.

Stifoss-Hanssen, H., Grung, A. H., Austad, A. & Danholt, L. J. (2019). Sjelesorg i bevegelse: Kerygmatiske, konfidentsentrerte, dialogiske sjelesorg – møte mellom teoretiske posisjoner og et empirisk materiale. *Tidsskrift for sjelesorg* (1), s.75-93 (totalt 18 sider)

Stoltenberg, S. (2008) Sorgens vei. I Danielsen, S. (Red.) *Nærhet. Når gudsbilde og selvilde utfordres* (s.119-153). Oslo: Lunde. (Totalt 34 sider). Kompendium.

Stålsett, G & Danbolt, L. J. (2022). Tilgivelse og sjelesorg, kunst og hardt arbeid. I Austad, A. & Danbolt, L. J. *Ta vare. En bok om sjelesorg, diakoni og eksistensiell helse. Festskrift til Hans Stifoss-Hanssen.* (s.171-179). VID vitenskapelig høyskole. ISBN: 978-82-8456-007-6, elektronisk utgave. (Totalt 8 sider). Kompendium.

Supplerende litteratur

Andresen, K. (2016). Sjelesorg med ungdom. *Tidsskrift for sjelesorg. Årg.36* (nr. 1), s.51-64.

Benner, D. G. (2003): *Strategic Pastoral Counseling: A Short-Term Structured Model*. Grand Rapids: Baker. DTL.

Benner, D. & Moon, D. W. (2009). *Spiritual Direction and the Care of Souls: A Guide to Christian Approaches and Practices*. Illinois: InterVarsity Press. DTL.

Dayringer, R. L. F & Mcnish, J. (2004). *Transforming Shame: A Pastoral Response*. Taylor & Francis Group. DTL.

Eide, Ø. (2014). *Forståelse og fordykning. Perspektiv på den sjelesørgeriske samtalen*. Luther forlag.

Engedal, L. G. (2018). Guds hjerte og menneskets sjel: momenter til analyse av sjelesorgens teologiske og dynamiske egenart. *Tidsskrift for Sjelesorg, Årg. 38*, (nr. 3-4), s.193-217.

Engedal, L. G., Persson, L. B., Torp, E. (Red). (2013). *Trygge rom. Trosopplæring I møte med sårbare og overgrepsutsatt barn og unge*. Oslo: Verbum.

Engelbert, P. E. (2019). *Who is Present in Absence?: A Pentecostal Theological Praxis of Suffering and Healing*. Eugene, OR: Pickwick Publications.

Falk, B. (2016). *Å være der du er. Oppmerksomhet, grenser og kontakt i den hjelpende samtalen*. (2. ut). Bergen: Fagbokforlaget.

Grevbo, T.J.S. (2018). *Sjelesorg i teori og praksis. En lærebok og håndbok med mange perspektiver*. Oslo: Luther.

Hunsinger, D. v. D. (2015). *Bearing the Unbearable: Trauma, Gospel and Pastoral Care*. Michigan: Eerdmans.

Kleiven, T. (2016). Makt til å tilgi: Guds tilgivelse og mellommenneskelig tilgivelse sett i maktanalytisk perspektiv. *Tidsskrift for sjelesorg*, Årg.36, (nr.2), s.151-168.

Kleiven, T. (2003). *Når den utsatte blir usynlig – om seksuelle overgrep i kristne miljøer*. Oslo: Luther.

Lartey, E. Y. (2003). *In Living Color: An Intercultural Approach to Pastoral Care and Counselling*. Retrieved from: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/dtl/detail.action?docID=290815>, pp.60-78,163-177 (chapt.4 and 9), (32 pages). DTL.

Leenderts, T. A. (2011). *Gud og det vonde. Om tillit og tillitstap*. Oslo: Verbum.

Mathew, T. K. (2017). *Spirit-Led Ministry in the 21st Century*. Bloomington, WestBow Press.

Nilesen, R. (2001). *I dødsbyggens dal – om å være nær mennesker ved livets avslutning*. Fredriksberg: Unitas forlag.

Okkenhaug, Berit (2002). *Når jeg ser ditt ansikt. Innføring i kristen sjelesorg*. Verbum: Oslo.

Patton, J. (2005): *Pastoral Care. An Essential Guide*. Nashville, Abingdon Press. DTL.

Stinissen, W. (2001). *Åndens teologi – om åndelig veiledning og sjelesorg*. Oslo: Luther.

Wikstrøm, O. (2008). *Det blendende mørkret – å oppdage den store gleden*. Oslo, Luther.

PAL1212 PASTORALTEOLOGI (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i menighetsledelse (60 stp/ECTS)
KURS	PAL1212 Pastoralteologi (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• Skriftlig oppgave på 1500 ord i kurset PAL1212. Oppgaven er lærerdefinert, og skal deles senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 50% av samlet karakter i PAL1210.
ARBEIDSKRAV	Delta i forumdialoger på Moodle, dvs. skrive egne innlegg og kommentere på andres bidrag
OMFANG	22 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

Dette kurset omfatter pastoralt lederskap, gudstjenesteformer, etikk og praksiser i kirken. Kurset vil drøfte forståelsen av pastorens rolle som leder, forkynner, venn, samfunnsaktør og teambygger. Kurset målsetting er å forberede, utruste og utvikle studenten til pastoral tjeneste. Faget vil se på pastoral teologi og praksis utfra et frikirkelig perspektiv.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PAL1212 Pastoralteologi* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har kjennskap til pastorens ulike roller og funksjoner.
- har kunnskap om ulike former for pastoral ledelse.
- har kjennskap til etikken og den personlige karakterens plass.
- har kjennskap til ulike liturgier.

Ferdigheter

Studenten:

- har praktiske og teoretiske ferdigheter i ulike former for menighetsledelse
- har forutsetninger til å gjennomføre pastorale oppgaver
- har evne til å lede og engasjere team og stab.

Generell kompetanse

Studenten:

- har evne til å reflektere over teologiske perspektiver om pastorens kall og arbeid.
- har økt innsikt i ansvar og personlig ledelse knyttet til pastorrollen.
- har evne til å begrunne betydningen av ritualer.

Undervisningsform

Undervisningen struktureres rundt forelesninger, gruppearbeid og praktiske oppgaver.

Pensumlitteratur

Willimon H. William. *Pastor: The Theology and Practice of Ordained Ministry* (2016). Abigdon Press (400 s)

Supplerende litteratur

Vanhoozer, J. Kevin, Strachan Owen (2015). *The Pastor as Public Theologian: Reclaiming a Lost Vision*. Baker Academic.

PAL1212D PASTORALTEOLOGI (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i teologi og menighetsledelse (60 stp/ECTS)
KURS	PAL1212 Pastoralteologi (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	En skriftlig oppgave på 1500 ord i kurset PAL1212. Oppgaven er lærerdefinert og skal gjøres kjent senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100%.
ARBEIDSKRAV	Delta i forumdialoger på Moodle, dvs. skrive egne innlegg og kommentere på andres bidrag. Tema for forumdiskusjonene bestemmes av faglærer.
OMFANG	20 undervisningstimer (fordeles mellom samlingsbasert undervisning, digitale samlinger og undervisningsvideoer).

Emnebeskrivelse

Kurset omfatter pastoralt lederskap, gudstjenesteformer, etikk og praksiser i kirken. Emnet vil drøfte forståelsen av pastorens kall, rolle og selvforståelse. Kursets målsetting er å utruste og utvikle til pastoral tjeneste. Faget vil se på pastoral teologi og praksis utfra et frikirkelig perspektiv.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet PAL1212D Pastoralteologi skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har god kjennskap i hvordan Bibelen begrunner og beskriver pastortjenesten, og hvordan dette uttrykkes og praktiseres i en frikirkelig kontekst.
- har kunnskap om pastorrollen og utøvelsen av denne i de ulike sesongene av livet
- har god innsikt i hva pastorens oppgaver og lederansvar består av.

Ferdigheter

Studenten:

- har praktiske og teoretiske ferdigheter som inkluderer både kallet til tjeneste, det teologiske grunnlaget og den praktiske utførelsen av pastorale oppgaver.
- har forutsetninger til å gjennomføre utfordrende lederoppgaver i forsamlingen og utad til by og samfunn med utholdenhet og tilfredshet i tjeneste.
- har evne til å omsette kunnskap til egen kontekst og praksis.

Generell kompetanse

Studenten:

- Kan anvende kunnskap fra faget i forberedelse og utførelse av ulike nivå av pastoral tjeneste
- Har utviklet en reflektert bibelsk forståelse av pastortjenestens vesen og er i stand til å dele håpet evangeliet gir i møte med mennesker og forsamlingen en tjener.
- Har økt innsikt og dømmekraft slik at en kan bli en dyktig pastor eller leder i menigheten som trives i tjenesten og arbeider godt sammen med andre.

Undervisningsform

Undervisningen i emnet er fordelt mellom undervisningstimer ved døgnsamling på campus, digitale samlinger annenhver uke, og undervisningsvideoer som ses mellom samlingene. Det vil både legges opp til forelesninger, gruppearbeid og mer praktiske oppgaver.

Pensumlitteratur

Akin, Daniel L and Race, Scott. Pastoral Theology: Theological Foundations for Who a Pastor is and What he Does. (2017) B&H Academic. (336 sider)

PAL2010 KIRKENS HELBREDENDE TJENESTE (10

stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Årsenhet i misjon og kirke (60 stp)
EMNE	PAL2010 Kirkens helbredende tjeneste (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten forventes å: <ul style="list-style-type: none">gjennomføre en 4-timers skoleeksamen. Teller 100 % av karakteren i faget. A-F. (Ved HLT-kompetansekurs er eksamensform lærerdefinert oppgave på 2500 ord, som teller 100%)
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">Minimum 75% oppmøte i undervisningenskrive et refleksjonsnotat på 1500 ord basert på relevant observasjon som kan knyttes til pensumlitteraturen og selvvalgt litteratur. Vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	36 undervisningstimer (ved HLT-kompetanse eller redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet *PAL2010 Kirkens helbredende tjeneste* gir en praktisk innføring i den helbredende tjenesten, som er en del av den oppgave kirken har fått. Det vil bli gitt en bred beskrivelse av ulike teologiske tilnærminger til temaene helse og helbredelse, og de konsekvenser disse kan ha for en slik tjeneste. Emnet tar også opp diskusjonen mellom legevitenenskap og helbredelse ved bønn. Videre vil det bli gitt en praktisk innføring i ulike modeller for forbønn for syke.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PAL1020 Kirkens helbredende tjeneste* skal ha følgende læringsutbytte definert i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om den nytestamentlige bakgrunnen for menighetens helbredende tjeneste
- har kunnskap om ulike tilnærminger til menighetens helbredende tjeneste med utgangspunkt i katolsk, evangelikal, liberal og klassisk pentekostal teologi
- har god kunnskap om nyere pentekostal og karismatisk helbredelsesteologi

Ferdigheter

Studenten:

- evner å reflektere teologisk over kirkens helbredende praksis
- kan diskutere teologisk og filosofisk omkring forholdet mellom legevitenskap og helbredelse ved bønn.
- har praktisk kunnskap om ulike modeller for bønn om helbredelse.

Generell kompetanse

Studenten:

- kan integrere et teologisk helhetlig perspektiv på forholdet mellom sykdom og helbredelse, tro og medisinsk forskning.
- kan vise oppmerksomhet rundt etiske og diakonale sider vedrørende kirkens helbredende tjeneste.

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av interaktive forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Observasjonspraksis relatert til forbønn for syke vil også være en del av undervisningsopplegget.

Pensumlitteratur

Andersen, Ø.G. (2020): "Healing and Preaching: The eschatological and legitimizing perspectives on healing constitute a unity that has important implications for the Church." *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 7, <https://doi.org/10.53311/silt.v7.47>, (20 sider)

Andersen, Ø.G. (2023). «Do Healings confirm the Truth of the Cristian Gospel?», *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 10, <https://silt-journal.com/index.php/silt/article/view/87> (13 sider)

Brown, C. G. (2012) *Testing Prayer. Science and Healing*. Cambridge and Oxford: Harvard University Press, s. 64-154, 194-233 og 275-292. (138 sider)

Hanssen, O. (1997). "Bønn for syke – helbredelse ved bønn." *Misjon og teologi* 4, 139-154. (16 sider.) https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/bitstream/handle/11250/161826/mot_4_och.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Hiebert, P. (1994). *Anthropological Reflections on Missiological Issues*. Baker Books, s. 189-202 (13 sider)

Lie, G. (2002). «*Helbredelse ved tro: Fra Möttligen til Tulsa. Et historisk overblikk.*» Refleks 1/2, s. 3- 19. (16 sider)

MacNutt, F. (1999). *Healing. Revised and Expanded*. Ave Marie Press, s. 17 – 236. (219 sider)

McIntyre, J. (2002). "*Healing in Redemption*". Refleks 1/2, s. 20 – 35 (15 sider)

Nygård, M. R., Austad, A. og Kleiven, T. (2017). «*Helende erfaringer og den levende kroppen. Vendepunktoplevelser*». Tidsskrift for sjelesorg 2, 133-154 (21 sider)

<https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/handle/11250/2456032>

Tangen, K. I.: *Kirkens helbredende tjeneste*. Hovedfagsoppgave, Menighetsfakultetet 1993. ss. 8 – 168. (160 s.)

Tangen, K. I. (2021) "*Healings in the Pentecostal Tradition: A Scandinavian Perspective*". Journal of the European Pentecostal Theological Association 40(2), 124-140 (16 sider).

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/18124461.2021.1954277>

Tangen K. I. (2023). "*Integrating Pentecostal Healing and Western Medicine: A Case Study*" Mission Studies 40(1), s. 68-93 (25 sider)

Turner, M. (1996). *The Holy Spirit and Spiritual Gifts*. Hendrickson Publishers, 1996. s. 278-293 (16 s.)

Wimber, J. (1986). *Helbredelse ved kraft*. Kvinesdal: Logos forlag, s. 189-196 (7 sider)

Supplerende litteratur

Monsen, M. (1970): *Bønnens makt. Har Bibelen et evangelium til de syke?* (4. utg.) Lunde Forlag.

Osborn, T. L. (u.å.). *Helbrede de syke*. Logos, s. 40-54.

Wiggelsworth, S. (1996): *Alltid voksende tro*. Logos forlag.

Wimber, J. (1986). *Helbredelse ved kraft*. Kvinesdal: Logos forlag.

Åleskjær, Å. (1986). *Gode nyheter til de syke*. Livets ord forlag, s. 85-116.

PRA1010 PRAKSIS I (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS)
EMNE	PRA1010 Praksis I (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal skrive: <ul style="list-style-type: none">• Emnerefleksjon og logg (ca. 1000 ord) Evalueringen i emnet gjøres som bestått/ikke bestått.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• 120 timer utøvende praksis basert på fagets målsettinger• tros- og livshistorie (minimum 1500 ord)• 1 refleksjonsnotat med fastsatt tema (å 1000 ord)• 1 refleksjonsnotat med selvvalgt tema utfra egne mål for praksis (a 1000 ord)• En samtale med praksislærer• Innlevering av politiattest• Innlevering av praksiskontrakt• 3 samlinger i praksisgruppe• 5 veiledningssamtaler
OMFANG	280 timer, inkl. 27 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

PRA1010 *Praksis I* har til hensikt å forberede og istandsette studentene til praksis i menigheter og organisasjoner og fungerer derfor som et innføringsemne til videre praksis (PRA1020 og PRA1030).

Studentene introduseres for refleksjonsmodeller og utfordres til å ta disse i bruk for å reflektere over egen utrustning og historie, samt egen utøvende praksis. Det blir innarbeidet gode rutiner slik at studenten kan bruke disse selvstendig og i gruppeprosess også i PRA1020 og PRA1030. Refleksjonssirkelen brukes som grunnleggende læringsverktøy for å møte utfordringer i praksisfeltet med så vel kognitiv viten som praktisk erfaring. Det sentrale navet i emnet er studenten. Siktemålet er at studenten gjennom veiledning, selvrefleksjon, samt utøvende og observerende praksis på praksissted skal gå gjennom en personlig og åndelig formasjon. Ved utenlandspraksis må studenten lese angitt tilleggspensum.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PRA1010 Praksis 1* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om praksisfeltet med hovedvekt på organisasjon og menighet
- har kjennskap til praksisfeltets yrkesetiske utfordringer har bred kjennskap til ulike refleksjonsmodeller innen praktisk teologi
- kjenner sammenhengen mellom trosutvikling, identitet og egen histories betydning for adferd og handling

Tillegg ved utenlandspraksis:

Studenten:

har god kunnskap om kortidsmisjon, og kjenner til ulike utfordringer knyttet til kortidsmisjon

Ferdigheter

Studenten:

- har utviklet evne til å sammenholde teoretisk og praktisk kunnskap og reflektere over og anvende denne
- kan reflektere over egen adferd i relasjon til enkeltmennesker og fellesskap
- evner å nyttiggjøre seg veiledning med tanke på yrkesutøvelse
- kan reflektere over egen utrustning og kall til tjeneste
- har utviklet seg selv som leder gjennom å arbeide selvstendig med gitte målsetninger

Tillegg ved utenlandspraksis:

Studenten:

- viser respekt for andres kultur og religion, og evner å reflektere over forholdet mellom misjon, religion og trosfrihet

Generell kompetanse

Studenten:

- har fått erfaring i å være en reflekterende praktiker
- eier innsikt i eget adferdsmønster, lederferdigheter og utrustning til tjeneste
- har utviklet evne til å formidle egen kompetanse
- har utviklet god kallsforståelse og nådegavetenkning med tanke på kristen tjeneste

Tillegg ved utenlandspraksis:

Studenten:

- kjenner ulike etiske sider ved misjonsarbeid og har utviklet sine ferdigheter innen tverrkulturelt arbeid

Undervisningsform

Emnet undervises over et fullt skoleår. Første del av emnet består av innføring hvor man gjennom forelesning, gruppearbeid, øvelser og skriving av tros- og livshistorie forbereder studentene på praksis.

Andre del av emnet består av utøvende praksis. Hver student velger i samarbeid med praksislærer egnet praksissted. Se praksismanual for krav til praksissted. Ila praksisperioden skal studenten levere to refleksjonsnotat, i tillegg til emnerefleksjon (som er eksamen i emnet). Arbeidsformen skal være individuell og studenten velger selv et tema for sitt valgfrie refleksjonsnotat ut fra læringsmålene. Det andre refleksjonsnotatet har et lærerdefinert tema. I emnerefleksjonen gjennomfører studenten en egevaluering av måloppnåelse, i tillegg til å levere inn loggbok, og datoer for samtaler med praksisveileder og datoer for samtaler i praksisgrupper.

Emnet skal utgjøre til sammen 280 timer fordelt på undervisning, refleksjonsnotat, egenstudier, veiledningssamtaler, praksisgrupper og utøvende praksis. Obligatorisk undervisning utgjør 27 timer. Utøvende praksis utgjør 6 timer i uka over 20 uker eller som en 3 ukers intensiv praksisperiode. Utøvende praksis kan gjennomføres både i innland og i utland.

Pensumlitteratur

Christoffersen, Svein Aage (2011). *Profesjonsetikk. Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker* (2.utg). Universitetsforlaget. s.65-108 (43 sider), kompendium.

Engedal, Leif Gunnar (2000). *Forankring og tilblivelse. Om bearbeiding av egen livserfaring gjennom troshistorie-fortelling*. Tidsskrift for sjelesorg 1(2), 97-113 (18 sider)

Guinness, Os (2018). *The Call: Finding and Fulfilling God's Purpose For Your Life*. Thomas Nelson. s.22-30 og 99-113 (Intro + kap 7)(23 sider)

Lauvås, Per og Handal, Gunnar (2014) *Veiledning og praktisk yrkesteori*. Cappelen Damm Akademiske. s.121-157 og 229-252 (59 sider), kompendium.

Leenderts, Torborg Aalen (2007). *Når glassflaten brister: om brytningen mellom livet og troen*. Det Norske Bibelselskap. s 108-162 og 176-186 (64 sider), kompendium

Kaufman, Tone Stangeland og Lars Johan Danbolt. (2020) *Hva er praktisk teologi?* *Tidsskrift for Praktisk Teologi*. 37(1), s.6-18 (12 sider) <https://journals.mf.no/tpt/article/view/5301/4336>

Keener, Craig (2020). *Gift and giver: the Holy Spirit for today*. Baker Academic. s.113-136 (23 sider), kompendium

Osmer, Richard R. (2011) *Practical theology: A current international perspective*, HTS Theologiese Studies/Theological Studies 67(2), (7 sider) <http://dx.doi.org/10.4102/hts.v67i2.1058>

Ward, Pete (2017). *Introducing Practical Theology. Mission, Ministry, and the Life of the Church*. Baker Academic. s.9-117 (kap.1-7) (108 sider).

Ressurser:

Etiske retningslinjer for Pinsebevegelsen

Etiske retningslinjer for Det norske baptistsamfunn

Tillegg ved utenlandspraksis

Døhlie, E. & Askeland, G. A. (red.) (2006) Internasjonalt sosialt arbeid – innsats på andres arena. Universitetsforlaget. s.41-54 og 105-119 (27 sider). Kompendium.

Lilleåsen, R. & Nandrup, I. (2018) Opplevelse, dannelse og misjonspraksis. Norsk Tidsskrift For Misjonsvitenskap, 72(4), 46-57 (11 sider). <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4430/3745>

Lingenfelter, S. & Mayers, M. (2016) *Ministering Cross-Culturally. A Model for Effective Personal Relationships*. Baker Academic. s.17-32 (kap.21) og 115-121 (Appendix)(14 sider).

Norwegian Council for Mission and Evangelism (2009) *Codes of Conduct – for Norwegian Mission Organizations with International involvement*. Norme.no (5 sider)
https://norme.no/wp-content/uploads/2017/12/Codes-of-Conduct-NORME_eng_ny_design.pdf

Redse, A. (2011) Religionsfridom, toleranse og misjon. Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap, 3-4/2011, 248-265 (17 sider). <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4259/3576>

PRA1020 PRAKSIS II (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS)
EMNE	PRA1020 Praksis II (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal skrive: <ul style="list-style-type: none">• Emnerefleksjon og logg (ca. 1500 ord) Evalueringen i emnet gjøres som bestått/ikke bestått.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• 200 t utøvende praksis basert på fagets målsettinger• 1 refleksjonsnotat med fastsatt tema (å 1000 ord)• 1 refleksjonsnotat med selvvalgt tema utfra egne mål for praksis (1000 ord)• 3 samlinger i praksisgrupper• 5 veiledningssamtaler
OMFANG	Til sammen 280 timer Inkludert obligatorisk retreat på 12 timer
FORUTSETTER	PRA1010 Praksis I

Emnebeskrivelse

PRA1020 Praksis II bygger på PRA1010 Praksis I og forutsetter at dette faget er gjennomført. PRA1020 innledes med en undervisningsbolk. Deretter velger hver student i samarbeid med praksislærer egnet praksissted og praksisveileder. Studenten utarbeider konkrete læringsmål i samarbeid med praksisveileder og praksislærer. Arbeidsformen skal være individuell. Læringsmålene er tema for de selvvalgte refleksjonsnotatene. Dette synliggjøres i loggbok, arbeides med i refleksjonsnotat, veiledningssamtaler, praksisgrupper og evalueres i emnerefleksjon. Det er viktig at praksis skal gi anledning til å få ledelseserfaring på forskjellige nivå og i et variert sett av oppgaver. Se for øvrig praksismanualen og loggbok for nærmere beskrivelse av praksis. Ved utenlandspraksis må studenten lese angitt tilleggspensum.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PRA1020 Praksis 2* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- kjenner praksisfeltets særtrekk, utfordringer og muligheter
- har kunnskap om ulike særtrekk ved de viktigste kristne tradisjoners praksiser og deres betydning for åndelig formasjon

- har god kunnskap om kristen tjeneste

Tillegg ved utenlandspraksis:

- kjenner verdier i tverrkulturelt arbeid
- har kunnskap om kortidsmisjon
- kjenner grunnleggende etiske sider ved misjonsarbeidet

Ferdigheter

Studenten:

- behersker oppgaver innen organisering, gjennomføring og videreutvikling av sitt ansvarsfelt på praksissted
- kan bedømme situasjoner og treffe beslutninger som møter de konkrete utfordringene
- kan anvende teoretisk kunnskap i konkrete situasjoner
- evner å reflektere over egen tjeneste i lys av Jesus som rollemodell for kristen ledelse
- kjenner sin egen tradisjons åndelige praksiser, og har evne til konstruktiv refleksjon i møte med åndelige praksiser.

Tillegg ved utenlandspraksis:

- viser respekt overfor andres kultur og religion
- kan reflektere over forholdet mellom misjon, religion og trosfrihet
- kan reflektere konstruktivt over utfordringer knyttet til korttidsmisjon

Generell kompetanse

Studenten:

- kan lede og gjennomføre arbeidsoppgaver i tilknytning til sitt praksisfelt
- kan gjøre konstruktive refleksjoner omkring egne, og andres åndelige praksiser.
- kan reflektere omkring egne arbeidsoppgaver og relasjon til andre mennesker på praksissted basert på teori i faget.
- evner å identifisere behov og til å prioritere mellom dem
- har styrket sin evne til selvledelse

Undervisningsform

Emnet skal utgjøre til sammen 280 timer fordelt på en undervisningsbolk, refleksjonsnotat, egenstudier, veiledningssamtaler, praksisgrupper og utøvende praksis. Utøvende praksis utgjør 10 timer i uka over 20 uker eller som en 5 ukers intensiv praksisperiode. Utøvende praksis kan gjennomføres både i innland og i utland.

Pensumlitteratur

Foster, R. J. (1998) *Streams of Living Water. Celebrating the Great Traditions of Christian Faith*. HarperCollins, s.1-272 (kap.1-7), (272 sider). (DTL).

Malm, M. (2019) *Fri til å tjene. Lederskap i Jesu fotspor*. Verbum, s.13-225, (213 sider).

Tillegg pensumlitteratur ved utenlandspraksis

Døhlie, E. & Askeland, G. A. (red.) (2006) *Internasjonalt sosialt arbeid – innsats på andres arena*. Oslo: Universitetsforlaget, s.41-54, 105-119 (27 sider). Kompendium.

Lilleåsen, R. & Nandrup, I. "Opplevelse, dannelse og misjonspraksis". *Norsk Tidsskrift For Misjonsvitenskap*, 4/2018, 46-57 (11 sider). <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4430/3745>

Lingenfelter, S. & Mayers, M. (2016) *Ministering Cross-Culturally. A Model for Effective Personal Relationships*. Baker Academic, s.17-32 (kap.21), 115-121 (Appendix), (14 sider). DTL.

Norwegian Council for Mission and Evangelism (2009) *Codes of Conduct – for Norwegian Mission Organizations with International involvement*. Norme.no (5 sider)

https://norme.no/wp-content/uploads/2017/12/Codes-of-Conduct-NORME_eng_ny_design.pdf

Nouwen, Henri J.M. (1992) *In the Name of Jesus: Reflections on Christian Leadership*. Crossroad (120 sider)

Redse, A. (2011) *Religionsfrihet, toleranse og misjon*. *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap*, 3-4/2011, 248-265 (17 sider). <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4259/3576>

PRA1030 PRAKSIS III (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS)
EMNE	PRA1030 Praksis III (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal skrive: <ul style="list-style-type: none">• Emnerefleksjon og logg• Evalueringen i emnet gjøres som bestått/ikke bestått.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• 200 t utøvende praksis basert på fagets målsettinger• 1 refleksjonsnotat med fastsatt tema (á 1000 ord)• 1 refleksjonsnotat med selvvalgt tema utfra egne mål for praksis (á 1000 ord)• 3 samlinger i praksisgruppe• 5 veiledningssamtaler
OMFANG	Til sammen 280 timer Inkludert 12 timer obligatorisk undervisning
FORUTSETTER	PRA1010 Praksis I og PRA1020 Praksis II

Emnebeskrivelse

PRA1030 Praksis III bygger på PRA1010 Praksis I og PRA1020 Praksis II og forutsetter at disse fagene er gjennomført. PRA1030 har en undervisningsbolk i begynnelsen og på slutten av semesteret. I begynnelsen av semesteret velger studenten i samarbeid med praksislærer egnet praksissted og praksisveileder. Studenten utarbeider konkrete læringsmål i samarbeid med praksisveileder og praksislærer. Arbeidsformen skal være individuell. Dette synliggjøres i loggbok, arbeides med i refleksjonsnotat, veiledningssamtaler, praksisgrupper og evalueres i emnerefleksjon. Det er viktig at praksis skal gi anledning til å få ledelseserfaring på forskjellige nivå og i et variert sett av oppgaver. Se for øvrig praksismanualen og loggbok for nærmere beskrivelse av praksis. Ved utenlandspraksis må studenten lese angitt tilleggspensum.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *PRA1030 Praksis 3* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- kjenner til praksisfeltets særtrekk, utfordringer og muligheter
- har kjennskap til praktisk gjennomførbar ledelse på praksisstedet

- har kunnskap om balanse i liv og tjeneste, og kristne praksiser sin rolle i dette
- kjenner til farer ved utbrenthet, spesielt innen kristen tjeneste
- har en holistisk/helhetlig tilnærming til åndelig formasjon og vår tids utfordringer

Tillegg ved praksis i utlandet:

- kjenner ulike modeller for partnerskap i misjon
- har kjennskap til forholdet mellom ord og handling i misjonsarbeid
- har kunnskap om etiske sider ved misjonsarbeidet

Ferdigheter

Studenten:

- kan organisere, gjennomføre og videreutvikle arbeid på praksissted
- kan bedømme situasjoner og treffe beslutninger som møter de konkrete utfordringene
- evner å anvende teoretisk kunnskap i konkrete situasjoner
- har utviklet en sunn balanse mellom arbeid og rekreasjon
- har utviklet egne kristne praksiser som en hjelp til et bærekraftig liv
- kan identifisere faresignaler ved utbrenthet hos seg selv og andre

Tillegg ved misjonspraksis:

- viser respekt overfor andres kultur og religion
- kan reflektere konstruktivt omkring forholdet mellom misjon, religion og trosfrihet
- evner å bedømme situasjoner og treffe beslutninger i møte med konkrete utfordringer
- kan anvende teoretisk kunnskap i konkrete situasjoner

Generell kompetanse

Studenten:

- har utviklet sin evne til ledelse og gjennomføring av arbeidsoppgaver i tilknytning til praksisfelt
- reflekterer teoretisk refleksjon omkring egne arbeidsoppgaver og relasjon til andre mennesker på praksissted
- evner å identifisere behov og til å prioritere mellom dem
- har styrket sin evne til selvledelse
- har styrket sin evne til et helhetlig og bærekraftig perspektiv på liv og tjeneste

Undervisningsform

Emnet skal utgjøre til sammen 280 timer fordelt på to undervisningsbolker, refleksjonsnotat, egenstudier, veiledningssamtaler, praksisgrupper og utøvende praksis. Utøvende praksis utgjør 10 timer i uka over 20 uker eller som en 5 ukers intensiv praksisperiode. Utøvende praksis kan gjennomføres både i innland og i utland.

Pensumlitteratur

Engedal, L. G. (2002). Pastoral praksis og teologisk antropologi. In J.-O. Henriksen, G. Heiene, & S. O. Thorbjørnsen (Red.), *Teologi for kirken: Festskrift til professor dr.theol. Torleiv Austad på 65-årsdagen*, (s. 77–95). Verbum, (18s.). Kompendium.

Engedal, L. G. (2015). Semper Major: Underveis mot en jordfestet kristen spiritualitet. *Praktisk teologi*. 32, s.3-10 (7 sider). Vol 32 Nr 1 (2015): Tidsskrift for Praktisk Teologi | Tidsskrift for Praktisk Teologi (mf.no)

Fredrick, T. V. & Dunbar, S. & Thai, Y. (2018). Burnout in Christian Perspective. *Pastoral Psychol*, 67, s.267-276 (9 sider). <https://doi.org/10.1007/s11089-017-0799-4>

Nouwen, H. (1977). *The living reminder: Service and prayer in the memory of Jesus Christ*. HarperSanFrancisco, s.17-75 (58 sider). DTL

Åkerlund, T. (2021). *Men vi var ikke hjemme*. Verbum, s.10-165 (155 sider).

Tillegg pensumlitteratur ved utenlandspraksis

Døhlie, E. & Askeland, G. A. (red.) (2006) *Internasjonalt sosialt arbeid – innsats på andres arena*. Oslo: Universitetsforlaget, s.41-54, 105-119 (27 sider). Kompendium.

Lilleåsen, R. & Nandrup, I. "Opplevelse, dannelse og misjonspraksis". *Norsk Tidsskrift For Misjonsvitenskap*, 4/2018, 46-57 (11 sider). <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4430/3745>

Lingenfelter, S. & Mayers, M. (2016) *Ministering Cross-Culturally. A Model for Effective Personal Relationships*. Baker Academic, s.17-32 (kap.21), 115-121 (Appendix), (14 sider). DTL.

Norwegian Council for Mission and Evangelism (2009) *Codes of Conduct – for Norwegian Mission Organizations with International involvement*. Norme.no (5 sider)

https://norme.no/wp-content/uploads/2017/12/Codes-of-Conduct-NORME_eng_ny_design.pdf

Redse, A. (2011) "Religionsfrihet, toleranse og misjon". *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap*, 3-4/2011, 248-265 (17 sider). <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4259/3576>

RLE1020 ETIKK OG SAMFUNNSANALYSE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse(180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS)
EMNE	RLE1021 Kultur og samfunnsanalyse (5 stp/ECTS) RLE1022 Etikk (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten må bestå en 72 timers hjemmeeksamen i kurset samfunnsanalyse. Denne teller 50% av karakteren i RLE1020. I kurset Etikk skrives en prosjektoppgave på 2500 ord eller en gruppeoppgave der hvert gruppe medlem bidrar med 2500 ord (teller også 50%).
ARBEIDSKRAV	Skrive et faglig foruminnlegg i Samfunnsanalyse på minst 150 ord, og kommentere på to andre innlegg, hver på minst 100 ord) Redusert undervisning: 2 oppgaver som er lærerdefinert, hver på 1250 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgavene vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	48 undervisningstimer. (Ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Dette emnet gir studenten en innføring i å tenke sosiologisk og teologisk om det samfunnet hun eller han lever i. Emnet vil også presentere ulike former for kristent samfunnsengasjement og hjelpe studenten til å se seg selv i en større sammenheng og til å reflektere over hvordan hun eller han kan leve etisk og tjene det postmoderne samfunnet vi lever i. Emnet vil presentere forskjellige etiske tilnæringsmåter og søker å avklare sentrale dyder og normer innenfor kristen etikk og i andre etiske tradisjoner. Emnet vil legge spesielt vekt på frikirkelige perspektiv på religions sosiologi og etikk. Det legges vekt på å analysere dagsaktuelle temaer.

Se de individuelle kursbeskrivelsene for *RLE1021 Kultur og samfunnsanalyse (5 stp/ECTS)* og *RLE1022 Etikk (5 stp/ECTS)* for en beskrivelse av læringsutbytte, undervisningsformer, pensumlitteratur og evaluering.

RLE1021 KULTUR OG SAMFUNNSANALYSE (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS)
KURS	RLE1021 Kultur og samfunnsanalyse (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten må bestå en 72 -timers hjemmeeksamen. 100%. A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Obligatorisk oppmøte ved undervisning, minimum 75%.• Skrive et faglig foruminnlegg på minst 150 ord, og kommentere på to andre innlegg (hver på minst 100 ord) Redusert undervisning: Oppgave på 1250 ord, som er definert av faglærer. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	24 undervisningstimer (Ved redusert gjennomføring er omfanget 12 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

Kurset gir en innføring i religionssosiologi, og religionens rolle i samfunnet generelt, og et særlig innblikk i hvordan fri- og lavkirkeligheten samhandler med samfunnet. Studenten får analytiske verktøy til å forstå det senmoderne samfunnet, og agere ut fra en kristen praksis. Det legges vekt på å analysere dagsaktuelle temaer.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *RLE1021 Kultur og samfunnsanalyse* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om sosiologiske paradigmer
- har god kunnskap om frikirkenes rolle i det norske samfunnet
- har kjennskap til sentrale religionssosiologiske teorier

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å analysere samfunnet sosiologisk
- har evne til kritisk tekning

- viser forståelse for grunnlaget for kristen praksis

Generell kompetanse

Studenten:

- viser forståelse for mennesker valg og samhandlinger
- kan drøfte hvordan sosiologi og teologi påvirker hverandre
- kan presentere en kristen respons til samfunnsendringer

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av interaktive forelesninger i emnet gruppeoppgaver og presentasjoner.

Pensumlitteratur

Furseth, Inger; Repstad, Pål Steinar (2023). *Innføring i religionssosiologi*, 2. utgave.

Universitetsforlaget (421 sider). Engelsk utgave kan også brukes: Furseth, Inger; Repstad, Pål Steinar (2023). *An Introduction to the Sociology of Religion*. Second Edition. Routledge.

Hiebertis, D. (2023). *The Routledge International Handbook of Sociology and Christianity*. (utvalgte kapitler)

Zeiffert, R. (2023). Why Are Conservative Young Evangelicals in Norway Avoiding Right-Wing Politics?. *Religions*, 14(4), (11 sider)

Supplerende litteratur

Eriksen, T. H. (2021). *Små steder - store spørsmål: innføring i sosialantropologi* (4. utgave.).

Universitetsforlaget. Engelsk utgave kan også brukes: Eriksen, T. H. (2023). *Small places, large issues : an introduction to social and cultural anthropology* (5th ed.). Pluto Press

Flyvbjerg, B. (2006) "Social Science That Matters", *Foresight Europe*, No. 2. October-March 2006

Fraser, D. Campolo, Tony. (1992) *Sociology Through the Eyes of Faith*. Leicester: Apollos

Hiebertis, D. (2023). *The Routledge International Handbook of Sociology and Christianity*

Lingenfelter, Sherwood. (1998) *Transforming Culture*. Grand Rapids: Baker Academic Press

Repstad, P. (2020). *Religiøse trender i Norge*. Oslo: Universitetsforlaget.

Repstad, Pål Steinar (2022). *Hva er sosiologi*. 2. utgave. Universitetsforlaget.

Schiefloe, Per Morten. (2019) *Mennesker og Samfunn: Innføring i sosiologisk forståelse*. 2.utg.
Bergen: Fagbokforlaget

RLE1022 ETIKK (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse(180 stp/ECTS) Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS)
KURS	RLE1022 Etikk (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Skrive en individuell oppgave på 2500 ord eller en gruppeoppgave der hvert gruppe medlem bidrar med 2000 ord. Oppgaven defineres av faglærer, og skal presenteres muntlig i klassen. (Studenter med redusert undervisning har ikke obligatorisk muntlig fremføring). 100%. A-F.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave definert av faglærer på 1250 ord Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgavene vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	24 undervisningstimer (Ved redusert gjennomføring er omfanget 12 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

Kurset vil gi en innføring i kristen etikk, hva Bibelen sier om etiske spørsmål og betydningen av det kristne fellesskapet for et etisk liv. Sentrale dyder og normer innenfor den kristne etikken og Den Hellige Ånds rolle i forhold til dette vil bli berørt. Videre vil kurset belyse forholdet mellom allmenn etikk og kristen etikk og presentere forskjellige etiske tilnæringsmåter. Studiet skal gi studentene hjelp til å drøfte konkrete etiske spørsmål med fokus på aktuelle problemstillinger.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *RLE1022 Etikk* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om kristen etikk, herunder hva Bibelen sier om etikk og etisk livsførsel
- har kjennskap til forholdet mellom kristen etikk og allmenn etikk
- har bred kjennskap til ulike etiske tilnæringsmåter og metoder
- har kjennskap til utvalgte tema innenfor områdeetikken. Dette inkluderer, menneskeverd, familie og samliv, kultur, arbeid og yrke, miljø og forvalteransvar, økonomi og politikk

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å forankre etisk tenking i bibelske verdier.
- evner å reflektere etisk over sosiale og kulturelle fenomener
- kan belyse et etisk problem ved hjelp av ulike etiske tilnæringsmåter

Generell kompetanse

Studenten:

- har respekt for egen og andres etiske overbevisning
- har forbedret sin evne til moralsk dømmekraft og god etisk livsførsel.

Undervisningsform

Undervisningen vil vekse mellom forelesninger, gruppesamtaler og fremlegg av prosjektoppgaver. Undervisningen har et omfang på 24 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Heiene, Gunnar, Thorbjørnsen, Svein Olaf (2021): *Kristen etikk. En innføring, 2. utgave*. Oslo: Universitetsforlaget, s.17-229 (312 sider)

Kenyon, H. N. (2019): *Ethics in the Age of the Spirit: Race, Women, War, and the Assemblies of God*. Eugene, Oregon: Pickwick, kap. 22, s.292-304 (12 sider). (Kompendium).

Stassen, Glen and Gushee, David P. (2016): *Kingdom Ethics: Following Jesus in Contemporary Context*. 2nd ed. Grand Rapids, Mi: Eerdmans, kap.1-4 (82sider). (DTL)

Supplerende litteratur

Bretherton, Luke (2016): *Hospitality as Holiness. Christian Witness Among Moral Diversity*. New York: Routledge. (DTL)

Castelo, Daniel (2012): *Revisioning Pentecostal Ethics. The Epicletic Community*. Cleveland: CPT Press.

Christoffersen, Svein Aage (red) (2011): *Profesjonsetikk. Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker*. 2.ut. Oslo: Universitetsforlaget.

Davis, John Jefferson (2015): *Evangelical Ethics. Issues Facing the Church Today*. 4nd ed. Phillipsburg: New Jersey: P&R Publishing Company.

Feinberg, J. S and Feinberg, P. D (2010): *Ethics for a Brave New World*. 2nd ed. Hewton, Ill.: Crossway

Geisler, Norman L. (2010): *Christian Ethics; Contemporary Issues and Options*. 2nd ed. Grand Rapids, Mi: Barker Academic.

- Gill, Robin, ed. (2012): *The Cambridge Companion to Christian Ethics*. 2nd ed. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Gushee, David P. (2022): *Introducing Christian Ethics: Core Convictions for Christians Today*. Canton, MI: Front Edge Publishing. DTL.
- Hauerwas, Stanley, Willimon, William H. (2014): *Resident aliens. Expanded 25th Anniversary Edition*. Nashville: Abingdon Press. (DTL)
- Hauerwas, Stanley and Wells, Samuel (ed) (2011): *The Blackwell Companion to Christian Ethics*. 2nd ed. West Sussex: Blackwell Publishing Ltd. (DTL)
- Henriksen, Jan-Olav og Vetlesen, Arne Johan (2006): *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*. 3 ut. Oslo: Gyldendal Akademiske.
- McClendon, J. W. (2002): *Ethics. Systematic Theology*. Rev.ed. Nashville: Abingdon Press. (DTL)
- Mott, Stephen Charles (2011): *Biblical Ethics and Social Change*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press. (DTL)
- Rae, Scott (2016): *Introducing Christian Ethics: A Short Guide to Making Moral Choices*. Grand Rapids, Mi.: Zondervan.
- Rae, Scott (2018): *Moral Choices. An Introduction to Ethics*. 4nd ed. Grand Rapids, Mi.: Zondervan. (DTL)
- Wells, Samuel and Quash, Ben (2017). *Introducing Christian Ethics*. 2nd ed. Oxford: John Wiley & Sons, eBook ISBN 9781119155737 (DTL)
- Østnor, Lars (2002): Kan vi argumentere med Skriften i et pluralistisk samfunn i Henriksen, Jan Olav, Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf (red) *Teologi for kirken. Festskrift til Torleiv Austad*. Oslo: Verbum forlag, ss. 239-254.
- Østnor, Lars (2007): *Etisk tenkning. Hvordan drøfte og grunngi i teologisk etikk*. Oslo: Tapir Akademiske Forlag.

RLE1030 RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

(10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS)
EMNE	RLE1030 Religions- og livssynskunnskap (10 stp/ECTS)
EVALUERINGSFORM	Studenten skal: Skrive en oppgave på 2500 ord, som er definert av faglærer. 100 %. Karakter A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Skrive og kommentere to foruminnlegg, totalt ca. 1000 ord.• Holde en kort presentasjon i klassen over oppgitt emne, individuelt eller i gruppe. Ved redusert undervisning: Ekstra oppgave definert av faglærer på 2500 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgavene vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	48 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet gir en grunnleggende innføring i de fire verdensreligionene jødedommen, islam, hinduismen og buddhismen og i nyreligiøse bevegelser i Vesten. De ulike verdensreligionene studeres ut fra et historisk perspektiv og deres respektive tros- og atferdsformer, og sammenliknes med virkelighetsforståelsen, menneskesynet og etikken i de mest sentrale livssynene. Det gis også en innføring i ulike særtrekk ved nyreligiøse bevegelser og samisk religion.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *RLE1030 Religions- og livssynskunnskap* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om religions- og livssynsbegrepet og kan drøfte forholdet mellom disse begrepene
- har god kunnskap om historien, hellige tekster, troslæren, mangfoldet, fromhetslivet og utbredelsen av de fire verdensreligionene jødedommen, islam, hinduismen og buddhismen.

- har kunnskap om sekulariseringsprosesser og evnen til å drøfte forholdet mellom disse og religions- og livssynsmangfoldet i samfunnet.
- kan gjengi hovedtrekkene i virkelighetsforståelsen, menneskesynet og etikken i sekulære livssyn
- har god kunnskap om nyreligiøsitet med særlig vekt på dens historiske opprinnelse og ulike retninger, samt kjennskap til samisk religion
- har opparbeidet evne til å drøfte forholdet mellom religionsfrihet og totalitære samfunns-ideologier

Ferdigheter

Studenten:

- har kompetanse til å undervise i religion og livssyn i skolen ut fra gjeldende læreplaner
- evner å formidle religiøse oppfatninger og livssynsmessige resonnement som man ikke selv deler, med saklighet og respekt
- kan redegjøre for likheter og forskjeller mellom forskjellige religioner og livssyn, også i forhold til eget ståsted
- har evne til kritisk refleksjon omkring egen tro og livssyn, samt se styrker og svakheter ved de andre store verdensreligionene og livssynene.

Generell kompetanse

Studenten:

- viser forståelse og respekt for andre menneskers tro, livssyn og fromhetsliv
- har innsikt i betydningen av å ta andre menneskers tro og livssyn på alvor, og investere nok innsats i studiet av deres religion og livssyn
- har opparbeidet trygghet i egen trosøverbekreftelse i møte med mennesker med annen religiøs eller livssynsmessig overbevisning
- evner å drøfte ulike utfordringer som kan oppstå i et samfunn med religions- og livssynspluralitet, herunder å peke på ulike misjonale utfordringer.

Undervisningsform

Emnet består av 48 undervisningstimer. Det gis ca. 20 timer i jødedom og islam, ca. 16 timer i hinduisme og buddhisme og ca. 12 timer i sekulære livssyn og nyreligiøsitet. Undervisningen består hovedsakelig av forelesninger, men det vil også bli arrangert ekskursjoner til templer (moské, synagoge, buddhistisk eller hinduistisk tempel) og andre typer religiøse institusjoner i Oslo-området.

Pensumlitteratur

Aadnanes, Per Magne (2012): *Livssyn*. 4. utgåve. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 11-74 og 130-291.

Heelas, Paul and Woodhead, Linda (2000): *Religion in Modern Times. An Interpretative Anthology*. Oxford: Blackwell, ss. 1-11 (10 sider).

Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto (2012): *Hinduismen og buddhismen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 38-330.

Rian, Dagfinn og Eidhamar, Levi Geir (2012): *Jødedommen og islam*. 2. utgave. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 11-249.

Supplerende litteratur

Burke, T. Patrick (2004): *The Major World Religions: An Introduction with Texts*. Oxford, Blackwell Publishing

Hexham, Irving (2011): *Understanding World Religions*. Grand Rapids: Zondervan Academic.

Qureshi, Nabeel (2018): *Bare én Gud, Allah eller Jesus?* Oslo: Veritas.

Ridgeon, Lloyd (ed.) (2009): *Major World Religions: From Their Origins to the Present*. London, Routledge.

Woodhead, Linda (2006): On the incompatibility between Christianity and holistic spirituality: a reply to Jan-Olav Henriksen. I *Tidsskrift for kirke, religion og samfunn*, 19(1), ss. 49-60 (11 sider).

RLE1040 RELIGIONS DIDAKTIK MED PRAKSIS

(10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Grunnstudium i kristendom/KRLE (60 stp/ECTS)
EMNE	RLE1040 Religionsdidaktikk med praksis (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• Skrive oppgave over oppgitt tema på 2500 ord. Oppgaven er lærerdefinert, og skal gjøres kjent for studentene senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i faget.
ARBEIDSKRAV	Skrive praksislogg på 1500 ord. Vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	24 undervisningstimer + praksistimer

Emnebeskrivelse

Emnet gir en innføring i religions- og livssyns didaktikk. Lærerrollen, religionsfagets historiske plass i norsk skole og læreplanens målsettinger, begrunnelse og kompetansemål vil særlig bli drøftet. Videre vil elevforutsetninger, som moralsk og kognitiv utvikling, bli presentert. Didaktikken vil særlig drøfte ulike aspekter ved religionsundervisningen og ulike undervisningsmetoder, herunder bruk av fortellinger og estetiske perspektiver som film i undervisningen.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *RLE1040 Religionsdidaktikk med praksis* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til religionsfagets læreplanhistorie, begrunnelse og målsetting i norsk skole
- har kunnskap om kompetansemålene og innholdet i læreplanene for Kristendom, religion, livssyn og etikk (grunnskole) og Religion og etikk (videregående skole)
- har opparbeidet seg kunnskap til å drøfte ulike perspektiver ved undervisning i faget med hensyn til elev- og lærerforutsetninger og arbeidsmetoder
- er kjent med fortellingsdidaktikk som tilnærming i faget

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å belyse og drøfte religionsdidaktiske og livssynsmessige problemstillinger
- kan planlegge og gjennomføre undervisningsopplegg i samsvar med gjeldende læreplaner
- evner å drøfte særskilte yrkesetiske utfordringer knyttet til religionsundervisning i et samfunn preget av kulturelt og livssynsmessig mangfold

Generell kompetanse

Studenten:

- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- behersker faglig relevante verktøy, teknikker og arbeidsformer
- har evne til å formidle sentralt fagstoff både skriftlig og muntlig om livssynsteori og religionsdidaktikk i form av teorier, problemstillinger og løsninger

Undervisningsform

Emnet består av 24 undervisningstimer i Religionsdidaktikk og 10 timer undervisningspraksis med veiledning. Praksisen blir organisert slik at studenten deltar i og får ansvar for undervisning, alene eller sammen med medstudent, i faget Kristendom, religion, livssyn og etikk i en grunnskole eller i faget Religion og etikk i en videregående skole under veiledning av en øvings- eller faglærer.

Pensumlitteratur

Breidlid, Haldis og Nicolaisen, Tove (2011): *I begynnelsen var fortellingen*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 19-75 og 139-278.

Sødal, Helje Kringlebotn (red.) (2009): *Religions- og livssyndidaktikk. En innføring*. 4. utg. Oslo: Cappelen Damm, ca. 190 sider.

*Utdanningsdirektoratet: «Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE).» 10 sider.

«Læreplan for religion og etikk – fellesfag i studieforbereende utdanningsprogram». 7 sider.

Dokumentene finnes også på: <http://www.udir.no/kl06/RLE1-02/> og

<http://www.udir.no/kl06/REL1-01/>

SAM1010 INNFØRING I SOSIOLOGI OG SOSIALANTROPOLOGI (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i samfunnsfag (60 stp/ECTS)
EMNE	SAM1010 Innføring i sosiologi og sosialantropologi (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: gjennomføre en 4 timers skoleeksamen. Vurderes A-F., og teller 100% av karakteren i SAM1010.
ARBEIDSKRAV	levere en skriftlig observasjons-, bok-/ medierapport på 1500 ord, eller en tilsvarende digital rapport
OMFANG	36 timer (inkludert forskningspraksis)

Emnebeskrivelse

Emnet SAM1010 gir en innføring i sosiologi og sosialantropologi. Studenten vil få en innføring i disse fagtradisjonene, og vil få hjelp til å bruke samfunnsvitenskapelig innsikt til å analysere menneskelige fellesskap fra vennskap via senmoderne subkulturer til nasjonalstater. Samtidig vil kurset hjelpe studenten til å forstå kulturelle forskjeller, konflikter og hvordan man kan kommunisere og bygge relasjoner på tvers av ulike religiøse og kulturelle koder. Fenomener som identitet, kropp, helse, seksualitet, arbeid, politikk og økonomi vil bli studert og analysert. Studenten vil lære hvordan egne livsstrategier formes av sosiale maktforhold og kulturelle fortellinger, men vil samtidig få hjelp til å reflektere over hvordan hun eller han kan påvirke de fellesskap hun eller han er en del av.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet SAM1010 *Innføring i sosiologi og sosialantropologi* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til sosialantropologi som fagtradisjon og til antropologisk teori og metoder
- har kunnskap om sosiologi som fagtradisjon, til klassisk sosiologisk teori og til sosiologiske verktøy og metoder
- har god kunnskap om hvordan sosiale strukturer og kulturelle forestillinger fungerer som forutsetninger for forming av menneskelig samhandling og for individuell

identitetsdannelse. Dette inkluderer kjennskap til sosiologiske og antropologiske perspektiver på sentrale tema som:

- sosial integrasjon og sosialt samspill i nære relasjoner
- makt og konflikt og politisk styring
- strukturell ulikhet og fordeling av økonomisk, kulturell og sosial kapital
- kulturell identitet, religion, etnisitet, slekt, tradisjon, familie og kjønn
- globalisering og endring, arbeid, økonomi og teknologi
- individualisering, kropp, helse og seksualitet i ulike livsfaser
- inter-kulturell kommunikasjon
- forholdet mellom samfunnsvitenskap og teologi

Ferdigheter

Studenten:

- viser evne til å bruke samfunnsvitenskapelige teorier og metoder som verktøy for å analysere ulike former for menneskelige fellesskap, skriftlig og muntlig.
- kan reflektere kritisk og analysere sosiale strukturer, institusjoner, konsepter og kulturfenomener i sosiologiske og sosialantropologiske rammeverk.
- kan identifisere og evaluere relevante kilder for videre studier og forskning innen sosiologi og sosialantropologi.

Generell kompetanse

Studenten:

- kan reflektere over egen bruk av samfunnsvitenskapelige teorier og metoder i møte med eksistensielle og etiske problemstillinger.
- har utviklet sin evne til å nærme seg andre og deres synspunkter med respekt, interesse og empati.
- viser evne til å bruke antropologisk teori som verktøy til å utøve klokskap i interkulturelt arbeid

Undervisningsform

Studiet består i en kombinasjon av interaktiv undervisning, lesing av pensum, aktiv digital læring, observasjon av sosiale praksiser og skriving av oppgaver. Emnet består av 36 undervisningstimer. Dette inkluderer forelesning, arbeid med caser, gruppediskusjoner, rollespill og analyse av film og digitale medier. Noen av timene vil kunne erstattes av deltakelse i forskning ved HLT.

Pensumlitteratur

Innføring i sosialantropologi:

Hendry, Joy. (2017). *An Introduction to Social Anthropology: Sharing Our Worlds*. 3rd ed. MacMillan Education, UK.

Innføring i sosiologi:

Martinussen, Willy. (2008). *Samfunnsliv: Innføring i sosiologiske tenkemåter*. 2 utg. Universitetsforlaget.

Flyvbjerg, B. (2006). 'Social Science That Matters', *Foresight Europe*, No. 2, October 2005–March 2006, s 38-42 (4 sider)

Supplerende litteratur

Bauman, Zygmunt og May, Tim. (2004) *Å tenke sosiologisk*. Oslo: Abstrakt forlag.

Bryman, A. (2016) *Social Research Methods* (utg. 5). Oxford: Oxford University Press.

Flyvbjerg, B. (2001). *Making Social Science Matter: Why Social Inquiry Fails and how it can Succeed Again* (New York: Cambridge University Press).

Fraser, D., Campolo, Tony. (1992) *Sociology through the Eyes of Faith*. Leicester: Apollos.

Howell, Brian; Paris, Jenell Williams (2010) *Introducing Cultural Anthropology: A Christian Perspective*. Grand Rapids: Baker Academic (ca sider 280)

Eriksen, Thomas Hylland (2010). *Små steder store spørsmål*. Oslo: Universitetsforlaget.

Lingenfelter, Sherwood. (1998) *Transforming Culture*. Grand Rapids: Baker Academic Press.

Lingenfelter, Sherwood og Meyers, Marvin K. (2016). *Ministering Cross-Culturally: A Model for Effective Personal Relationships*. Wiley, 3. ed.

Porpora, Douglas V. (2015) *Reconstructing Sociology: The Critical Realist Approach*. Cambridge: Cambridge University Press

Tweedell, Cynthia Bell (2016) *Sociology: A Christian Approach for Changing the World*. Marion, Indiana: Triangle Press.

Wadel, Cato. (2007) *Den samfunnsvitenskapelige konstruksjon av virkeligheten*. Oslo: Cappelen Damm.

SAM1020 DET NORSKE SAMFUNNET - POLITIKK, ØKONOMI OG MANGFOLD (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i samfunnsfag (60 stp/ECTS)
EMNE	SAM1020 Det norske samfunnet – politikk, økonomi og mangfold.
EKSAMEN	72 timers hjemmeeksamen på 3500 ord. Denne kan gjennomføres i grupper på 2 personer. Da er kravet 5000 ord. Vurderes A-F. Teller 100%.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave på 2500 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgavene vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	36 timer (inkludert forskningspraksis)

Emnebeskrivelse

Emnet SAM1020 gir en innføring i det norske samfunnet og den skandinaviske samfunnsmodellen. Studenten vil bli kjent ved viktige sider ved det norske samfunnets politiske styringsform, og organisering av arbeidsliv, velferds- og skattesystem. Det økende mangfoldet i Norge og dilemmaer knyttet til integrering og kulturelt mangfold vil også bli analysert. Emnet vil ta opp grunnleggende samfunnsøkonomisk teori og hvordan denne kan hjelpe til å forstå aktuelle samfunnsproblemer og politiske synspunkt. Kurset gir også en kort innføring i norsk historie, i norsk utenrikspolitikk og i sentrale norske verdier. Studenten vil utfordres å reflektere kritisk over den norske modellen, og dilemmaer ved velferdsstaten. Endelig, vil studenten også få hjelp til å reflektere over hvordan hun eller han kan bli et ansvarlig borger og en viktig bidragsyter på ulike områder i samfunnet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet SAM1020 *Det norske samfunnet – politikk, økonomi og mangfold* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til norsk historie, kultur og viktige felles verdier i dagens Norge
- har kjennskap til sentrale momenter i norsk utenrikspolitikk
- har god kunnskap om demokratiske styringsformer, politisk styring og det politiske systemet i Norge

- har god kunnskap om velferdsstatens økonomiske forutsetninger og ideologiske grunnlag
- har kunnskap om norsk arbeidsliv, verdiskapning og entreprenørskap.
- har forståelse for grunnleggende økonomiske begreper som budsjett, resultat- og balanseregnskap, valuta, renter og inflasjon.
- kjenner til hovedtrekk i norsk økonomi og sentrale kjennetegn ved norsk økonomisk politikk
- har god kunnskap om nødvendige betingelser for sosial integrasjon og aktivt norsk medborgerskap, med spesielt fokus på innvandring og integrering i Norge

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å presentere og diskutere det "typiske norske", muntlig og skriftlig
- har evne til å analysere dilemmaer ved den skandinaviske velferdsstaten
- kan reflektere over hva som kreves for å skape et godt samfunn gjennom aktivt medborgerskap
- kan drøfte sammenhenger mellom politiske og samfunnsøkonomiske forhold i Norge

Generell kompetanse

Studenten:

- kan reflektere kritisk over egne holdninger til samfunnet
- viser økt ansvarlighet og engasjement i forhold til det norske samfunn
- viser evne til å kombinere engasjement med kritisk tenkning

Undervisningsform

Studiet består i en kombinasjon av interaktiv undervisning, lesing av pensum, aktiv digital læring, observasjon av sosiale praksiser, og skriving av oppgaver. Emnet består av 36 undervisningstimer. Dette inkluderer forelesning, arbeid med caser gruppediskusjoner og analyse av film og digitale medier. Noen av timene vil kunne erstattes av deltakelse i forskning ved HLT.

Pensumlitteratur

Frønes, Ivar og Lise Kjølørød (red). (2016) *Det norske samfunn*. 7. utg. Bind 1-3. Oslo: Gyldendal, kap 6-7, 15-17, 19-20, 30 (202 sider).

Grindheim, Jan Erik, Knut Heidar og Kaare Strøm. (2017) *Norsk politikk*. Oslo: Universitetsforlaget, s 12-278, 323-374 (318 sider).

Hatland, Aksel, Stein Kuhnle, og Tor Inge Romøren. (2011) *Den norske velferdsstaten*. Oslo: Gyldendal, kap 1-3, 9 (120 sider).

Røed Larsen, Erling. (2004) *Alt du vil vite om samfunnsøkonomi*. Oslo: Gyldendal. (Utdrag 150 sider).

Trädgårdh, Lars, et. Al. (2011). "The Nordic Way". Hefte fra World Economic Forum, Davos (25 sider)

Matlary, Janne Haaland (2013): "Verdigrunnet forbliver vår kristne og humanistiske arv.» I Silje Bjørndal og Karl Inge Tangen, *Gud er tilbake*. Frekk forlag. (10 sider).

Supplerende litteratur

Østerud, Øyvind (2014): *Statsvitenskap. En innføring i politisk analyse*. 5. utg. Universitetsforlaget.

SAM1030 VERDENSHISTORIE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp) Årsstudium i samfunnsfag (60 stp)
EMNE	SAM1030 Verdenshistorie (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: Utforme en tidslinje for historien til et (selvvalgt) kontinent. Tidslinjen skal presenteres for klassen, enten individuelt eller i grupper. Tidslinjen og presentasjonen av denne teller som 50 % av sluttkarakteren. Gradert A-F. bestå en avsluttende 4-timers skoleeksamen. Skoleeksamen vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i SAM1030.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave på 2500 ord.
OMFANG	36 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

Emnet SAM1030 har som målsetting å gi en innføring i verdenshistorien med tilnærmet lik vektning mellom Europa, Asia, Nor- og Sør-Amerika, Oseania og Afrika. Hensikten er å balansere den vestlige historiefortellingen som ofte mangler viktige perspektiver, særlig fra det globale sør. En viktig del av studiet er å gjøre rede for forhold og utviklingstrekk i verdenshistorien, med særlig fokus på det 20. århundret.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet SAM1030 *Verdenshistorie* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- kjenner til viktige utviklingstrekk og hendelser i verdenshistorien
- har kunnskap om nasjonsbygging, krig og internasjonale forhold i det 20. århundret
- har kjennskap til politiske, religiøse, økonomiske og sosiale faktorer som påvirker samfunnsutviklingen

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å drøfte viktige hendelser og endringsprosesser i verdenshistorien, spesielt i det 20. århundret
- kan analysere utvikling og sammenhenger i verdenshistorien

- evner å balansere, nyansere og problematisere historiografiske fortellinger
- viser evne til å reflektere over bruk av teori og metoder

Generell kompetanse

Studenten:

- har opparbeidet en god forståelse av historiografiske problemstillinger
- viser en større forståelse for den ikke-vestlige/globalt historietutviklingen
- forstår og kan anvende metodiske prinsipper som kjennetegner historieforskningen

Undervisningsform

Studiet består av en kombinasjon av interaktiv undervisning, lesing av pensum og skrivning av oppgaver. Emnet består av 36 undervisningstimer. Undervisningen skjer både gjennom interaktive forelesninger, analyse av historiske caser og gruppediskusjoner.

Pensumlitteratur

Wiesner-Hanks, Merry E. et al. (2017). *A History of World Societies, Concise and Combined Volume*, 11th edition (or 12th edition). Bedford/St. Martin's. Chapters 1-11, 16, 18-20, 22-32.

Supplerende litteratur

Balsvik, Randi Rønning (2010). *Det 20. århundrets historie – et globalt perspektiv*. Akademisk forlag: Cappelen Damm. (310 s.)

Conrad, Sebastian. (2016). *What is Global History?* Princeton University Press.

Frankopan, Peter. (2018). *Silkeveiene: En ny verdenshistorie*. Gyldendal.

Howell, Martha and Walter Prevenier (2001). *From Reliable Sources: An Introduction to Historical Method*. Cornell University.

Knutsen, G. W. (2006). *Lange linjer i historien*. (120s)

Sandmo, Erling. (2014). *Tid for historie. En bok om historiske spørsmål*.

Wiesner-Hanks, Merry E. (2015). *A Concise History of the World*. Cambridge University Press.

SAM1040 GLOBAL RETTFERDIGHET - SOSIAL TEORI OG PRAKSIS (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i samfunnsfag (60 stp/ECTS)
EMNE	SAM1040 Global rettferdighet – sosial teori og praksis
EKSAMEN	Studenten skal: skrive en oppgave over lærerdefinert tema på 2500 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakter i SAM1040.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• muntlig presentasjon av en del av essey-oppgaven.• Obligatorisk oppmøte på minst 75% av undervisningstimene.
OMFANG	36 timer (inkludert forskningspraksis)

Emnebeskrivelse

Dette kurset tilbyr en omfattende utforskning av rettferdighet, likhet og menneskerettigheter på globalt nivå. Gjennom et dypdykk i filosofiske grunnlag, internasjonale juridiske rammeverk og praktiske strategier, får studentene innsikt i kompleksiteten ved å håndtere urettferdighet på globalt nivå. Kurset legger vekt på de etiske dimensjonene av intervensjoner, undersøker teknologiens påvirkning og utforsker kulturelt mangfold. Viktige sosiale spørsmål blir behandlet, som vestlige maktmodeller, økonomisk ulikhet, menneskehandel, barns rettigheter, undertrykkelse av minoriteter, miljøproblemer og krig og konflikt. Kurset vil hjelpe studenten til å se kompleksiteten i sosiale problemer samtidig som de får muligheten til å reflektere over forskjellige strategier for samfunnsengasjement.

Læringsutbytte

En student som har fullført kurset SAM1040E Global rettferdighet – sosial teori og praksis skal ha følgende læringsutbytte definert i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har tilegnet seg kunnskap om hvordan sosioøkonomiske og sosiogeografiske forskjeller skaper ulike levekår i forskjellige deler av verden.
- har god kunnskap om ulike etiske og statsvitenskapelige teorier om rettferdighet og det rettferdige samfunn, inkludert liberale, feministiske, utilitaristiske, deontologiske og kommunitaristiske perspektiver.

- har kunnskap om sentrale politiske og bistandsspørsmål som reises i debatten om global rettferdighet, inkludert vestlig kulturell makt, økonomisk ulikhet og utnyttelse, immigrasjon, menneskehandel og miljøspørsmål.
- har forståelse for menneskerettighetene slik de er formulert i FNs menneskerettighetserklæring og utfordringer knyttet til anvendelsen av disse rettighetene globalt.
- har kunnskap om teologiske og religiøse tilnærminger til rettferdighet og menneskerettigheter.
- har kunnskap om forskjellige strategier for samfunnsengasjement og sosial aktivisme.

Ferdigheter

Studenten:

- har evnen til å reflektere kritisk og konstruktivt i forhold til modeller for et rettferdig samfunn.
- har evnen til å reflektere over egen bruk av fagkunnskap ved tilnærming til komplekse sosiale fenomener.
- har evnen til å reflektere over eget liv og strategier for eget samfunnsengasjement

Generell kompetanse

Studenten:

- har evnen til å nærme seg sosiale problemer med en kombinasjon av mot, empati og ydmykhet.
- har evnen til å nærme seg mangfold av perspektiver gjennom fruktbar dialog.
- har evnen til å ta strategiske og faglig forsvarlige valg i eget profesjonelle og daglige liv

Undervisningsform

Studiet består av en kombinasjon av interaktiv undervisning, lesing av pensum og observasjonspraksis og skriving av oppgaver. Emnet består av 36 undervisningstimer. Dette inkluderer forelesning, arbeid med caser, gruppediskusjoner og fremføring av studenters arbeid. Noen av timene vil kunne erstattes av deltakelse i forskning ved HLT, eller deltakende observasjon i en relevant sosial kontekst.

Pensumlitteratur

Jordhus-Lier, D. & Stokke, K. (Red.) (2017). *Samfunnsgeografi. En innføring*. Oslo: Cappelen Damm Akademi. S. 19-26, 45-60, 73-149, 191-201, 305-314 (118 sider)

Mapp, S.C. (2014). *Human Rights and Social Justice in a Global Perspective: An Introduction to International Social Work*. New York: Oxford University Press. S.3 -164 (161 sider)

McCracken, V. (2014). *Christian Faith and Social Justice: Five Views*. New York: Bloomsbury Academic. S.17 -174 (157 sider)

Sandel, M.J. (2010). *Justice: What's the Right Thing to Do?* New York: Farrar, Straus and Giroux. (266 sider)

Strand, V. & Larsen K. M. (2015). *Menneskerettigheter i et nøtteskall*. s. 15-34 (19 sider)

Tangen, K. I. (2014). *Transforming Development: A Critical and Constructive Response*, I Larsen, K. E. & Jørgensen, K. Power & Partnership. Oxford: Regnum. S.50-60 (10 sider)

De Witte Jr, J. (2011). *Religion and Human Rights: An Introduction*. Oxford University Press. S. 3-70 (67 sider)

Supplerende litteratur

Aase A. (2013). *Om rikdommens og fattigdommens årsaker*. Hvit utgave. Kristiansand: Universitetet i Kristiansand.

Bales, K. (2016). *Blood and Earth: Modern Slavery, Ecocide, and the Secret to Saving the World*. Spiegel & Grau.

Campolo, A., & Fraser, D.A. (1992). *Sociology Through the Eyes of Faith*. San Francisco: HarperOne..

Galtung, J. (2013). *Menneskerettigheter*. Oslo: Humanist forlag.

Hjort, L. (2015). *Menneskerettigheter og aktivisme*. Aktive Fredsforlag.

Høstmelingen, N. (2010). *Hva er menneskerettigheter*. Oslo: Universitetsforlaget.

Gbowee, L.& Mithers, C. (2011). *Mighty Be Our Powers: How Sisterhood, Prayer, and Sex Changed a Nation at War*. Beast Books.

Lindholm, T. (2016). Freedom of Religion or Belief as a Human Right, In Mikalsen, K. K; Skjei, E. & Øfsti, A. (Ed.), *Modernity - Unity in Diversity? Essays in Honour of Helge Høibraaten*. Novus Forlag. S. 237 - 257 (20 sider)

MacIntyre, A. (1989). *Whose Justice? Which Rationality?* Notre Dame, Ind: University of Notre Dame Press.

Montgomery, J.W. (1986). *Human Rights and Human Dignity*. Grand Rapids, Mich. : Dallas, Texas: Zondervan Publishing Company.

- Sandel, M. (2007). *Justice: A Reader*. Oxford ; New York: Oxford University Press.
- Sanders, C. E. (2020) Social Justice: Theology as Social Transformation i Yondey, W. red *The Routledge Handbook of Pentecostal Theology*, 1st Ed. Routledge.
- Sen, A. (2011). *The Idea of Justice*. Cambridge, Mass: Belknap Press.
- Tan, K.-C. (2017). *What is this thing called Global Justice?* London: Routledge. S. 7-34, 60-133 (100 sider)
- Thacker, J. (2017). *Global Poverty*. SCM Press.
- Yong, A. (2010). *In the Days of Caesar: Pentecostalism and Political Theology*. Wm. B. Eerdmans Publishing.
- Yunus, M., and Jolis, A. (2008). *Banker to the Poor: Micro-Lending and the Battle Against World Poverty*. New York: PublicAffairs.
- Wariboko, N. (2008). *God and Money: A Theology in a Globalizing World*. Lexington Books.
- Winkel, K. (2008). *Hvorfor er det så mange fattige i Afrika*. Portal forlag.

SAM1050 SOSIALE BEVEGELSER OG DEN NYE DIGITALE OFFENTLIGHETEN (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i samfunnsfag (60 stp/ECTS)
EMNE	SAM1050 Sosiale bevegelser og den nye digitale offentligheten
EKSAMEN	Studenten skal: Gjennomføre en skoleeksamen på 4 timer. Teller 100%. Vurderes A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Obligatorisk oppmøte ved undervisningen (75% for å bestå)• Studentene skal spille inn en digital presentasjon, som leveres i Moodle.• Redusert undervisning: Oppgave på 2500 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgavene vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	36 timer (inkludert forskningspraksis)

Emnebeskrivelse

Emnet SAM 1050 gir en unik innføring i utfordringene og mulighetene som skapes når ulike globale sosiale bevegelser møtes i en ny og til dels globalisert og digitalisert offentlighet. Kurset gir innføring i hvordan sosiale bevegelser oppstår og utbrer seg. Studenten vil få en innføring i metoder og hermeneutiske nøkler til å studere sosiale bevegelser og stille viktige spørsmål som: Hvilke fremtidsvisjoner representerer de? Hvordan er de organisert, og hvordan bruker de ulike medier for å skape samhold og spre sitt budskap? Sosiale bevegelser som kvinnebevegelsen, miljøbevegelsen og ulike bevegelser som fokuserer på global rettferdighet vil bli presentert. Kurset vil også analysere globaliseringen av ulike muslimske bevegelser og kristne bevegelser som pinsebevegelsen. Studenten vil videre få presentert ulike modeller for hvordan man utvikler et godt livssynsåpent samfunn og en god offentlig samtale. Studenten vil få mulighet til å reflektere over hvordan hun eller han kan balansere engasjementet for egne saker med hensynet til andre og til felles goder.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet SAM 1050 *Sosiale bevegelser og den nye digitale offentligheten* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til samfunnsvitenskapelige begreper som politisk aktørskap, politiske rom, medborgerskap og identitetspolitikk
- viser kunnskap om utvalgte globale sosiale bevegelser som feminisme, miljøbevegelsen og ulike bevegelser som fokuserer på global rettferdighet
- har kunnskap om religiøse bevegelser som pinsebevegelsen, og ulike muslimske bevegelser
- viser kunnskap om de problemer og muligheter som et høyteknologisk og multikulturelt samfunn representerer i forhold til sosial integrasjon og offentlig debatt
- forstår teorier om borgerlig offentlighet og om utfordringer og muligheter den nye digitale offentligheten representerer for slike teorier
- har kjennskap til religions- og livssynspolitikken i Norge

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å forstå og analysere sosiale bevegelser, skriftlig og muntlig
- viser evne til å presentere og analysere digitale kilder til studier og forskning
- har evne til å reflektere over religiøs gjestfrihet og politisk toleranse som sivile dyder
- har utviklet bevissthet omkring det norske politiske landskapet, hva gjelder religiøse og sekulære verdensanskuelser.

Generell kompetanse

Studenten:

- viser evne og vilje til reflektert engasjement for det en opplever som viktige sosiale anliggender
- kan balansere eget engasjement med hensynet til konkrete andre og felles goder i et livssynsåpent samfunn
- reflekterer over egne holdninger til sosiale bevegelser man ikke selv er en del av

Undervisningsform

Studiet består av en kombinasjon av interaktiv undervisning, lesing av pensum, aktiv digital læring og skriving av oppgave. I dette emnet vil identifisering og bruk av relevante digitale kilder være en viktig del av læringsprosessen. Emnet består av 36 undervisningstimer. Dette inkluderer forelesning, arbeid med caser, gruppediskusjoner og analyse av film og digitale kilder. Noen av timene vil kunne erstattes av deltakelse i forskning ved HLT.

Pensumlitteratur

- Almeida, P. (2019). *Social Movements: The Structure of Collective Mobilization* (1st ed.). University of California Press, pp. 80-98 (18 pp)
- Campbell, Heidi (2012). "Understanding the Relationship between Religion Online and Offline in a Networked Society." *Journal of the American Academy of Religion*, mars 2012, vol. 80, nr. 1, p. 64–93 (30s)
- Chow, A. (2023). What Has Jerusalem to Do with the Internet? World Christianity and Digital Culture. *International Bulletin of Mission Research*, 47(1), 23–31.
<https://doi.org/10.1177/23969393221101349>
- Gripsrud, Jostein, Moe, Hallvard (2010). *The Idea of the Public Sphere. A Reader*. Lexington Press 2010, s. 235-37, 247- -310 (65 pp.)
- Ebaugh, H.R. (2009). *The Gülen Movement: A Sociological Analysis of a Civic Movement*. s.23-46 (23 pp.)
- Etter, M., & Albu, O. B. (2021). Activists in the dark: Social media algorithms and collective action in two social movement organizations. *Organization*, 28(1), 68-91. (pp.23)
- Fuchs, C. (2021). The Digital Commons and the Digital Public Sphere: How to Advance Digital Democracy Today. *Westminster Papers in Communication and Culture*, 16(1), 9–26. (17 pp.)
- Fuchs, Christian (2015). Social media and the public sphere. *TripleC: Open Access Journal for a Global Sustainable Information Society*, 12 (1). pp. 57-101 (44 pp.)
- Furseth, Inger (ed. (2018). *Religious Complexity in the Public Sphere: Comparing Nordic Countries*. (Ser. Palgrave studies in religion, politics, and policy) Palgrave MacMillan. Cham, Switzerland: Springer International Publishing. Kap. 1-6.
- Karim, M. F. (2017). Integrating European Muslims Through Discourse? Understanding the Development and Limitations of Euro-Islam in Europe. *Journal of International Migration and Integration*, 18(4), 993–1011. (pp.18)
- Knox, Paul L. and Sallie A. Marston (2016). *Human Geography: Places and Regions in Global Context*. 7th ed. Global Edition. Pearson Education p 369-418 (50 pages)
- Miller, D. E., & Yamamori, T. (2007). *Global Pentecostalism: The New Face of Christian Social Engagement* (1st ed.). University of California Press.s.16-38 (pp.22)
- Moghadam, V.M. (2012). *Globalization and Social Movements: Islamism, Feminism, and the Global Justice Movement*. Lanham Md.: Rowman & Littlefield Publishers. s.1-30, 99 -132 (63 pp.)

Smith, J. K. A. (2010). *Thinking in Tongues: Pentecostal Contributions to Christian Philosophy*. Grand Rapids: Eerdmans. Kap. 2.

Sisler, Vit (2011). Online Fatwas, Arbitration Tribunals and the Construction of Muslim Identity in the UK, i *Information, Communication & Society* vol. 14 no. 8, 2011. s. 1136-1159 (23 pp.)

Staggenborg, S. (2021). *Social Movements*. New York: Oxford University Press. (ca. 220 pp.)

Supplerende litteratur

Bretherton, L. (2011). *Christianity and Contemporary Politics: The Conditions and Possibilities of Faithful Witness*. Wiley-Blackwell.

Cahn, M.A., and O'Brien, R. (1996). *Thinking About the Environment: Readings on Politics, Property and the Physical World*. Armonk, N.Y: Routledge.

Calvert, J. (2010). *Sayyid Qutb and the Origins of Radical Islamism* (New York: Columbia University Press).

Culture and Religion, vol. 12, no. 2, 2011, Special Issue: The Mediatization of Religion •

Gbowee, Leymah and Mithers, Carol (2011). *Mighty Be Our Powers: How Sisterhood, Prayer, and Sex Changed a Nation at War*. Beast Books. 46

Goodwin, Jeff, Jasper, James M. (2014). *The Social Movements Reader: Cases and Concepts* Chichester, West Sussex, UK ; Malden, MA: Wiley-Blackwell.

Guinness, Os. *The Global Public Sphere. Religion and the Making of a World Safe for Diversity*. IVP 2013 (utdrag, ca. 120)

Hoffman, A.J. (2015). *How Culture Shapes the Climate Change Debate*. Stanford, California: Stanford Briefs.

Information, Communication & Society vol. 14 no. 8, 2011, Special Issue: Religion and the Internet: Copping the online–offline connection

Ramadan, T. (2003). *Western Muslims and the Future of Islam*. Oxford University Press.

Sandel, M. (2007). *Justice: A Reader*. Oxford ; New York: Oxford University Press)

Shepperd, J. W. (2002). "Sociology of World Pentecostalism," I *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, edited by Stanley M. Burgess and Ed M. Van der Maas s. 1083-1090

Smith, Calvin L., ed. (2010). *Pentecostal Power: Expressions, Impact and Faith of Latin American Pentecostalism*.

- Smith, J.K.A. (2014). *How (Not) to Be Secular: Reading Charles Taylor*. Grand Rapids: Eerdmans.
- Steigenga and Cleary, eds. (2007). *Conversions of a Continent: Contemporary Religious Change in Latin America*. (ca. 150s)
- Tee, C. (2016). *The Gülen Movement in Turkey: The Politics of Islam and Modernity*. I. B. Tauris.
- Yong, A. (2010). *In the Days of Caesar: Pentecostalism and Political Theology*. Wm. B. Eerdmans Publishing.
- Yong, A. (2015). *Hospitality and the Other: Pentecost, Christian Practices, and the Neighbor* ORBIS.
- Wall, D. (1993). *Green History: A Reader in Environmental Literature, Philosophy and Politics*. London: New York: Routledge.
- Walters, M. (2006). *Feminism: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Wariboko, N. (2014). *The Charismatic City and the Public Resurgence of Religion: A Pentecostal Social Ethics of Cosmopolitan Urban Life*. New York, NY: Palgrave Macmillan

SAM1060 DET MODERNE SLAVERIET (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i samfunnsfag (60 stp/ECTS)
EMNE	SAM1060 Det moderne slaveriet (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: gjennomføre en 4-timers skoleeksamen 4. Skoleeksamen vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i SAM1060.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• obligatorisk oppmøte ved undervisning (minst 75% for å bestå)• levere en skriftlig observasjons-, bok-/medie- eller forskningsrapport på 1500 ord, eller en tilsvarende digital rapport• Redusert undervisning: Oppgave på 2500 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgavene vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	36 timer (inkludert forskningspraksis)

Emnebeskrivelse

Moderne slaveri er et komplekst globalt problem som strekker seg langt utover den kriminelle sfæren. Det har fått mye oppmerksomhet de siste årene, og i mange land har problemet også blitt tatt opp på den politiske agendaen. Å behandle moderne slaveri som et enkeltstående problem kan raskt bli en fallgrube, hvor man overser hvordan problemet er en del av komplekse verdensomspennende systemer. Kurset SAM1060E inviterer deg til å reflektere over 'moderne slaveri' som et globalt og menneskerettslig problem som er forankret i sosioøkonomiske utfordringer og svake sosiale strukturer. Kurset vil hjelpe deg med å undersøke problemet kritisk og gi en introduksjon til noen av de underliggende årsakene til strukturell utnyttelse: fattigdom, ulikhet, migrasjon, misbruk, handel, politiske og kulturelle strukturer.

Læringsutbytte

En student som har fullført kurset SAM1060 Moderne slaveri skal ha følgende læringsutbytte definert i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god forståelse for historien og de underliggende årsakene til slaveri, menneskehandel og utnyttelse.
- har tilegnet seg kunnskap om det juridiske, moralske og teologiske grunnlaget for å bekjempe menneskehandel og moderne slaveri.

- har god forståelse for kompleksiteten av moderne slaveri, inkludert definisjoner, menneskerettigheter, maktstrukturer og politikk.
- har tilegnet seg kunnskap om ulike sosiale strategier for å bekjempe urettferdighet, med særlig vekt på moderne slaveri.

Ferdigheter

Studenten:

- har evnen til å reflektere over menneskeverd og menneskerettigheter.
- er i stand til å analysere moderne slaveri og menneskehandel som komplekse fenomener.
- har utviklet evnen til å analysere og forstå strategier for sosial endring.
- har evnen til å tenke kritisk og stille relevante spørsmål.
- har evnen til å reflektere over begrunnelser for menneskeverd og menneskerettigheter.

Generell kompetanse

Studenten:

- har styrket sine ferdigheter i kritisk tenkning.
- har evnen til å nærme seg komplekse sosiale problemer med distanse og reflektert engasjement.

Undervisningsform

Studiet består av en kombinasjon av interaktiv undervisning, lesing av pensum, aktiv digital læring, rollespill og skriving av selvvalgt oppgave. I dette emnet vil identifisering og bruk av relevante digitale kilder være en del av læringsprosessen. Emnet består av 36 undervisningstimer. Noen av timene vil kunne erstattes av deltakelse i forskning ved HLT eller deltakende observasjon i en relevant sosial kontekst.

Pensumlitteratur

Allain, J. (2012). *Bellagio Harvard Guidelines on the Legal Parameters of Slavery*. Available via this link: <http://www.law.qub.ac.uk/schools/SchoolofLaw/FileStore/Fileupload,651854,en.pdf> (7 pages)

Allain, J., Behbahani, L., Crane, A., LeBaron, G. (2017) Governance gaps in eradicating forced labor: From global to domestic supply chains. *Regulation and Governance*, 13:1, pp. 86-106. (20 pages).

Awakoyo, A., Jone, T. (2019, 20 June). Are your tinned tomatoes picked by slave labour, *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/world/2019/jun/20/tomatoes-italy-mafia-migrant-labour-modern-slavery> (3 pages).

Bales, Kevin (2012). *Disposable People: New Slavery in the Global Economy*, Revised edition. Berkley: University of California Press. (300 pages)

Bales, K., Drejer, C. (2018). *#SlaveTech: A Snapshot of Slavery in a Digital Age*. Frekk Forlag. From pp 12-139. (128 pages)

Brysk, A., Choi-Fitzpatrick, A. eds. (2012) *From Human Trafficking to Human Rights: Reframing Contemporary Slavery*. University of Pennsylvania Press (216 pages).

Dang, M. (2014) An open letter to the anti-trafficking movement. Foreword in Murphy, Laura (2014). *Survivors of slavery: Modern-day slave narratives*. New York: Columbia University Press. <https://static1.squarespace.com/static/5ee517995ce62276749898ed/t/5f21537298148a15d80a1023/1596019575237/sos-preface-pages-3.pdf> (10 pages).

Digidiki, V., Bhabha, J. (2018). «Sexual abuse and exploitation of unaccompanied migrant children in Greece: Identifying risk factors and gaps in services during the European migration crisis,» *Children and Youth Services Review*, 92(C), pp. 114-121. (7 pages).

Hopper, E. K. (2017) 'Trauma-Informed Psychological Assessment of Human Trafficking Survivors,' *Women & Therapy*, 40:1-2, pp. 12-30. (18 pages)

International Labour Organisation (2014, 03 February). Why definitions matter. https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_234854/lang-en/index.htm (2 pages).

Sharapov, K., Hoff, S., Gerasimov, B. (2019) 'Editorial: Knowledge is Power, Ignorance is Bliss: Public perceptions and responses to human trafficking', *Anti-Trafficking Review*, issue 13, pp. 1-11. (11 pages).

Ras, I., Gregoriou, C. (2019) 'The Quest to End Modern Slavery: Metaphors in corporate modern slavery statements', *Anti-Trafficking Review*, issue 13, pp. 100-118. https://gaatw.org/ATR/AntiTraffickingReview_issue13.pdf (18 pages).

Trodd, Z. (2013). 'Am I Still Not a Man and a Brother? Protest Memory in Contemporary Antislavery Visual Culture.' *Slavery & Abolition*, 34:2, 338-352. (14 pages)

UN General Assembly (2000). Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime.

https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-12-a&chapter=18&lang=en (11 pages).

United Nations Office on Drugs and Crime (2021). The Effects of the COVID-19 Pandemic on Trafficking in Persons and the responses and challenges.

https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/2021/July/covid-19-and-crime_-the-impact-of-the-pandemic-on-human-trafficking.html (90 pages).

Supplerende litteratur

Barner, H., Okeh, D.; Camp, M. (2014). 'Socio-Economy, Inequality, and the Global Slave Trade.' *Societies* 4:2, 148-160. (12 pp.)

Cadet, Jean – Robert (1998). *Restavec – from Haitian Slave Child to Middle-Class American*. University of Texas Press.

Hardina, Donna (2014). 'Deferred Action, Immigration, and Social Work: What should Social Workers Know?' *Journal of Policy Practice* 13:1, 30-44. (14 pp.)

Honeyman, Katherine L., Arthur A. Stukas, Mathew D. Marques (2016). 'Human trafficking: factors that influence willingness to combat the issue', *Journal of Applied Social Psychology* 46, pp. 529–543. (14 pp.)

Kara, Siddharth (2012). *Bonded Labor: Tackling the System of Slavery in South Asia*. Columbia University Press.

LeBaron, G. (2021) 'The Role of Supply Chains in the Global Business of Forced Labour.' *Journal of Supply Chain Management*.

Mapp, S.C. (2014). *Human Rights and Social Justice in a Global Perspective: An Introduction to International Social Work*. New York: Oxford University Press. S. 1-120, 153 -220. (187 pp.)

McCracken, Vic (2014). *Christian Faith and Social Justice: Five Views*. New York: Bloomsbury Academic.

O'Brien, Erin (2019). *Challenging the Human Trafficking Narrative Victims, Villains, and Heroes*. Routledge.

Pascual-Leone, Antonio, Jean Kim, Orrin-Porter Morrison (2016). 'Working with Victims of Human Trafficking,' *Journal of Contemporary Psychotherapy* 47, pp. 51–59. (8 sider)

Quirk, Joel (2011). *The Anti-Slavery Project – from the slave trade to human trafficking*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Reid, Joan A. (2016). 'Entrapment and Enmeshment Schemes Used by Sex Traffickers', *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 28(6) pp. 491–511. (20 sider)

Sandel, M. J. (2010). *Justice: What's the Right Thing to Do?* New York: Farrar, Straus and Giroux.

Zimmerman, Cathy, Mazedra Hossain, Charlotte Watts (2011). 'Human trafficking and health: A conceptual model to inform policy, intervention and research.' *Social Science & Medicine*, 73, s. 327-335.

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel (2018) Rapport fra Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel 2017. Available at: <https://www.politiet.no/globalassets/03-rad-og-forebygging/menneskehandel/kom-tilstandsrapport-2017.pdf> (66 sider)

Pascual-Leone, A., Kim, J. & Morrison, OP. Working with Victims of Human Trafficking. *J Contemp Psychother* 47, 51–59 (2017). <https://doi.org/10.1007/s10879-016-9338-3>

SAM2110/KRI2110 FORSKNING, METODE OG DESIGN (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp)
EMNE	SAM2110 Forskning, metode og design (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	For å få godkjent i SAM2110 må den enkelte student: <ul style="list-style-type: none">• skrive en prosjektbeskrivelse på 1000 ord (40%)• 72 timers hjemmeeksamen, som skal være 2000 ord +/- 20%. (Teller 60%)
ARBEIDSKRAV	Delta i to forumdialoger på Moodle
OMFANG	24 undervisningstimer, samt seminar- og veiledningstimer

Emnebeskrivelse

Emnet skal gi studenten en første innføring i vitenskapsteori og forskningsmetode. Studenten skal bli i stand til å forstå forskningens grunnprinsipper og hvordan man går fra et interesseområde til en relevant problemstilling, og velge en adekvat metode og et relevant materiale. Et viktig mål i studiet er å utvikle studentens evne til å strukturere og skrive en akademisk tekst. Dette inkluderer å presentere logiske argumenter og gi gode grunner for sine påstander. Videre skal emnet gi inngående kunnskap om relevante metoder for datainnsamling, analyse og tolkning. Studenten skal også bli i stand til å skrive en prosjektbeskrivelse som inneholder en litteraturoversikt. Emnet skal også gi studenten innsikt i informasjonssøk, kildekritikk og forskningsetiske problemstillinger. Emnet ligger til grunn for *SAM2120 Bacheloroppgave*.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet SAM2110 skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om veien fra et interesseområde til en vitenskapelig problemstilling
- har kjennskap til metodiske tilnæringsmåter for datainnsamling, analyse og metode
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor valgt tema og fagområde
- kjenner til hermeneutiske, kvantitative og kvalitative forskningsmetoder

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å lage en forskningsbeskrivelse og strukturere en vitenskapelig oppgave
- kan formulere forskningsspørsmål på grunnlag av eksisterende forskning
- evne til å demonstrere akademisk skriveferdighet og sjangerforståelse
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff, og framstille dette slik at det belyser en problemstilling

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i relevante fagområder og forskningsetiske retningslinjer
- kan planlegge prosjekt som strekker seg over tid i tråd med etiske krav og akademiske retningslinjer

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Undervisningen består av til sammen 24 undervisningstimer, samt seminar- og veiledningstimer etter behov (på individuelt nivå eller i grupper).

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av interaktive forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Undervisningen består av til sammen 24 undervisningstimer og 24 seminar- og veiledningstimer (på individuelt nivå eller i grupper).

Pensumlitteratur

Obligatorisk litteratur er delt i et kjernepensum som leses av alle, samt litteratur som er tilpasset den type oppgave studenten velger å skrive. I tillegg vil det komme fordypningslitteratur og/eller videoforelesninger etter nærmere avtale med faglærer eller veileder. Totalt litteraturtilfang skal tilsvare omtrent 800 sider.

Kjernepensum

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk, ss. 17-224 (208 sider)

Flyvbjerg, B. (2006). "Making Organization Research Matter: Power, Values, and Phronesis" i *"The Sage Handbook of Organization Studies"* (ss. 370–387). Thousand Oaks, CA: Sage (18 sider)

Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Oslo: Abstrakt forlag, ss. 23-48 (26 sider, kompendium)

Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W., & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Universitetsforlaget, ss. 21-48 (28 sider, kompendium)

Malterud, K. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder for medisin og helsefag* (4. utg.). Universitetsforlaget, ss. 15-29 (15 sider, kompendium)

Øyen, S. A., & Solheim, B. (2013). *Akademisk skriving: en skriveveiledning*. Oslo: Cappelen Damm akademisk (100 sider)

+ 350 sider valgfri litteratur avhengig av prosjektbeskrivelse.

Anbefalt fordypningslitteratur

Kvalitativ oppgave

Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg.). Oslo: Abstrakt forlag, ss. 99-236

Alternativt 5. utg (2016): ss. 93-236

Kvantitativ oppgave

Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg.). Oslo: Abstrakt forlag, ss. 237-358

Alternativt 5. utg (2016): ss. 237-388

Historisk oppgave

Howell, Martha and Walter Prevenier (2001). *From Reliable Sources: An Introduction to Historical Method*. Cornell University.

Van der Laan, Cornelis. (2010) "Historical Approaches" i Allan Anderson, m.fl. (red), *Studying Global Pentecostalism: Theories and Methods*. University of California Press.

SAM2120/KRI2120 BACHELOROPPGAVE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp)
EMNE	SAM/KRI2120 Bacheloroppgave (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	<p>Studentene skal skrive en oppgave på 6000 ord over en selvvalgt problemstilling godkjent av veileder (forside, innholdsfortegnelse og bibliografi kommer i tillegg.) Oppgaven evalueres av veileder og ekstern sensor. Faglig relevans, samt evne til selvstendig refleksjon på bakgrunn av fagkunnskap er viktige kriterier for evalueringen. 100%. A-F.</p> <p>NB: Empiriske oppgaver trenger forhåndsgodkjenning. Søknad sendes til emneansvarlig for godkjenning.</p>
FORUTSETNING	SAM/KRI2110 Forskning, metode og design
OMFANG	12 obligatoriske seminartimer 3-4 individuelle veiledningstimer med oppnevnt veileder.

Emnebeskrivelse

En av terminene mot slutten av studiet skal settes av til skriving av bacheloroppgave. Tema for oppgaven er valgfritt, så lenge temaet faller innenfor studiets overordnede læringsutbytte. Bacheloroppgaven skal gi studenten anledning til selvstendig refleksjon over enkelttema.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *SAM2110 Bachelor-oppgave* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har inngående kjennskap til et selvvalgt emne

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til selvstendig refleksjon på basis av fagkunnskap ervervet i studentens tidligere studieløp
- kan drøfte relevant teori
- har evne til å gjennomføre et skrivearbeid under veiledning, av sin Bachelor-oppgave på 6000 ord.
- evner å fremstille teoretiske saksfremstillinger på en klar og konsis måte,

- kan bruke APA-metoden eller en annen metode som kildehenvisningsverktøy på en konsekvent måte.

Generell kompetanse

Studenten:

- har evne til å gjennomføre et faglig prosjekt, begrunne egne valg og presentere egne funn og resultater gjennom relevante uttrykksformer, skriftlig og muntlig
- kan gi konstruktiv tilbakemelding på andre studenters faglige arbeid

Undervisningsform

Prosjektbeskrivelse leveres i emnet *SAM/KRI2110 Forskning, metode og design*. Undervisningen i SAM/KRI2120 Bacheloroppgave vil skje i form av 3 obligatoriske gruppeseminarer à 4 timer hver, og 3-4 individuelle veiledningstimer med oppnevnt veileder. Gruppeseminarene er jevnt fordelt over semesteret, med ett oppstartseminar, ett midtveisseminar og ett avsluttende seminar i forkant av den endelige innleveringen. Seminariene er strukturert som framleggseminarer der deler, eller aspekter, av oppgaven presenteres i plenum eller i mindre grupper. Det forventes at alle studenter deltar aktivt, med konstruktiv tilbakemelding på andre studenters framlegg. Pensumlitteraturen i SAM/KRI2110 skal ligge til grunn for tilbakemeldingene. Seminarene skal gi anledning til en bredere utveksling av erfaringer med oppgaveskrivingen samt metodisk refleksjon.

Pensumlitteratur

Studenten legger selv opp et pensum på 900 sider med litteratur som er relevant for oppgaven. Pensumlisten skal godkjennes av veilederen.

SAM2210 MODELLER AV DET GODE SAMFUNN - IDÉER OG IDEOLOGIER I DET 21. ÅRHUNDRET

(10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i samfunnsfag (60 stp/ECTS)
EMNE	SAM2210 Modeller av det gode samfunn - idéer og ideologier i det 21. århundret (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• skrive oppgave over selvvalgt tema på 2500 ord. Denne eksamenen kan også gjennomføres i gruppe med utvidet krav til antall ord. Teller 50%. Vurderes A-F.• gjennomføre en avsluttende muntlig eksamen. Den muntlige eksamen vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i SAM2210.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave på 2500 ord.
OMFANG	36 timer (inkludert forskningspraksis)

Emnebeskrivelse

Emnet SAM2210 gir en innføring i ideer og ideologier som preger dagens verden. Emnet bygger videre på kurs på 1000-nivå, og gir en grundigere innføring i sosialfilosofi gjennom en kombinasjon av introduksjonsforelesninger, diskusjoner og egen lesning av klassiske og nyere tekster. Klassisk ideologi og teologi som konservatisme, sosialisme, nasjonalisme, liberalisme og katolsk sosiallære vil presentert og analysert. Studentene vil imidlertid også få møte nyere tekster fra sentrale tenkere innen transhumanisme, økofilosofi, islamisme og frikirkelig multikulturalisme. Samtidig vil kurset også stille viktige spørsmål om hvordan vi skal forvalte teknologi og natur i fremtiden. Her vil studenten lære mer om hvilke krefter som former senmoderne tenkning og øve seg i ideologikritikk.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *SAM2210 Modeller av det gode samfunn - idéer og ideologier i det 21. århundret* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om klassiske politiske ideologier med vekt på demokratisk teori, liberalisme, konservatisme, sosialisme og nasjonalisme

- har kjennskap til klassisk politisk teologi med vekt på katolsk sosiallære, reformert protestantisk teologi og ulike former for frigjøringssteologi
- har opparbeidet seg kunnskap om nyere sosialfilosofi og postsekulær teologi med vekt på transhumanisme, økofilosofi, muslimsk sosialfilosofi og frikirkelig politisk teologi
- har kjennskap til klassiske tenkere og tekster i disse tradisjonene
- har tilegnet seg kjennskap til ideologikritikk og til teologisk kritikk av sekulære ideologier

Ferdigheter

Studenten:

- evner å forstå hvordan tekster og andre utsagn og bruk av teknologi kan være en del av en større ideologisk, teologisk eller politisk visjon
- kan presentere innholdet i ideologier og politiske visjoner med faglig presisjon
- kan identifisere og evaluere relevante kilder for videre forskning
- har evne til selvstendig og kreativ refleksjon basert på faglig innsikt
- kan presentere og gjøre rede for ideologikritikk ut fra selvstendig faglig refleksjon

Generell kompetanse

Studenten:

- har kompetanse til å utvikle perspektivmangfold
- ønsker å forstå andres tenkning fra deres ståsted
- kan lese sentrale tekster med en balanse av samfunnsengasjement og kritisk distanse
- har utviklet et reflektert engasjement, som inkluderer mot og kritisk refleksjon over egne og andres forestillinger.

Undervisningsform

Studiet består av en kombinasjon av interaktiv undervisning, lesing av pensum, aktiv digital læring, gruppediskusjoner og skriving av selvalgt oppgave. Emnet består av 36 undervisningstimer. Noen av timene vil kunne erstattes av deltakelse i forskning ved HLT.

Pensumlitteratur

Introduksjonslitteratur

Ball, T., Dagger, R., and O'Neill, D. I. (2016). *Political Ideologies and the Democratic Ideal*. New York: Routledge, pp. 1-47, 257-370.

Koyzis, D. T (2003). *Political Visions & Illusions: A Survey & Christian Critique of Contemporary Ideologies*. Downers Grove, Ill: IVP Academic, pp. 13-243.

Primærlitteratur

Ball, T., Dagger, R., and O'Neill, D.I. (2016). *Ideals and Ideologies: A Reader*. New York, NY: Routledge, pp. 65-130, 417-573.

Bostrom, N. (2005). "A History of Transhumanist Thought," in *Journal of Evolution and Technology* 14:1, pp. 1-25.

Bretherton, L. (2011). *Christianity and Contemporary Politics: The Conditions and Possibilities of Faithful Witness*. Wiley-Blackwell, pp. 1-22, 210-22.

MacIntyre, A. (1985). *After Virtue: A Study in Moral Theory*. 2nd ed. London: Duckworth. esp. chap. 9.

Nietzsche, F. (1882, 1887). *The Gay Science*, para. 125. Walter Kaufmann ed. New York: Vintage (1974), section on the madman, pp.181-182.

Rosen, M., Wolff, J. (1999). *Political Thought*. Oxford Readers. Oxford: Oxford University Press, pp. 89-118, 319-365.

Hovey, C., Bailey, J., Cavanaugh, W.T. (2011). *An Eerdmans Reader in Contemporary Political Theology*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, pp. 105-119, 194-216, 327-336.

Yong, A. (2015). *Hospitality and the Other: Pentecost, Christian Practices, and the Neighbor*. ORBIS, pp. 129-160.

Supplerende litteratur

Bostrom, N. (2005). "Transhumanist Values," in *Review of Contemporary Philosophy* 4:1-2, pp. 87-101.

Bretherton, L. (2016). *Hospitality as Holiness: Christian Witness Amid Moral Diversity*. Aldershot u.a: Routledge, pp. 95-152.

Burbery, T. J. (2012). "Ecocriticism and Christian Literary Scholarship," in *Christianity and Literature* 61:2, pp. 189-214.

Butler, J. (2004). *Undoing Gender*. Routledge.

Cahn, M.A., and O'Brien, R. (1996). *Thinking About the Environment: Readings on Politics, Property and the Physical World* (Armonk, N.Y: Routledge).

- Calvert, J. (2010). *Sayyid Qutb and the Origins of Radical Islamism*. New York: Columbia University Press.
- Gulen, F. (2010). *Toward Global Civilization of Love and Tolerance*. Tughra Books.
- Latour, B. (1993). *We Have Never Been Modern*. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- McKenna, K.E. (2013). *A Concise Guide to Catholic Social Teaching*. Ave Maria Press.
- Milbank, J. (2006). *Theology and Social Theory: Beyond Secular Reason*. Oxford, UK; Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Phillips, E. (2012). *Political Theology: A Guide to the Perplexed*. London: T&T Clark.
- Taylor, C. (1989). *Sources of the Self: The Making of the Modern Identity*. Cambridge: Cambridge University Press
- Taylor, C. (2007). *A Secular Age*. Cambridge, Mass.: Belknap Press of Harvard University Press.
- Tee, C. (2016). *The Gülen Movement in Turkey: The Politics of Islam and Modernity*. I.B.Tauris.
- Yong, A. (2010). *In the Days of Caesar: Pentecostalism and Political Theology*. Wm. B. Eerdmans Publishing.
- Wariboko, N. (2014). *The Charismatic City and the Public Resurgence of Religion: A Pentecostal Social Ethics of Cosmopolitan Urban Life*. New York, NY: Palgrave Macmillan.
- White, Lynn Jr. (1967). "The Historical Roots of Our Ecologic Crisis," in *Science, New Series* 155:3767, pp. 1203-1207.

TEO1010 NYTESTAMENTLIG GRESK – GRAMMATIKK (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i teologi (60 stp/ECTS)
EMNE	TEO1010 Nytestamentlig gresk - grammatikk (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">gjennomføre en avsluttende skriftlig skoleeksamen på 4 timer. 100%. A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">Delta i undervisningstimene med samtale og øvelser i grammatikk og oversettelseDelta i studiegrupper/kollokviegrupper – også ut over rammetimetallet for kursetLeverer ukeoppgaver som vurderes til bestått/ikke bestått. Studenten må ha fått «bestått» på minst seks av sju ukeinnleveringer. Den siste av de sju innleveringene må bestås.
OMFANG	40 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

TEO1010 gir en innføring i nytestamentlig koinégresk, morfologi og syntaks. Dette brukes i oversettelse av utvalgte tekster fra Det nye testamente. Det blir forelest i gresk skriftsystem, grammatikk, morfologi og syntaks. De tjue innledende leksjonene og et utvalg av de videregående øvelsene i Bjørn Helge Sandveis *Øvingshefte for begynnere i koine-gresk* er hovedverktøy i studiet. Etersom dette øvingsheftet er bygget opp rundt nytestamentlige tekster, kommer studenten helt fra starten av i berøring med Det nye testamentes greske tekst. Mot slutten av semesteret arbeides det med tekster fra Joh 1-4. Gloser i dette tekstavsnittet som forekommer mer enn 10 ganger i NT, skal læres. Det utgjør et omfang på ca. 330 ord. Det forventes at studenten deltar aktivt i timene både med oppgaver og lesing.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet TEO1010 skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kunnskap om grunnelementene i gresk grammatikk.

- har kjennskap til et grunnleggende ordforråd på ca. 330 ord.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å oversette enklere nytestamentlige tekster

Generell kompetanse

Studenten:

- har erfaring i å oversette greske tekster til norsk eller engelsk.
- har innsikt i hvordan de greske tekstene er bygget opp og hvilke utfordringer oversettelse til norsk eller engelsk innebærer.

Undervisningsform

Undervisningen struktureres som forelesninger, oppgaveløsning, oversettelsesseminar og kollokviegrupper. Undervisningsomfanget er på 48 undervisningstimer med kollokviegrupper i tillegg.

Pensumlitteratur

Leivestad, R. & Sandvei, B. H. (1996). Nytestamentlig gresk grammatikk (3. utg.). Oslo: Universitetsforl.

Newman, B. M. (1993). A concise Greek-English dictionary of the New Testament. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft.

Sandvei, B. H. (2004). Gloseguide til det greske nytestamente (4. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten MF. (Kjøpes hos Bok & Media)

Sandvei, B. H. (1998). Øvingshefte for begynnere i koine-gresk (7. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet. (Kjøpes hos Bok & Media)

Sandvei, B. H. (2003). Glosekort til det greske nytestamente. Oslo: MF's litteraturtjeneste. (Kjøpes hos Bok & Media)

Nestle, E. & Nestle, E. (2012). Novum Testamentum Graece (28. rev. utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft.

TEO1020 NYTESTAMENTLIG GRESK – TEKSTLESNING (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse(180 stp/ECTS) Årsstudium i teologi (60 stp/ECTS)
EMNE	TEO1020 Nytestamentlig gresk – tekstlesning (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• Gjennomføre en skriftlig skoleeksamen på 4 timer. 100%. A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Delta i undervisningstimene med samtale og øvelser i grammatikk, setningsanalyse og oversettelse• Delta i 24 timer kollokviesamlinger/ studiegrupper• Levere 4 innleveringsoppgaver som vurderes til bestått/ikke bestått. 75 % av alle innleveringer må bestås.• Gjennomføre en totimers skriftlig prøve som vurderes til bestått/ikke bestått
OMFANG	40 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

Emnets målsetting er at studenten skal bli i stand til å lese og oversette greske tekster på egen hånd fra Det Nye Testamente. Studenten skal kunne analysere setninger og ha god kjennskap til gresk morfologi og syntaks. Greske gloser med en hyppighet på over 10 ganger i NT forventes det kjennskap til.

TEO1020 struktureres som et lesekurs hvor studentene gjennomgår øvelser og oversetter under veiledning utvalgte avsnitt av den nytestamentlige greske tekst ut fra Nestle-Alands *Novum Testamentum Graece* (28. utgave). Det leses tekster fra forskjellige litterære sjangere som evangelium, historieverk, brevletteratur og apokalypse, i det vesentlige fra Det nye testamentes to mest omfattende forfatterskap, Lukas og Paulus. Tekstutvalget tjener dessuten det hensyn at det danner grunnlag for eksegesen i TEO2110.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet TEO1020 skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har fordypet kjennskap til nytestamentlig gresk grammatikk

- har et grunnleggende ordforråd på ca. 1000 ord (alle ord i NT som forekommer 10 ganger eller mer).
- har god kjennskap til et utvalg greske tekster fra forskjellige nytestamentlige litteraturtyper: Evangelielitteratur (Johannes- og Lukasevangeliet), apokalyptisk litteratur (Johannes' åpenbaring), og paulinsk brevlitteratur (1. Korinterbrev).

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å lese og oversette kursets utvalg av greske NT-tekster
- har evne til å oversette ukjente greske NT-tekster (og andre koine-tekster) ved hjelp av basiskunnskaper og standard språklige hjelpemidler.

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i hvordan de greske tekstene er utformet og hvilke utfordringer oversettelse til norsk eller engelsk innebærer.
- har kjennskap til et av antikkens hovedspråk og derved tilgang til hellenismens andre greske tekster.

Undervisningsform

Undervisningen struktureres som oversettelsesseminar og kollokviegrupper. Undervisningsomfanget er på 48 undervisningstimer med kollokviegrupper i tillegg.

Pensumlitteratur

Leivestad, R. & Sandvei, B. H. (1996). *Nytestamentlig gresk grammatikk* (3. utg.). Oslo: Universitetsforl.

Newman, B. M. (1993). *A concise Greek-English dictionary of the New Testament*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft.

Sandvei, B. H. (2004). *Gloseguide til det greske nytestamente* (4. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten MF. (Kjøpes hos Bok & Media)

Sandvei, B. H. (1998). *Øvingshefte for begynnere i koine-gresk* (7. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet. (Kjøpes hos Bok & Media)

Sandvei, B. H. (2003). *Glosekort til det greske nytestamente*. Oslo: MF's litteraturtjeneste. (Kjøpes hos Bok & Media)

Sandvei, B. H. (2006). *Greske tekster: Hjelp bok til studiet av NT-tekster* (Korrigert opptrykk utg.). Oslo: Litteraturtjenesten, Det teologiske Menighetsfakultet. (Kjøpes hos Bok & Media)

Nestle, E. & Nestle, E. (2012). *Novum Testamentum Graece* (28. rev. utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft.

TEO1040 APOLOGETIKK OG KRISTEN INITIASJON

(10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp)
EMNE	TEO1040 Apologetikk og kristen initiasjon (10 stp/ECTS)
KURS	TEO1041 Introduksjon til apologetikk (5 stp/ECTS) TEO1042 Kristen initiasjon; tro, dåp og åndsdåp (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• ha gjennomført 4 timers skoleeksamen i kurset apologetikk. Skoleeksamen vurderes A-F, og teller 100%.• skrive en lærerdefinert oppgave på 2000 ord i kurset kristen initiasjon. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved HLT kompetansekurs er omfanget 24 undervisningstimer) Ved digitalt kurs gjelder egen emnebeskrivelse.

Emnebeskrivelse

Emnet *TEO1040 Apologetikk og kristen initiasjon* fordeles på kursene *Introduksjon til apologetikk (5 stp/ECTS)* og *Kristen initiasjon; tro, dåp og åndsdåp (5 stp/ECTS)*. Emnet gir en innføring i de mest vanlige innvendinger mot kristen tro, og de svar som kan gis ut fra et kristent ståsted. Andre del av studiet fokuserer på sammenhengen mellom tro, dåp og åndsdåp.

Se den enkelte kursbeskrivelse for læringsutbytte, undervisningsform, pensumlitteratur og evaluering.

TEO1041 INTRODUKSJON TIL APOLOGETIKK (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse(180 stp/ECTS)
KURS	TEO1041 Introduksjon til apologetikk (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• ha gjennomført 4 timers skoleeksamen i kurset apologetikk. Skoleeksamen vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i faget.
OMFANG	20 undervisningstimer (ved HLT kompetansekurs er omfanget 12 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

Kurset gir innføring i noen av de mest vanlige motforestillinger mot den kristne tro, og drøfter disse ut fra et kristent ståsted. Dette dreier seg blant annet om problemstillinger som det ondes problem, livets mening, gudsbevis, forholdet mellom vitenskap og tro, og historiske spørsmål angående Bibelens troverdighet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *TEO1041 Introduksjon til apologetikk* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til klassiske problemstillinger knyttet til det ondes problem
- har kjennskap til eksistensielle problemstillinger og kristen tro
- har kunnskap om ulike typer gudsbevis, og debatten om disse
- har kjennskap til aktuelle problemstillinger knyttet til Bibelens historiske troverdighet
- har kjennskap til debatten om forholdet mellom vitenskapelig forskning og kristen tro

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å reflektere selvstendig over argumenter som er vanlig å fremme for og imot en kristen gudstro
- har evne til å foreta drøftelser av disse spørsmålene.

Generell kompetanse

Studenten:

- har en grunnleggende innsikt i religionsfilosofiske problemstillinger.
- har kompetanse til å analysere og møte argumenter mot kristen tro med kritisk distanse og respekt.

Undervisningsform

Undervisning gis i form av interaktive forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur.

Pensumlitteratur

Boyd, Gregory A. (2008): *Letters From A Skeptic*. Colorado Springs, s. 22–232 (210 s.)

Craig, William L. (2008): *Reasonable Faith: Christian Truth and Apologetics*. Wheaton, Illinois: Crossway Books, s. 15-25, 29-60, 65-88, 93-103, 106-114, 150--158, 170-181, 189-196; 360-400 (150 s.)

Hick, John (1977). *Evil & the God of Love*. 2nd ed. London: The MacMillian Press, s. 265-277, 324-325 (14 s).

Schaeffer, Francis A. (1990): *Trilogy*. Leicester: Inter-Varsity Press, s. 93-97 (5 s.).

Supplerende litteratur

Andersen, Øyvind G. (2013, 3. utg.): *Våg å tenke – våg å tro!* Brumunddal: Global Misjon (øvrige deler av boken, se ovenfor under pensumlitteratur, ca. 145 sider).

Craig, William L (2008):. *Reasonable Faith: Christian Truth and Apologetics*. Wheaton, Ill: Crossway.

Strobel, Lee (1998): *The Case for Christ*. Grand Rapids, MI.

Strobel, Lee (2004): *The Case for a Creator*. Grand Rapids, MI.

TEO1042 KRISTEN INITIASJON: TRO, DÅP OG ÅNDSDÅP (5 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp)
KURS	TEO1042 Kristen initiasjon: Tro, dåp og åndsdåp (5 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• skrive en lærerdefinert oppgave på 2000 ord i kurset kristen initiasjon. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist.
OMFANG	24 undervisningstimer (Ved HLT kompetansekurs er omfanget 12 undervisningstimer)

Kursbeskrivelse

Dette kurset er en studie av sammenhengen mellom tro, dåp og åndsdåp (som teologiske elementer omkring den kristne initiasjon). Ulike karismatiske tradisjoner presenteres og vil bli drøftet i lys av Skriften. Emnet gir også en innføring i den historiske utviklingen av liturgisk og sakramental praksis i ortodokse tradisjoner.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *TEO1042 Kristen initiasjon: Tro, dåp og åndsdåp* (10 stp.) skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til ulike kirkelige tradisjoners syn på forholdet mellom omvendelse, tro, dåp og åndsdåp, konfirmasjon og nattverd i dag.
- har god kjennskap til de viktigste tolkningene av det aktuelle nytestamentlige materialet med vekt på beskrivelsen av kristen initiasjon i Apostlenes gjerninger.
- har kunnskap om ulike kristne kirkesamfunns forståelse av Den hellige ånd, herunder pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelses syn på åndsdåp og åndsfylde.

Ferdigheter

Studenten:

- evner å se sammenhengen mellom ulike kirkesamfunns teologiske tradisjon og forståelsen av kristen initiasjon.

- har opparbeidet evne til å vurdere de ulike syn og perspektiver på tro, dåp og åndsdåp, eksegetisk og i lys av praksis.

Generell kompetanse

Studenten:

- har god forståelse av den pentekostale og karismatiske kristendomsforms teologiske grunnlag og praksis.
- har kompetanse til å delta i dialog om kristen initiasjon mellom forskjellige kirkelige tradisjoner.

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av interaktive forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur.

Pensumlitteratur

Brand, Chad Owen (2004): *Perspectives on Spirit Baptism – five views*. Nashville, Tenn.: Broadman & Holman Publ., s. 1-290.

Johnson, Maxwell E. (2007): *The Rites of Christian Initiation: Their Evolution and Interpretation*. Collegeville, MN: Liturgical Press, s.1-114, 309-373.

Supplerende litteratur

Atkinson, W. "Pentecostal responses to Dunn's Baptism in The Holy Spirit" I *Journal of Pentecostal Theology*, nr. 6 og 7 (1995), s.87-131 og 49-72.

Engelsviken, T. *Et utvalg i The gift of the Spirit. Analysis and Evaluation of the Charismatic Movement from a Lutheran Theological Perspective*. Dubuque, Iowa, 1981 (ph. Thesis), s. 1-85, 411-494, 562 -571. Oslo: Gyldendal, 1982, s.57

Lederle, H. Et utvalg i *Treasures Old and New: Interpretations of "Spirit Baptism" in the Charismatic Renewal Movement*. Peabody: Hendrickson, 1988, s. 37-113, 124-163, 213-240.

Menzies, R. P. *Empowered for Witness. The Spirit in Luke – Acts*. T & T Clark International, A Continuum imprint, 2004, ss. 230 –259. This edition first published as JPTS 6, Sheffield Academic Press 1994.

Smith, Gordon T. (2010): *Transforming Conversion: Rethinking the Language and Contours of Christian Initiation*. Grand Rapids: Baker Academic.

Turner, M. *The Holy Spirit and Spiritual Gifts in The New testament Church and Today*. Rev. utg. Peabody, Mass.: Hendricson, 1998, s. 3-347.

Wyckoff, J. W. "The baptism in the Holy Spirit" i Horton, S.: *Systematic Theology*. Springfield: Logion Press, 1995, s. 423-455.

TEO2110 BIBELFORTOLKNING - FORDYPNING

(10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i teologi (60 stp/ECTS)
EMNE	TEO2110 Bibelfortolkning - fordypning (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• Skrive en eksegetisk oppgave på 2500 ord. Språklig variant: skal inneholde eksegetisk arbeid med originalteksten. Oppgaven vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i TEO2110.• Skrive en hermeneutisk oppgave på 2500 ord. Språklig variant skal inneholde hermeneutisk arbeid som også diskuterer originalteksten. Oppgaven vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i TEO2110.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Obligatorisk oppmøte ved undervisning, minimum 75%.• Presentere eget tekstarbeid i klassen
OMFANG	40 undervisningstimer
FORUTSETTER	KRI1110 (10 stp/ECTS) og KRI1120 (10 stp/ECTS). Språklig variant forutsetter TEO1010 og TEO1020

Emnebeskrivelse

TEO2110 Bibelfortolkning - fordypning (10 stp/ECTS) bygger på KRI1110 Innføring i Bibelen og KRI1120 Bibelfortolkning og skal gi en videre fordypning innenfor det bibelske materiale. Det fokuseres på nøye eksegese av utvalgte tekster fra NT ved hjelp av et bredt utvalg av bibelvitenskapelige metoder. Studiet vil også gi en innføring i gammeltestamentlig og nytestamentlig tekstkritikk.

Emnet er delt opp i to komponenter som består av eksegese fra:

- a) Romerbrevet og 1. Korinterbrev. Her legges det vekt på Paulus evangelium og forholdet mellom hans jødiske bakgrunn og hans universelle intensjon. Videre vil refleksjoner over Paulus teologi, hans gudsbilde, være sentrale.
- b) Lukas' to skrifter, Lukasevangeliet og Apostlenes Gjerninger. Her legges det vekt på problemstillinger som angår historieskrivningen i Lukas-Acta, fokuset på fattige og

marginaliserte, lignelser, og den tidligste kirkens utvikling, og Gudsriket som teologisk tema.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *TEO2110 Bibelfortolkning - fordypning* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har fordypet kunnskap om samfunnsforhold i den hellenistisk-romerske verden på nytestamentlig tid.
- har fordypet kjennskap til hermeneutiske prinsipper i arbeidet med nytestamentlige tekster.
- har grundig kjennskap til innledningsspørsmålene for de skrifter som de eksegetekstene er hentet fra.
- har detaljkunnskap om innhold, tankeutvikling og tolkningsproblem i et utvalg sentrale tekster hos Lukas og Paulus.
- har god kunnskap om brytningene mellom jødisk opphav og universell målsetting i en ekspanderende kirke for jøder og hedninger.
- har god kjennskap til den tidlige kristne bevegelsens misjonsvirksomhet og dennes relasjon til den samtidige kulturen.
- forstår opprinnelsen og utviklingen av tekstkritiske varianter i både GT og NT.

Ferdigheter

Studenten:

- evner å vurdere tekstkritiske problemstillinger.
- har opparbeidet ferdigheter til å iverksette en nytestamentlig eksegetisk metode.
- har utviklet evne til selvstendig refleksjon over broken av bibeltekster i dagens teologiske diskurs.
- Språklig variant: Har evne til selvstendig eksegetisk arbeid med gresk tekstmateriale.

Generell kompetanse

Studenten:

- har erfaring i å utlegge greske nytestamentlige tekster.

- har kompetanse til å trekke lærdom fra lesningen av nytestamentlige tekster som kan overføres til formidlingsarbeid i dagens multikulturelle, multietniske og multireligiøse samfunn.

Undervisningsform

Undervisningen vil bestå av interaktive forelesninger og oppgaveseminarer med studentpresentasjoner av skriftlige arbeider. Studenten vil presentere både sin eksegetiske og hermeneutiske oppgave i plenum.

Pensumlitteratur

Bibeltekst

Lukas-Acta:

Luk 1:1-4; 4:1-30; 9:51-10:42; kap. 15; kap. 24
 Apg. 1:1-11; kap. 2; 10:1-11, 18; kap. 15; 17:16-34; kap. 26

Paulus brev:

1 Kor. kap. 1-2; 11:2-15:11
 Rom. kap. 1-11

Bibeloversettelser: NRSV og Norsk Bibel 2011 (Bibelselskapet)

Obligatorisk litteratur

Bock, Darrel L. (2012) *A Theology of Luke and Acts*. Grand Rapids: Zondervan.

Gorman, Michael. (2003) *Apostle of the Crucified Lord: A Theological Introduction to Paul & His Letters*. Grand Rapids: Eerdmans.

Wegner, Paul D. (2006) *A Student's Guide to Textual Criticism of the Bible: Its History, Methods, and Results*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.

Supplerende litteratur

DeSilva, David A. (2004) *An Introduction to the New Testament: Context, Methods & Ministry Formation*. Downers Grove, IL. IVP Academic.

Dunn, James D. G. (2006) *The Theology of Paul the Apostle*. Grand Rapids: Eerdmans.

Mittelstadt, Martin William. (2010) *Reading Luke-Acts in the Pentecostal Tradition*. CPT Press.

Spencer, F. Scott. (2011) *The Gospel of Luke and Acts of the Apostles*. IBT. Abingdon.

Turner, Max. (1996) Power from on High: The Spirit in Israel's Restoration and Witness in Luke-Acts. *Journal of Pentecostal Theology Supplement* 9. Bloomsbury T&T Clark.

Wenk, Matthias. (2004) *Community-Forming Power: The Socio-Ethical Role of the Spirit in Luke-Acts*. Bloomsbury T&T Clark.

Wright, N. T. (2015) *Paul and his Recent Interpreters*. Fortress Press.

Haacker, Klaus. (2003) *The Theology of Paul's Letter to the Romans*. New Testament Theology. Cambridge: CUP.

Kuhn, Karl Allen. (2015) *The Kingdom according to Luke and Acts: A Social, Literary and Theological Introduction*. Baker Academics.

Språklig variant:

Metzger, Bruce. *Textual Commentary on the Greek New Testament*. 2 ed. Hendrickson, 2005.

Kommentarlitteratur

Ancient Commentary on Scriptures

Bibelverket, Nye Luther Forlag.

Hermeneia Commentaries

New International Commentary on the New Testament (NICNT)

Sacra Pagina

Word Biblical Commentary (WBC)

TEO2020 NYTESTAMENTLIG TEOLOGI (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Årsstudium i teologi (60 stp)
KURS	TEO2020 Nytestamentlig teologi (10 stp)
EKSAMEN	For å få godkjent TEO2020 må den enkelte student: <ul style="list-style-type: none">• skrive en oppgave på 3000 ord +/- 10 % på et selvvalgt tema fra pensum etter nærmere bestemte retningslinjer. Temavalg skal godkjennes av faglærer. Oppgaven vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i TEO2020.• gjennomføre muntlig eksamen, som vurderes A-F. Eksamen teller 50% av karakteren i TEO2020.
OMFANG	40 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

Emnet *TEO2020 Nytestamentlig teologi* gir fordypet forståelse for sentrale tema i de nytestamentlige tekstenes teologi. Et andre hovedanliggende vil være kritiske refleksjoner rundt hvordan teologi konstrueres med bibeltekster som bakgrunn.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *TEO2020 Nytestamentlig teologi* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til ulike modeller for å tilnærme seg nytestamentlig teologi
- har god kunnskap om sentrale tema og tekster i Evangeliene og i Apostlenes gjerninger
- har god kjennskap til sentrale tema i Pauluslitteraturen.
- har god kunnskap om sentrale tema i Johanneslitteraturen.

Ferdigheter

Studenten:

- kan reflektere over mangfold og enhet i Det nye testamente.
- har evne til å lese tekstene i nye testamentet teologisk.
- har utviklet sin evne til å analysere ulike måter bibeltekster har blitt brukt i teologiske argumenter

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i hvordan kanoniske tekster har blitt håndtert innenfor den kristne tradisjonen.
- har evne til kritisk refleksjon over egen troshistorie og bruk av bibelen.

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av interaktive forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur og muntlige presentasjoner og analyser.

Pensumlitteratur

Marshall, I. Howard. (2004) *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel*. Downers Grove, IL: IVP.

Supplerende litteratur

Balla, Peter. (1998) *Challenges to New Testament Theology*. Baker Academic.

Dunn, J. D. G. (2009). *New Testament Theology. An Introduction*. Nashville, TN.: Abingdon.

Helyer, Larry R. (2008). *The Witness of Jesus, Paul and John. An Exploration in Biblical Theology*. Downers Grove, IL: IVP.

Schnelle, Udo. (2009) *Theology of the New Testament*. Tr. Eugene Boring. Baker Academic.

Thielman, Frank S. (2011). *New Testament Theology*. Grand Rapids: Zondervan.

Thomas, John C. (2000) : "Reading the Bible from within Our Traditions: A Pentecostal Hermeneutic as Test Case". I Green, Joel & Turner, Max (red.): *Between Two Horizons*. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. s.108 -123.

TEO2130 GAMMELTESTAMENTLIG TEOLOGI (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i teologi (60 stp/ECTS)
EMNE	TEO2130 Gammeltestamentlig teologi (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none">• bestå en firetimers (4) skoleeksamen. Eksamenen vurderes A-F, og teller 50% av karakteren i TEO2130.• skrive en oppgave på 3000 ord. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven er anonym, den vurderes A-F, og teller 50% av karakter i TEO2130.
OMFANG	40 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

TEO2130 *Gammeltestamentlig teologi* (10 stp/ECTS) gir en fordypning innenfor det bibelske materiale med særlig fokus på bibelteologiske perspektiver i Det gamle testamentet. Emnet har som målsetting å sette i gang teologisk refleksjon på grunnlag av en historisk og litterær analyse av tekstene, og gjennomgang av hvordan tekstene har blitt forstått i ulike kontekster.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *TEO2130 Gammeltestamentlig teologi* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til ulike modeller for å tilnærme seg gammeltestamentlig teologi
- har god kjennskap til den kristne bruken av det Gamle Testamentet/Hebraiske Bibelen
- har kunnskap om historiske tilnærminger til gammeltestamentlig teologi
- har god kunnskap om sentrale tema i gammeltestamentlig teologi

Ferdigheter

Studenten:

- evner å reflektere selvstendig teologisk, og lese tekstene i Gamle Testamentet teologisk.
- evner å reflektere over hvordan teologi forholder seg til konkrete historiske situasjoner.
- gjenkjenner mangfold og enhet i Det Gamle Testamentet.

- kan analysere ulike måter bibeltekster har blitt brukt i teologiske argumenter.

Generell kompetanse

Studenten:

- har opparbeidet en kritisk forståelse for Bibelens identitetsskapende rolle for troende mennesker.
- kan presentere ulike forståelser av det teologiske forholdet mellom Det gamle og det nye testamentet
- viser respekt for andres forståelse og tenkning omkring de bibelske tekster.

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av interaktive forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur og muntlige presentasjoner og analyser i seminarform. Undervisningsomfanget er totalt sett på 48 timer.

Pensumlitteratur

Barker, David L. (2010) *Two Testaments, One Bible: The Theological Relationship between the Old and New Testaments*. Grand Rapids: IVP Academic. Side 1-162.

Davage, David (2021) "Gudar och människor bland texter och paratexter. Om varför Gamla testamentet inte har några författare." I *Svensk Teologisk Kvartalskrift* 97, 133–154 (22 s)

Klink III, Edward. (2012) *Understanding Biblical Theology: A Comparison of Theory and Practice*. Grand Rapids: Zondervan. 192 s.

Routledge, Robin. (2013) *Old Testament Theology: A Thematic Approach*. Grand Rapids: IVP Academic. 384 s.

Supplerende litteratur

Brueggemann, Walter (2008): *Old Testament Theology: An Introduction*. Library of Biblical Theology. Nashville: Abingdon Press.

Childs, Brevard S. (1990) *Old Testament Theology in a Canonical Context*. Fortress Press.

Davage, David (2022) *How Isaiah Became an Author: Prophecy, Authority, and Attribution*. Fortress Press

Levenson, Jon D. (1987) *Sinai and Zion: An Entry in the Jewish Bible*. New York: Harper One,

Mead, James K. (2007) *Biblical Theology: Issues, Methods, Themes*. Westminster John Knox. 336s.

Moberly, Walter. (2015) *Old Testament Theology: Reading the Old Testament as Christian Scripture*. Grand Rapids: Baker Academic.

UNG1210 UNG TEOLOGI I PRAKSIS (10 stp/ECTC)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp) Årsstudium i barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS)
EMNE	UNG1210 UNG teologi i praksis (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studentene skal skrive en skriftlig oppgave på 2000 ord. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i UNG1210.
ARBEIDSSKRAV	En bokrapport på 1500 ord. Rapporten vurderes bestått/ikke bestått
OMFANG	30 undervisningstimer og 6 timer i kollokviégrupper

Emnebeskrivelse

I forbindelse med den teologiske refleksjon stiller vi oss helt grunnleggende spørsmål som f.eks.: "Hvem er Gud?", "Hvor møter vi Gud? Og "Hvorfor gjør vi det vi gjør?" Svar på spørsmålene utgjør det teologiske fundament i det kirkelige barne- og ungdomsarbeidet. Metoder og modeller kan betegnes som kulturelt betingede redskap til å kommunisere svar på disse spørsmålene i ord og i handling i en bestemt kulturell kontekst. I kurset vil det være fokus på å identifisere og søke svar på de grunnleggende teologiske spørsmål som utgjør fundamentet for Kirkens arbeid for og med barn og unge.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *UNG1210 UNG teologi i praksis* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har kunnskap om praktisk teologi og barne- og ungdomsarbeidets plassering innen dette brede rammeverket
- har kjennskap til teorier og erfaringer omkring unges livstolkning, tros -og identitetsformasjon

Ferdigheter

Studenten:

- har praktiske og teoretiske ferdigheter i å forstå barn og unges livssituasjon
- forstår hvordan en visjon for barne- og ungdomsarbeid utformes ut fra kontekst og teologiske overbevisninger

- forstår, og kan forholde seg aktivt til ulike modeller og synspunkter innen barne- og ungdomsteologi

Generell kompetanse

Studenten:

- har økt forståelse for fagfeltet barne- og ungdomsteologi
- kan gi en teologisk begrunnelse for, og reflektere over egen, praksis i barne- og ungdomsarbeid
- har god forståelse for hvordan barne- og ungdomsarbeidet har utviklet seg og hvilke utfordringer og muligheter kirken møter i dag knyttet til barn og unges etterfølgelse av Jesus.
- har forutsetninger for å samarbeide med barn og unges hjemmemiljø

Undervisningsform

Undervisningen struktureres som forelesninger, gruppearbeid, studentopplegg og feltstudier. Undervisningen i emnet har et omfang på 30 undervisningstimer og 6 timer i kollokviegrupper.

Pensumlitteratur

Clark, C. (2016) *Adoptive Youth Ministry: Integrating Emerging Generations into the Family of Faith*. Baker Academic (350 sider)

Clark C. (ed.) (2015) *Youth Ministry in the 21st Century: Five Views*. Baker Academic (200 sider)

Dean C. K., Root A. (2011) *The Theological Turn in Youth Ministry*. Inter Varsity Press (27-119)

Keagler, L. (2014) *Youth Ministry in a Multifaith Society: Forming Christian Identity Among Skeptics, Syncretists and Sincere Believers of Other Faiths*. Inter Varsity Press (224 sider)

Supplerende litteratur

Ballard, John & Pritchard, John (1996): *Practical Theology in Action*. SPCK, London. (186 pp).

Borgman, Dean (1997): *When Kumbaya Is Not Enough: A practical Theology for Youth Ministry*. Peabody, MA: Hendrickson Publishers. (240 pp).

Ward, Pete (1997): *Youthwork and the Mission of God*. London: SPCK. (140 pp).

UNG1220 UNG BÆREKRAFT OG LEDELSE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS)
EMNE	UNG1220 UNG bærekraft og ledelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten må bestå en skriftlig oppgave på 2500 ord. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i UNG1220.
ARBEIDSKRAV	Studenten må skrive en refleksjon rundt praksis eller egen erfaring på 1500 ord. Vurderes til bestått/ikke bestått
OMFANG	32 undervisningstimer

Emnebeskrivelse

Kurset vil gi innsikt i verdier og uttrykksformer som forekommer i lokale ungdomskulturer og de samfunnsmessige impulser som utgjør rammene omkring barn og ungdom. Samtidig som en får kunnskap om den teologiske tenkning som har vært med på å forme vår aktuelle tenkning og praksis i ungdomsarbeidet. I spenningen mellom disse to arenaer utvikles kirkens mangfoldige barne- og ungdomsarbeid.

Kurset tar sikte på å gi studenten forståelse for og kompetanse for å kunne handle i dette spenningsfeltet og spesifikt å være med på å etablere kirkelig barne- og ungdomsarbeid som er både autentisk og relevant i forhold til både dem som har vokst opp med aktivt kirkeengasjement og dem som ikke har gjort det.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet UNG1220 UNG bærekraft og ledelse skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har god kjennskap til faktorer som former barn og unges verdier og tolkning av livet
- har god innsikt i ungdomskulturbegrepet, kulturanalyse og aktuelle strømninger i ungdomskulturene.
- Har oversikt over modeller for innovasjon, idéutvikling og prosjektoppstart med tanke på etablering, revitalisering og videreutvikling av barne- og ungdomsarbeid, samt plassering av arbeidet i en menighetskontekst.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til prinsipielle vurderinger omkring bruken av forskjellige modeller i det kristne barne- og ungdomsarbeidet.
- har ferdigheter til å lede både den konkrete etablering og den kontinuerlige utvikling av et lokalt barne- og ungdomsarbeid.
- har kompetanse til å utvikle ungdomsarbeidet gjennom bærekraftige strukturer ved gjennom visjon - og verdidokumenter, evaluering og organisatorisk utvikling.
- viser evne til å lede en idé utviklingsprosess

Generell kompetanse

Studenten

- har evnen til å navigere sensitivt mellom forskjellige kulturer, med spesielt henblikk på helhetlig tenkning i menighetsbyggende arbeid.
- har evne til å lede oppstart, utvikling og oppfølging av et kristent ungdomsarbeid
- utøver respekt og forståelse for ulike måter å drive kristent ungdomsarbeid
- utvikler god dømmekraft i forhold til å gjøre strategiske valg som kan lede til god måloppnåelse i barne- og ungdomsarbeidet

Undervisningsform

Forelesninger, studiegrupper, gruppearbeid, studentopplegg, feltstudier og samtale. Undervisningen består av til sammen 40 undervisningstimer og 8 timer i kollokviégrupper.

Pensumlitteratur

Aagre, Willy (2014). «De unges arenaer». I *Ungdomskunnskap: Hverdagslivets kulturelle former*. Bergen: Fagbokforlaget. 2.utgave. s. 159-195, 36 s. Kompendium.

De Vries, M. (2008). *Sustainable Youth Ministry: Why Most Youth Ministry Doesn't Last and What Your Church Can Do About It*. Downers Grove: IVP Books. (225 sider)

Madsen, Ole Jacob (2018) *Generasjon Prestasjon: Hva er det som feiler oss?* Universitetsforlaget. (224 sider)

Powell, Kara E. (2016). *Growing Young: 6 Essential Strategies to Help Young People Discover and Love your Church*. Grand Rapids: Baker Academic. (336 sider)

Ulstein, Jan Inge og Per M. Aadnanes (red.) (2011). *Vegar i vegløysa?: Ungdom, identitet og livssynsdanning i det postmoderne*. Trondheim: Tapir. s. 95-180. Kompendium.

Supplerende litteratur

Dean, K. (2004). *Practicing Passion: Youth and the Quest for a Passionate Church*. Grand Rapids, Eerdmans.

Powell Kara E. (ed.) (2011). *Sticky Faith Youth Worker edition: Practical Ideas to Nurture Long-Term Faith in Teenagers*. Youth Specialities. 199 sider.

Ulstein, Jan O (red) (2005): *Ungdom i Rørsle – bind 2*. Trondheim: Tapir Forlag. (utvalgte artikler)

UNG1230 UNG TROSOPPLÆRING (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS)
EMNE	UNG1230 UNG trosopplæring (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: skrive et essay på 3500 ord der metodisk bevissthet, faglig kunnskap og konstruktive endringsforslag skal vektas i evalueringen. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i UNG1230.
ARBEIDSKRAV	Essayet skal presenteres i kollokviegruppen.
OMFANG	32 undervisningstimer pluss kollokvietimer

Emnebeskrivelse

Barna har en unik posisjon i Guds rike. Historien om hvordan Jesus pekte på et barn og sa at det var størst i Guds rike legger grunnen for det kristne arbeidet med barna (Matt 18: 1-4). Emnet gir en innføring i "barnets teologi". Man ser også på hvordan barnet på en naturlig og forsvarlig måte kan introduseres for troserfaringer.

Det legges særlig vekt på barn og læring. Her ser man på forutsetningene barn har for læring og hvilken betydning det har for barnearbeidet. Viktigheten av differensiering mellom ulike grupper og alderstrinn og hvilken rolle medvirkning har for barnets læring trekkes frem.

Barns utvikling skjer i samspill mellom barnet og dets omgivelser. Denne forståelsen av barns utviklings har konsekvenser for valg av innhold og arbeidsmåter i barnearbeidet. Sosialt samspill, lek og hverdagsaktiviteter er viktige områder for læring, erfaring og opplevelse.

Et viktig spørsmål her er i hvilken grad barnearbeidet kan bidra til en positiv identitetsutvikling for hvert enkelt barn. Det tas sikte på at studentene utvikler en forståelse for at alle barn, uansett funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn får oppleve at de selv og alle i gruppen er betydningsfulle personer for fellesskapet og troen.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *UNG1230 Trosopplæring* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om hvordan læring kan skje på en god måte i barnearbeidet
- har kunnskap om barns utvikling, lek og læring i sosial og kulturell kontekst
- har kjennskap til ulike kirkesamfunns trosopplæringsplaner og de grunntanker disse planene bygger på
- har god kunnskap om sentrale verdier i barnearbeid og barnearbeidets funksjon i menighetsarbeidet
- har god kunnskap om barnets betydning i Guds rike
- har kunnskap om mangfoldet i forhold til barns funksjonsevne, kjønn og etnisitet

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å skape et inkluderende læringsmiljø
- har evne til å legge til rette for åndelig erfaring i barnearbeidet
- har evne til å implementere en helhetlig trosopplæringsplan i det lokale menighetsarbeid
- har evne til å føre en god dialog med barnas foreldre

Generell kompetanse

Studenten:

- har evne til å reflektere kritisk over egen rolle i barnearbeidet
- har evne til å vise omsorg
- har evne til å se det enkelte barns behov

Undervisningsform

Undervisningen struktureres rundt forelesninger, gruppesamtaler og observasjonsøvelser. Hver student skal utarbeide et essay om et eksisterende barnearbeid, diskutere det i forhold til relevant teori og eventuelt foreslå endringer. Dette gjøres på bakgrunn av at studenten selv observerer et barnearbeid vedkommende ikke er aktiv i. Resultatene presenteres og diskuteres i kollokviegrupper. Undervisningen i emnet har et omfang på 32 undervisningstimer pluss kollokviesamlinger.

Pensumslitteratur

Afdal, Geir (2008). «Menigheten som lærende fellesskap. Sosiokulturell læringsteori muligheter og begrensninger som perspektiver på kirkelig læring». *Prismet* 59. 4: s. 227-245 (18 sider) Kompendium.

Bunge, Marcia J. (ed.) (2008). *The Child in The Bible*. Grand Rapids: Eerdmans. Utvalgte artikler. (300 sider)

Hamre, T. E., Lundeby, E. og Redse, A. (2014). Barnetro og trosopplæring: Festskrift til Egil Sjaastad på 65-årsdagen. *Fagbokforlaget*. Utvalgte artikler. 40 sider. Kompendium.

Johannesen, Linda A. (2018) Hver tid teller: Når kirken utruker til slitesterk hverdagstro hos barn og unge: *Luther Forlag* (185 sider)

Jones, Paul J. (ed.) (2009). *Perspectives on Family Ministry: Three Views*. B&H Academic (208 sider)

Mæland, Bård (2010). «Forestillingskrefter og trosforestillinger. Om barns imaginasjon.» *Prismet* 611: 5-17. Kompendium.

Sagberg, S. (2008). «Skjult eller synlig spiritualitet. Trosopplæringsreformen i lys av forskning på barns spiritualitet.» I: Sagberg, S. (red.). *Barnet i trosopplæringen: Pedagogiske og teologiske refleksjoner over barneteologi, spiritualitet og livssyn*. Oslo: IKO-Forlaget. (s. 51-77). Kompendium.

Supplerende litteratur

Adams, Kate; Brendan Hyde og Richard Woolley (2008). *The Spiritual Dimension of Childhood*. Jessica Kingsley Publishers. (160 sider)

Askland, Leif (2006). *Kontakt med barn*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap 3-4 og 6-8. (141 sider)

Bakke, Odd Magne (2005). *When Children became People: the Birth of Childhood in Early Christianity*. Minneapolis, IX. (348 sider)

Beckwith, Ivy (2004). *Postmodern Children's Ministry: Ministry to Children in the 21st Century Church*. Zondervan Publishing House (176 sider)

Copsey, Kathryn (2005). *From the Ground Up: Understanding the Spiritual World of the Child*. Barnabas (160 sider)

Evenshaug, Oddbjørn og Hallen, Dag (2000). *Barne og ungdomspsykologi. Spørsmål og oppgaver* (4.rev.utg). Oslo: Gyldendal Akademisk. (78 sider)

Hay, David og Rebecca Nye (2006). *The Spirit of the Child*. Jessica Kingsley Publishers; Revised edition (155 sider)

Loder, James E. (1998). *The Logic of the Spirit: Human Development in Theological Perspective*. Jossey Bass (384 pp).

Olofsson, Birgitta K. (1993). *Lek for livet*. Oslo: Forsythia (kap.1, 3, 4, 5, 6, 7, 8,9,10). (125 sider)

Sæbø, Odd Kjetil (2010). *Gudsbarnet: Om troens hemmeligheter og en ny trosopplæring*. Verbum Forlag. (198 sider)

UNG1240 UNG FORKYNNELSE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS)
EMNE	UNG1240 UNG forkynnelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal skrive en oppgave på 3000 ord relatert til fellesskapsformer og kommunikasjonsformer i kirke og samfunn. Studenten redegjør for og evaluerer kirkens aktuelle tenkning og praksis omkring gudstjenestefeiring og undervisning i forhold til ungdom. Oppgaven har også en muntlig presentasjon av prosjektet som det er jobbet med. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i UNG1240.
ARBEIDSKRAV	En bokrapport på 1500 ord
OMFANG	32 undervisningstime, pluss 8 kollokvietimer

Emnebeskrivelse

Kirken har et oppdrag om å forkynne og undervise evangeliet på en slik måte at det skaper mening, tro og et ønske om å leve i etterfølgelse av Kristus. Emnet UNG forkynnelse gir en bred innføring i ulike former for formidling til tenåringer og unge voksne, samt strategier for å knytte generasjoner sammen i gudstjenesten. Det blir undervist i forberedelsesstrategier for preken og undervisning, og ha som kjennetegner god formidling. Emnet vil dessuten berøre det å hjelpe barn og unge i deres utvikling i tro og spiritualitet, som gir mening for hele livet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *UNG1240 UNG Forkynnelse* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Studenten:

- har kjennskap til teori og praksis knyttet til åndelig veiledning av unge.
- har kjennskap til perspektiver og gjennomføring av ulike former for gudstjeneste og ungdomsmøter
- har kjennskap til didaktiske ressurser som kan anvendes i forhold til trosformidling og forkynnelse for og med barn og unge
- har god forståelse av ulike faktorer som er viktige for barn og unges trosliv og utvikling.

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å forstå de muligheter som kirken står overfor i gudstjenestefeiring, forkynnelse, undervisning og sjelesorg.
- har ferdigheter til å ha samtaler og gi åndelig veiledning til barn og unge.
- har evne til å formidle bibelteksten på en engasjerende og troverdig måte for målgruppen barn og unge.

Generell kompetanse

Studenten:

- har forståelse for den åndelige dimensjonens betydning for enkeltindivider og grupper
- har kjennskap til kristen livstolkning, og hvilke utfordringer den står overfor i møte med en pluralistisk kultur
- har en generell kompetanse til å inngå i eksistensielle samtaler med barn og unge uavhengig av deres religiøse ståsted

Undervisningsform

Undervisningen består av forelesninger, gruppearbeid, studentopplegg og feltstudier, og har et omfang på 40 undervisningstimer og 8 timer i kollokviégrupper

Pensumlitteratur

Austnaberg, h & Mæland, B (red.) (2009): *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*. Trondheim: Tapir Forlag. (282 sider)

Fields, D & Robbins, Duffy (2007): *Speaking to Teenagers: How to Think About, Create, and Deliver Effective Messages*. Grand Rapids: Zondervan (256 sider)

Birkedal, Erling (2020) *Religiøsitet fra barndom til voksen - tretten livshistorier om tro og livstolkning*. IKO forlaget (232 sider)

Root, Andrew (2013): *Unpacking Scripture in Youth Ministry*. Zondervan (128 sider)

Yaconelli, M (2006): *Contemplative Youth Ministry: Practicing the Presence of Jesus*. Grand Rapids: Zondervan. (251 sider)

Supplerende litteratur

Willer, T & Østergaard (2004): *Jeg tror på det hele – Gud, skæbnen og de syv bud*. Frederikberg: Unitas Forlag.

Fowler, James (1996): *Faithful Change: The Personal and Public Challenges of Postmodern Life*. Nashville: Abingdon Press. (338 pp).

Rambo, Lewis R. (1993): *Understanding Religious Conversion*. New Haven & London: Yale University Press. (272 pp).

Robbins, Duffy (1990): *Ministry of Nurture*. Grand Rapids: Zondervan (183 pp).

VEL1040 KREATIV ORGANISASJONSLÆRING OG PROSJEKTLEDELSE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i verdibevisst endringsledelse (60 stp/ECTS)
EMNE	VEL1040 Kreativ organisasjonslæring og prosjektledelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: skrive en prosjektoppgave på 3000 ord med utgangspunkt i en case. Caset er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i VEL1040.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• ha deltatt i case oppgaver/praktiske øvelser og påfølgende gruppeveiledning for å kunne få bestått• skrive en evaluering av egen innsats og samarbeids- prosessen på 500–1000 ord
OMFANG	<ul style="list-style-type: none">• 36 undervisningstimer• 24 timers veiledet case oppgave/øvelser• Selvstudium og eksamen

Emnebeskrivelse

Emnet VEL1040 *Kreativitet og organisasjonslæring* gir studenten en praktisk introduksjon til kreativitet og det å utvikle evner til å tilrettelegge kreative og innovative prosesser i team og i organisasjoner. Emnet gir også en innføring hvordan man kan planlegge, lede og styre prosjekter. Emnet faller i to hoveddeler.

Den første delen vil være en praktisk guide til å bygge en nyskapende og lærende organisasjon som mestrer utfordringene i en situasjon av forandring, og som bygger en kultur av glede, mening og kreativitet. Det vil bli undervist i hva kreativitet er og hvordan en kan skape kreativ deltakelse i organisasjoner gjennom å legge til rette for kreative og innovative prosesser. Særlig legges det vekt på brainstormings-teknikker, beslutningsverktøy og helhetlige modeller for gjennomføring – fra ide til virkelighet. I tillegg vil en kort komme inn på elektroniske verktøy, som for eksempel diskusjonsgrupper og chat. I emnet vil en søke å belyse hvordan en kan koble individuell kreativitet og læring til organisasjonen som helhet.

I andre del av emnet vil studenten få anledning til å utforske verktøy som gjør studenten i stand til å effektivt lede og organisere prosjekter. En vil få kjennskap til hvordan koble visjon og mål til et prosjekt, og hvordan en kan lede og administrere en prosjektgruppe fram til oppnådde mål. Metoder for planlegging, gjennomføring og evaluering av prosjekter vil presenteres, diskuteres og testes ut i praksis. IT-verktøy for prosjektplanlegging vil også presenteres. Undervisningen vil gjennomgå modeller for prosjektfaser og roller i prosjekter, og dessuten metoder for prosjektplanlegging og kunnskapsledelse. Prosjekters økende betydning og rolle i organisasjoner vil bli belyst, dessuten utfordringer ved prosjektorganisering, relatert til organisasjonslæring, kommunikasjon og organisasjonskultur.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet VEL1240 *Kreativitet og organisasjonslæring* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til grunnleggende definisjoner og begreper innen prosjektledelse, forståelse av teorier og modeller, og for hvordan disse relaterer seg til praktiske problemstillinger
- har kjennskap til sentrale utfordringer og suksesskriterier for igangsetting, gjennomføring og avslutning av prosjekter
- har kunnskap om prosjekters plass i senmoderne organisasjoner, samt refleksjon omkring bruken av prosjekter i menighetsarbeid
- har kunnskap om prosjekters innflytelse på organisering, læring og kommunikasjon i organisasjoner
- har kjennskap til modeller og strategier for læring i organisasjoner
- har kjennskap til modeller og verktøy for gjennomføring av kreative idéprosesser
- har kunnskap om sentrale teoretiske perspektiver på læring og nyskaping i organisasjoner

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å tilrettelegge for læring, mellom individer og på tvers av grupper og organisasjoner
- kan lede kreative idéprosesser, fra idé til gjennomføring
- evner å lede prosjekter
- kan håndtere enkle rutiner for planlegging, administrasjon og økonomistyring i prosjekter

- har evne til teologisk refleksjon over bruk av organisasjonslæringsteori i organisasjoner

Generell kompetanse

Studenten:

- har en større åpenhet for felles idéutvikling
- har en åpen til holdning til den andres idéer og forslag
- kan strukturerte arbeidsvaner som leder til gode og kreative beslutningsprosesser

Undervisningsform

Det legges opp til læring i teori og praksis gjennom en blanding av forelesninger, dialog og erfaringsbasert læring (caseoppgaver og gruppeoppgaver). I tillegg til innføring i metoder og verktøy, vil en få muligheten til å jobbe med egne organisasjonsutfordringer individuelt og i grupper. I enkelte semestre vil emnet knyttes sterkt til planlegging og gjennomføring av konkrete prosjekter, vektleggingen av ulike arbeidsformer kan derfor variere noe.

Pensumlitteratur

Filstad, Cathrine (2010) *Organisasjonslæring*. Fagbokforlaget

Johns, J. D. (1995): "Pentecostalism and the Post-Modern Worldview" i *Journal of Pentecostal Theology* 7 s. 73–96

Lerdahl, Erik (2007): *Slagkraft - håndbok i idéutvikling*. Gyldendal Akademisk

Westhagen, Harald; Faafeng, Ole; Hoff, Kjell Gunnar (2008). *Prosjektarbeid - utviklings- og endringskompetanse*. 6.utg. Gyldendal Akademisk

Supplerende litteratur

Berg, M. E. Ledelse: *Verktøy og virkemidler*, Oslo: Universitetsforlaget, 2000, s.127-154 (28 sider).

Blindheim, T., T. Ø. Jensen, og F. Nyeng. *Forbrukeren: helt, skurk eller offer*. Oslo: Cappelen Akademisk, 2000 (280 sider).

Brodtkorb, E., R. Norvoll og M. Rugkåsa. *Mellom mennesker og samfunn: Sosiologi for helse- og sosialprofesjonene*, Oslo: Gyldendal Akademisk, 2001 (304 sider).

Castells, M. "Materials for an exploratory theory of the network society" i *British Journal of Sociology*, vol 51, 2001, no. 1 jan/march 2000, s. 5-24 (20 sider).

Christensen, Søren og K. Kreiner. *Prosjektledelse i løst koblede systemer; ledelse og læring i en ufuldkommen verden*. København: Jurist- og Økonomforbundets forlag, 1991 (115 sider).

- De Bono, Edward. *Six Thinking Hats, Newport Beach*: Back Bay Books, 1999 (192 sider).
- Eikeland, O. og A. M. Berg. *Medvirkningsbasert organisasjonslæring og utviklingsarbeid i kommunene*, Oslo: Kommuneforlaget, 1997, s.12-135 (124 sider).
- Eriksen, T. H. *Øyeblikkets tyranni: rask og langsom tid i informasjonssamfunnet*, Oslo: Aschehoug, 2001 (217 sider).
- Forsth, L. R. *Praktisk nytenking*. Drammen: Aquarius Forlag, 2001, s. 9-113 (105 sider).
- Filstad, C., S. Hildebrandt S. Rishøj. *Familien på arbeid: om å skape sammenheng mellom arbeidsliv og familieliv*, Oslo: Abstrakt, 2005 (234 sider).
- Haug, S. H. *Stigs bok om kreativitet*. Oslo: Chr. Schibsteds forlag, 2002 (80 sider).
- Hoff, K.G. og S. Köber. *Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse* (4.utg), Oslo: Universitetsforlaget, 2002 (508 sider).
- Kao, J. *Kreativitet på arbeidsplassen*, Oslo: Hjemmets Bokforlag, 1996, s.45-55, 88-104, og 125-137 (41 sider).
- Knowles, M. S. *The Modern Practice of Adult Education*. Cambridge: Adult Education, 1980, s. 222-251 (30 sider).
- Krogh, G. von, K. Ichijo og I. Nonaka. *Slik skapes kunnskap: hvordan frigjøre taus kunnskap og inspirere til nytenking i organisasjoner*. Oslo: NKS-forlaget, 2001 (317 sider).
- Michalko, Michael *Thinkertoys: A Handbook of Creative-Thinking Techniques*, 2. Ed., Berkeley: Ten Speed Press, 2006 (330 sider).
- Mintzberg, H., B. Ahlstrand og J. Lamprel. *Strategy Safari*, Upper Saddle River: Pearson Professional, 2001 (416 sider).
- Nordhaug, O. *Kunnskapsledelse: trender og utfordringer*, Oslo: Universitetsforlaget (303 sider), 2002.
- Ritzer, G. *The McDonaldization of Society*. New Century ed. Thousand Oaks Pine Forge Press, 2000 (278 sider).
- Roness, A., S. B. Matthiesen. *Utbrent: krevende jobber – gode liv*, Oslo: Fagbokforlaget, 2002 (416 sider).
- Sennett, R. *Det fleksible mennesket: personlige konsekvenser av å arbeide i den nye kapitalismen*, 2001, Oslo: Fagbokforlaget (199 sider).

Sweet, L. *Aqua Church: Essential Leadership Arts for Piloting Your Church in Today's Fluid Culture*, Loveland: Group Publishing, 1999 (262 sider).

Thomas, J. C. "Reading the Bible from within Our Traditions: A Pentecostal Hermeneutics as Test Case" i Green og Turner (eds) *Between Two Horizons: Spanning New Testament Studies & Systematic Theology*, Grand Rapids: Eerdmans Publ., 2000, s.108-122 (15 sider).

Westhagen, H. *Prosjektarbeid: utvikling og endringskompetanse*. 5.utg, Oslo: Gyldendal Akademisk, 2002 (214 sider).

VEL1210 DEN VERDIBEVISSTE ORGANISASJONEN

(10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i verdibevist endringsledelse (60 stp/ECTS) Årsstudium i kristent barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS)
EMNE	VEL1210 Den verdibeviste organisasjonen (10 stp/ECTS)
EVALUERINGSFORM	Skrive en oppgave på 3000 ord. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i VEL1210.
ARBEIDSKRAV	Skrive ett foruminnlegg (minimum 150 ord), og kommentere på to andre (hver på min. 100 ord) Redusert undervisning: oppgave på 2500 ord. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved HLT-kompetanse eller redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet VEL1210 gir en innføring i temaer som oppgaver, teknologi, mål og effektivitet i organisasjoner. Videre vil faget behandle temaer som organisasjonsstruktur, organisasjonskultur, kommunikasjon, organisasjonslæring, makt og konflikt i organisasjoner. Faget legger også til rette for at studenten får en dypere forståelse av hvordan endrings- og beslutningsprosesser former organisasjoner. Spesiell vekt vil bli lagt på hvordan organisasjonsfaget kan brukes innen kirke og frivillige organisasjoner.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet VEL1210 Den *verdibeviste organisasjonen* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til hvordan organisering bidrar til å bygge og utvikle organisasjoner.
- har kunnskap om organisasjonskultur, hvordan organisasjonskultur bygges og utvikles og hvordan det bidrar til å utvikle organisasjoner.
- har kunnskap om endringsledelse, og læring og kjennskap til hvordan man arbeider med endringsmotstand i organisasjoner.

- har kjennskap til visjoner, mål og verdier i en organisasjon, og hvordan disse kan understøtte og forme organisasjonen
- kjenner andre sentrale organisasjonsteoretiske begreper og teorier om maktforhold, motivasjon, beslutninger og læring

Ferdigheter

Studenten:

- kan reflektere over hvordan man påvirker en organisasjon med hensyn til visjon, mål, verdier, strukturer og gode systemer for medarbeideroppfølging.
- kan jobbe med mål og strategi i en organisasjon, og kan bruke strategiarbeid til å utvikle og understøtte en organisasjons utvikling.
- forstår hvordan grunnleggende etiske, ideologiske og teologiske forhold har betydning for utviklingen av frivillige organisasjoner og kirker
- forstår hvordan organisasjonstype og situasjon påvirker organisering (spesielt med tanke på kirkelig kontekst).

Generell kompetanse

Studenten:

- kan reflektere etisk over utviklingen av organisasjonsutvikling
- har respekt for nødvendigheten av og spenningen mellom struktur og fleksibilitet i organisasjoner
- har utviklet sin forståelse for hvordan organisering av virksomheter påvirker deres resultater
- har evne til å skape forståelse for hvordan organisering bl.a. må forstås i lys av hvilken type virksomhet som drives (bedrift, offentlig virksomhet og frivillighet/kirke)

Undervisningsform

Undervisning gis i form av interaktive forelesninger, og i form av ett eller flere veiledet casestudier. Emnet består av til sammen 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan (2019). *Hvordan organisasjoner fungerer*. Fagbokforlaget. 5. utgave. (Kapittel 12 om ledelse er ikke pensum). Ca. 550 sider.

Artikler (72 sider):

Kotter, John P. (Jan. 2007). Leading Change. Why Transformation Efforts Fail. *Harvard Business Review*. 10 sider

Jenssen, Jan Inge (2017). *Organisering og ledelse i kirken*. (17 sider)

Jenssen, Jan Inge (2017). *Menighetsstruktur*. (21 sider)

Råmunddal, Lars (2015): Hva handler menighetsutvikling egentlig om? En drøfting av ulike strategiske tilnærminger til menighetsutvikling i lys av en helhetlig ekklesiologisk modell. *Scandinavian Journal of Leadership and Theology* (24 sider).

VEL1220 VERDIBEVISST LEDELSE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i verdibevist endringsledelse (60 stp/ECTS) Årsstudium i teologi og menighetsledelse (60 stp/ECTS) Årsstudium i kristent barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS) Årsstudium i misjon og kirke (60stp/ECTS) Årsstudium i teologi (60 stp/ECTS)
EMNE	VEL1220 Verdibevist ledelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: Gjennomføre og bestå skoleeksamen på 5 timer. Skoleeksamen vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i VEL1220.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Delta i forumdiskusjoner på Moodle• Skrive refleksjonsoppgave om personlig utvikling som leder.• Redusert undervisning: Oppgave 2500 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved HLT-kompetanse eller redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet VEL1220 gir en innføring i verdibevist ledelse og selvledelse. Vi vil jobbe med spørsmål om hva som kjennetegner en god leder og hvordan ledelse kan bidra til utvikling av kirke, organisasjoner og samfunn. Emnet vil gjennomgå ulike perspektiver, modeller og teorier for å sette studenter bedre i stand til å analysere forskjellige tilnærminger til ledelse, samt identifisere hva slags kompetanse ledere må utvikle. Studenter vil også lære å reflektere kritisk og konstruktivt i møte med slike ledelsesmodeller. Endelig skal emnet hjelpe studenten til å reflektere over egen ledelsesutvikling, og således bidra til livslang læring og verdibevist ledelse i organisasjons- og samfunnsliv.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet VEL1220 *Verdibevist ledelse* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kjennskap til organisasjonsledelse som forsknings- og praksisfelt, herunder innføring i grunnleggende ledelsesteorier og forskningstradisjoner

- har god kunnskap om verdibevisst ledelse og forståelse for etterfølgerens rolle i ledelsesrelasjonen
- kjenner til teologiske perspektiver på ledelse og forholdet mellom ledelse, etikk og spiritualitet
- har kunnskap om ulike aspekter ved lederrollen, inklusive teologiske, kulturelle organisatoriske og relasjonelle dimensjoner

Ferdigheter

Studenten:

- kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg
- har evne til å reflektere etisk og teologisk over lederrollen – herunder kritisk refleksjon rundt makt, verdier og kjønnsdimensjoner i ledelse – også i eget lederskap
- kan integrere og reflektere over ulike hensyn og etiske dilemmaer i ledelse, inkludert forholdet mellom produksjonsorientering og hensyn til medarbeideren som medmenneske
- har evne til å vurdere forholdet mellom normative, deskriptive og diskursive sider ved ledelsesteori, samt evne til å reflektere over egen ledelse og ledelsesutvikling

Generell kompetanse

Studenten:

- kan utvikle holdninger som motiverer til tjeneste og ledelse i kirke, organisasjonsliv og/eller samfunn
- kan drøfte en balansert moralsk tilnærming til å utøve innflytelse på ulike nivåer
- viser forståelse for å utvikle empati, samt dyder som ydmykhet, respekt og rettferdighet, i en lederrelasjon

Undervisningsform

Undervisning gis i form av interaktive forelesninger, gruppesamtaler og casestudier. Emnet består av til sammen 40 undervisningstimer. Ved redusert undervisningsløp tilbys 24 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Clinton, J. R. (2012). *The making of a leader: Recognizing the lessons and stages of leadership development* (Rev. utg.). Colorado Springs, CO: NavPress, kap. 1-2, Appendix D (28 sider)

- Kessler, V. (2013). *Pitfalls in "Biblical" leadership*. *Verbum et Ecclesia*, 34(1), 1–7. <https://doi.org/10.4102/ve.v34i1.721> (8 sider)
- Northouse, Peter (7. utg. eller nyere). *Leadership. Theory and Practice*. London: Sage, (sidetall 8. utg.) s. 1- 116, 139-256, 293-370, 403-469 (380 sider)
- Sirris, S. (2022). Profesjon og ledelse i Den norske kirke: Organisering av arbeid i en kirke i endring. I *Nordic Open Access Scholarly Publishing*. Cappelen Damm Akademisk/NOASP, kap 10 (20 sider. Tilgjengelig på <https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/154>)
- Sirris, S., & Askeland, H. (Red.). (2021). *Kirkelig organisering og ledelse: Et verdibasert og praksisorientert perspektiv*. Cappelen Damm Akademisk/NOASP, kap 7-8 (44 sider. Tilgjengelig på <https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/129>)
- Smidsrød, Åse Miriam (2016): "For Such a Time as This": Gender Issues in Twenty-First Century Norwegian and Swedish Pentecostal Churches, *Pentecostudies*, vol 15, no2, s. 200 - 217 (18 sider)
- Strand, T. (2015). Å lede er å bruke makt. I S. Einarsen & A. Skogstad (red.), *Ledelse på godt og vondt: Effektivitet og trivsel* (2. utgave, s. 171–190). Fagbokforlaget (20 sider)
- Sund, B. (2019). *Typisk norsk å være (selv)god: En liten bok om den norske lederstilen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk, s. 9-106 (98 sider)
- Tangen, K. I. (2023). S-E-R-V-E a theoretical framework for Christian leadership. *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 10, 605–631. <https://doi.org/10.53311/sjlt.v10.106>
- Tangen, K.I (2017) Leadership as idolatry, the case of Stalinism and Beyond, *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 4 (17 sider)
- Tangen, K. I. (2019). Servant leadership and power: An introductory theological analysis. *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 6 (30 sider)
- Yukl, G. (2012). Effective leadership behavior: What we know and what questions need more attention. *Academy of Management Perspectives*, 26(4), 66–85 (20 sider)
- Åkerlund, T. (2014). Leadership in Corinth: Reciprocity and Leader-Member Exchange in 2 Corinthians 6:11-13. *Journal of Biblical Perspectives in Leadership*, 6(1), 162–175 (14 sider)
- Åkerlund, T. (2016). "To live lives worthy of God:" Leadership and Spiritual Formation in 1 Thessalonians 2:1-12. *Journal of Spiritual Formation & Soul Care*, 9(1), 18–34 (17 sider)
- Åkerlund, T., & Tangen, K. I. (2018). Charismatic cultures: Another shadow side confessed. *Pneuma*, 40(1–2), 109–129 (21 sider)

VEL1220D VERDIBEVISST LEDELSE (10 STP/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Bachelor i religion og samfunn (180 stp/ECTS) Årsstudium i verdibevist endringsledelse (60 stp/ECTS) Årsstudium i teologi og menighetsledelse (60 stp/ECTS) Årsstudium i kristent barne- og ungdomsarbeid (60 stp/ECTS) Årsstudium i misjon og kirke (60stp/ECTS) Årsstudium i teologi (60 stp/ECTS)
EMNE	VEL1220D Verdibevist ledelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: Skrive en lærerdefinert oppgave på 3000 ord. Oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, karakteren teller 100% av VEL1220D.
ARBEIDSKRAV	Delta i forumdiskusjoner på Moodle Skrive refleksjonsoppgave om personlig utvikling som leder.
OMFANG	Undervisningen gjennomføres på én fysisk samling samt synkrone møtepunkt på nett. I tillegg legges det opp til egenlæring basert på innspilt materiale, tilgjengelige læringsressurser, o.l.

Emnebeskrivelse

Emnet VEL1220D gir en innføring i verdibevist ledelse og selvledelse. Vi vil jobbe med spørsmål om hva som kjennetegner en god leder og hvordan ledelse kan bidra til utvikling av kirke, organisasjoner og samfunn. Emnet vil gjennomgå ulike perspektiver, modeller og teorier for å sette studenter bedre i stand til å analysere forskjellige tilnærminger til ledelse, samt identifisere hva slags kompetanse ledere må utvikle. Studenter vil også lære å reflektere kritisk og konstruktivt i møte med slike ledelsesmodeller. Endelig skal emnet hjelpe studenten til å reflektere over egen ledelsesutvikling, og således bidra til livslang læring og verdibevist ledelse i organisasjons- og samfunnsliv.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet VEL1220D *Verdibevist ledelse* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har god kjennskap til organisasjonsledelse som forsknings- og praksisfelt, herunder innføring i grunnleggende ledelsesteorier og forskningstradisjoner

- har god kunnskap om verdibevisst ledelse og forståelse for etterfølgerens rolle i ledelsesrelasjonen
- kjenner til teologiske perspektiver på ledelse og forholdet mellom ledelse, etikk og spiritualitet
- har kunnskap om ulike aspekter ved lederrollen, inklusive teologiske, kulturelle, organisatoriske og relasjonelle dimensjoner

Ferdigheter

Studenten:

- kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg
- har evne til å reflektere etisk og teologisk over lederrollen – herunder kritisk refleksjon rundt makt, verdier og kjønnsdimensjoner i ledelse – også i eget lederskap
- kan integrere og reflektere over ulike hensyn og etiske dilemmaer i ledelse, inkludert forholdet mellom produksjonsorientering og hensyn til medarbeideren som medmenneske
- har evne til å vurdere forholdet mellom normative, deskriptive og diskursive sider ved ledelsesteori, samt evne til å reflektere over egen ledelse og ledelsesutvikling

Generell kompetanse

Studenten:

- kan utvikle holdninger som motiverer til tjeneste og ledelse i kirke, organisasjonsliv og/eller samfunn
- kan drøfte en balansert moralsk tilnærming til å utøve innflytelse på ulike nivåer
- viser forståelse for å utvikle empati, samt dyder som ydmykhet, respekt og rettferdighet, i en lederrelasjon

Undervisningsform

Undervisningen gjennomføres på én fysisk samling samt synkrone møtepunkt på nett gjennom semesteret. Her legges det opp til aktiviteter som interaktive forelesninger, gruppesamtaler og casestudier. I tillegg legges det opp til egenlæring basert på innspilt materiale, tilgjengelige læringsressurser, o.l.

Pensumlitteratur

Clinton, J. R. (2012). *The making of a leader: Recognizing the lessons and stages of leadership development* (Rev. utg.). Colorado Springs, CO: NavPress, kap. 1-2, Appendix D (28 sider)

- Kessler, V. (2013). Pitfalls in "Biblical" leadership. *Verbum et Ecclesia*, 34(1), 1–7. <https://doi.org/10.4102/ve.v34i1.721> (8 sider)
- Northouse, Peter (7. utg. eller nyere). *Leadership. Theory and Practice*. London: Sage, (sidetall 8. utg.) s. 1- 116, 139-256, 293-370, 403-469 (380 sider)
- Sirris, S. (2022). Profesjon og ledelse i Den norske kirke: Organisering av arbeid i en kirke i endring. I *Nordic Open Access Scholarly Publishing*. Cappelen Damm Akademisk/NOASP, kap 10 (20 sider. Tilgjengelig på <https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/154>)
- Sirris, S., & Askeland, H. (Red.). (2021). *Kirkelig organisering og ledelse: Et verdibasert og praksisorientert perspektiv*. Cappelen Damm Akademisk/NOASP, kap 7-8 (44 sider. Tilgjengelig på <https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/129>)
- Strand, T. (2015). Å lede er å bruke makt. I S. Einarsen & A. Skogstad (red.), *Ledelse på godt og vondt: Effektivitet og trivsel* (2. utgave, s. 171–190). Fagbokforlaget (20 sider)
- Sund, B. (2019). *Typisk norsk å være (selv)god: En liten bok om den norske lederstilen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk, s. 9-106 (98 sider)
- Tangen, K. I. (2023). S-E-R-V-E a theoretical framework for Christian leadership. *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 10, 605–631. <https://doi.org/10.53311/sjlt.v10.106>
- Tangen, K.I (2017) Leadership as idolatry, the case of Stalinism and Beyond, *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 4 (17 sider)
- Tangen, K. I. (2019). Servant leadership and power: An introductory theological analysis. *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 6 (30 sider)
- Yukl, G. (2012). Effective leadership behavior: What we know and what questions need more attention. *Academy of Management Perspectives*, 26(4), 66–85 (20 sider)
- Åkerlund, T. (2016). "To live lives worthy of God:" Leadership and Spiritual Formation in 1 Thessalonians 2:1-12. *Journal of Spiritual Formation & Soul Care*, 9(1), 18–34 (17 sider)
- Åkerlund, T. (2022). Taking ownership of our spirituality: Pentecostal leaders as liturgical directors. *Journal of Pentecostal Theology*, 31, 114–132. <https://doi.org/10.1163/17455251-bja10020> (19 sider)
- Åkerlund, T., & Smidsrød, Å.-M. (2024). When dominant models become dominating: A narrative identity approach to female leadership in Pentecostal organizations. *Journal of Pentecostal and Charismatic Christianity*, 1–21. <https://doi.org/10.1080/27691616.2024.2305469> (22 sider)

Åkerlund, T., & Tangen, K. I. (2018). Charismatic cultures: Another shadow side confessed. *Pneuma*, 40(1–2), 109–129 (21 sider)

VEL1230 VERDIBEVISST TEAM- OG PERSONALLEDELSE (10 stp/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i verdibevist endringsledelse (60 stp/ECTS)
EMNE	VEL1230 Verdibevist team- og personalledelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: Skrive en analyse av case-oppgave i gruppe der relevant pensumlitteratur appliseres (3000 ord). Case-oppgaven defineres av lærer, og skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. 100%. A-F.
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• Delta i casearbeid i gruppe, tilsvarende 12 timer. Innlevering av felles prosjektrapport. Bestått/ikke bestått.• Ved redusert undervisningsopplegg har studenten et ekstra arbeidskrav: en lærerdefinert oppgave på 2500 ord, hvor oppgaveordlyden skal være klar senest 3 uker før innleveringsfrist. Bestått/ikke bestått.• Obligatorisk oppmøte ved undervisning, minimum 75%.
OMFANG	36 undervisningstimer pluss 8 timers case-oppgave. (ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisnings-timer)

Emnebeskrivelse

Emnet gir en innføring i teamutvikling og personalledelse. Studenten vil gjennom forelesninger og caseoppgaver utvikle kunnskap om, og erfaring med, hvordan man som leder kan bygge effektive team og inngå i samarbeidsprosesser, og om hvordan man kan bidra til medarbeideres utvikling. Emnet presenterer teorier og modeller for god forvaltning av menneskelige ressurser (HR) og teamutvikling. Emnet hjelper lederen til å tenke som en sosial arkitekt og til å legge til rette for at andre kan bidra til å bygge gode og trygge fellesskap som mennesker frivillig vil forplikte seg til og tilhøre.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet VEL1230 skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kjennskap til hvordan effektive team utvikles og ledes, inkludert kjennskap til ledelse og utvikling av virtuelle team

- har kjennskap til ulike roller og faser i et teamarbeid og hvordan man kan håndtere disse
- har kjennskap til problemer med gruppedynamikk, inklusivt tendenser til «groupthink» og til hvordan man kan håndtere dette
- har god kunnskap om personalledelse, personalpolitikk og kompetanseutvikling
- har god kunnskap om rekruttering, arbeidsrett, HMS, arbeidsmiljø og medarbeiderveiledning
- har kjennskap til etiske teorier og deres bruk på HR-feltet

Ferdigheter

Studenten:

- har evne til å leve og lede med mot, omsorg og ydmykhet som grunnholdninger
- har evne til å forvalte og utvikle menneskelige ressurser (HR)
- har utviklet sin etiske bevissthet på HR-feltet

Generell kompetanse

Studenten:

- har økt forståelse for sterke og svake sider i samspill med andre
- kan reflektere kritisk og konstruktivt i forhold til gruppedynamikk
- har bevissthet rundt egne holdninger og over hvilke grunnholdninger man vil utvikle
- har evne til å lede gode og effektive team

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av

- e) interaktive forelesninger i emnet
- f) eget studium av faglig litteratur og annen ressurslitteratur
- g) en skriftlig oppgave på 3000 ord
- h) arbeid individuelt og assister med case-oppgave

Det legges opp til læring i teori og praksis gjennom en blanding av interaktive forelesninger (36 timer) og erfaringsbasert læring gjennom rollespill, øvelser og en veiledet case-oppgave (12 timer).

Pensumlitteratur

Elstad, B. (2010). Ledelse og styring av frivillig arbeidskraft. I G. Ladegård & S. I. Vabo (red.), *Ledelse og styring* (pp. 191–203). Fagbokforlaget (13 sider, kompendium).

Gloppen, K. J. (2020). *HRM i norsk arbeidsliv*. Cappelen Damm Akademisk, s. 13-25, 274-292 (32 sider, kompendium).

Johansen, Olav & Sætersdal, Helene (red.) (2018, 2. utg.). *HR og personalledelse*. Bergen: Fagbokforlaget, s 19-36, 55-302 (266 sider).

Kaufmann, G., & Kaufmann, A. (2015). *Psykologi i organisasjon og ledelse* (5. utg.). Fagbokforlaget, s. 325-364 (40 sider, kompendium).

Sjøvold, E. (2022). *Teamet: Utvikling, effektivitet og endring i grupper* (2. utg.). Universitetsforlaget, s. 18-81, 98-270, 373-383 (248 sider).

VEL1240 ØKONOMI OG VIRKSOMHETSTYRING

(10 STP/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i verdibevisst endringsledelse (60 stp/ECTS)
EMNE	VEL1240 Administrasjon og økonomistyring (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: Skrive en oppgave på 3000 ord. 100%. A-F. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i VEL1240.
ARBEIDSKRAV	Redusert undervisning: Oppgave 2500 ord. Oppgaven er lærerdefinert, og oppgaveordlyd skal være klar senest 3 uke før innleveringsfrist. Oppgaven vurderes bestått/ikke bestått.
OMFANG	40 undervisningstimer (ved redusert gjennomføring er omfanget 24 undervisningstimer)

Emnebeskrivelse

Emnet gir en innføring i hvordan virksomheter kan utvikles gjennom strategisk ledelse, ulike planverktøy og oppfølgingssystemer. Det legges vekt på å vise hvordan prinsipper for god virksomhetsstyring henger sammen med sunn drift og nødvendig utvikling av organisasjoner. For økonomisk styring drøftes temaer som finansregnskap, kostnadsstruktur, økonomiske beslutninger, risiko- og lønnsomhetsanalyser og driftsregnskap. I emnet gis det en grunnleggende innføring i strategisk ledelse, økonomisk teori og virksomhetsstyring. De ulike temaenes relevans for ledelse av kirker og frivillige organisasjoner vil bli vektlagt i dette emnet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *VEL1240 Økonomi og virksomhetsstyring* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- kjenner ulike tilnærminger og metoder for utvikling av virksomheter gjennom strategi, planlegging og oppfølging.
- har kunnskap om viktige begreper og metoder for økonomisk styring av virksomheter
- har oversikt over prinsipper for sunn og helhetlig virksomhetsstyring
- kan lese og tolke enkle likviditetsregnskap, resultatregnskap og balanseregnskap
- kjenner forskjellen mellom strategi som plan og fremvoksende strategier

- har kunnskap om hvordan strategiprosesser kan ledes og faciliteres gjennom utforming av visjon, mål, oppdrag/virksomhetsidé og etiske retningslinjer

Ferdigheter

Studenten:

- forstår hvordan strategier, planlegging og oppfølging kan bidra til drift og utvikling av virksomheter
- kan forstå hvordan ulike systemer kan anvendes for å bidra til styring av deler av virksomheten og deres helhet
- kan planlegge, budsjettere og følge opp økonomien i en virksomhet
- evner å forklare og anvende relevante teorier og modeller for endringsprosesser i ulike virksomheter
- kan analysere og forstå strategiske valg for organisasjoner

Generell kompetanse

Studenten:

- har utviklet sin forståelse for betydningen av gode arbeidsforhold og økonomisk ansvarlighet.
- har kompetanse på bærekraftig styring og konstruktiv gruppedynamikk

Undervisningsform

Undervisningen gis i form av interaktive forelesninger i emnet, og i form av ett eller flere veiledet casestudier. Emnet består av til sammen 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur obligatorisk

Hoff, Kjell Gunnar (2021). *Strategisk økonomistyring*. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget (ca. 486 sider)

Jensen, Jan Inge (2019). *How Can Strategic Leadership be Applied to the Development of the Local Church? A Discussion of Content and Process* i *Scandinavian Journal of Leadership and Theology*, 2019 (ca. 20 sider) <https://www.sjlt-journal.com/index.php/sjlt/article/view/42>

Knudsen, Harald og Flåten, Bjørn Tore (2015). *Strategisk ledelse*. Oslo: Cappelen-Damm. kap. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13 og 17 (233 sider)

Liland, T. (2021). The Greatest Is the Servant of All. Servant Leadership Biblical perspectives and Hans Nielsen Hauge. In Grytten, O. H. and Liland, T. (eds). *In the Legacy of Hans Nielsen Hauge. Entrepreneurship in Economics, Management, Education, and Politics*. Bergen: Bodoni forlag. (ca.

<https://www.researchgate.net/publication/355046269> The Greatest Is the Servant of all
Servant Leadership Biblical perspectives and Hans Nielsen Hauge

Pensumlitteratur (anbefalt)

Fordelingsutvalget (2006). *Økonomihåndbok for frivillige organisasjoner*. (31 sider)
https://www.fordelingsutvalget.no/element_db/236_oekonomihandbok.pdf

Gjønnnes, S. H. og Tangenes, T. (2014). *Økonomi- og virksomhetsstyring: Strategistøtte ved prestasjonsstyring, ressursstyring og beslutningsstøtte*. 2. utg. Bergen: Fagbokforlaget. (761 sider).

Hunnes, John A. and Liland, T. (2021). On the Purpose of the Firm. The Case of Hans Nielsen Hauge. In Grytten, O. H. and Liland, T. (eds). In Grytten, O. H. and Liland, T. (eds). *In the Legacy of Hans Nielsen Hauge. Entrepreneurship in Economics, Management, Education, and Politics*. Bergen: Bodoni forlag. (13 sider)
<https://www.researchgate.net/publication/355046391> On the Purpose of the Firm The Case of
Hans Nielsen Hauge

Liland, T. (2020). Den gode husholder som modell for bedrifters samfunnsansvar: Haugiansk samfunnsengasjement for vår tid. Hagesæther, G., Innerdal, G. and Kvam, B. (eds.). *NLA Høgskolen. Fagutvikling og selvforståing på kristen grunn*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 326–351. (ca. 22 sider <https://nla.brage.unit.no/nla-xmlui/bitstream/handle/11250/2733107/102-Chapter%20Manuscript-3708-1-10-20200617.pdf?sequence=1&isAllowed=y>)

VEL1250 COACHING, VEILEDNING OG LEDELSE

(10 STP/ECTS)

STUDIEPROGRAM	Bachelor i teologi og ledelse (180 stp/ECTS) Årsstudium i verdibevisst endringsledelse (60 stp/ECTS)
EMNE	VEL1250 Coaching, veiledning og ledelse (10 stp/ECTS)
EKSAMEN	Studenten skal: gjennomføre og bestå muntlig/praktisk eksamen. Den muntlige eksamenen vurderes A-F, og teller 100% av karakteren i VEL1250. (Studenter som kan dokumentere relevant og tilstrekkelig praksis og opplæring innenfor coaching/veiledning, kan gjennom enkeltvedtak gis rett til å ta eksamen i faget. I slike tilfeller erstattes evalueringsformene ovenfor med en seks timers skoleeksamen.)
ARBEIDSKRAV	<ul style="list-style-type: none">• skrive et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) hvor studenten reflekterer over og vurderer egen praksis i lys av relevant litteratur. Vurderes til bestått/ikke bestått.• delta i praktiske øvelser• gjennomføre minst fem timer coaching/veiledning i tillegg til undervisningen
OMFANG	40 timer undervisning

Emnebeskrivelse

Nyere ledelsesteorier legger vekt på å utvikle medarbeidere, ikke bare få jobben gjort. Når mennesker søker mening og modning i arbeid og frivillig engasjement, er det avgjørende at ledere har evne og kompetanse til å fungere som relasjonsbyggere og prosessledere. Emnet introduserer deltakerne for coaching- og veiledningsteori, og gir dem mulighet til å reflektere over disse rollene i eget liv og ledelse. Det legges vekt på å tilegne seg praktiske redskaper gjennom bruk i og utenfor klasserommet.

Læringsutbytte

En student som har fullført emnet *VEL1250 Coaching, veiledning og ledelse* skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om ulike teorier, modeller og metoder innenfor coaching- og veiledningsfeltet
- har kjennskap til filosofiske, psykologiske, pedagogiske og teologiske perspektiver på veiledning og coaching

- har kunnskap om faser i og organisering av coaching- og veiledningsprosesser
- kjenner til hvordan coaching og veiledning kan inngå i, og bidra til, organisasjonsledelse

Ferdigheter

Studenten:

- kan anvende praktisk og etisk kompetanse og refleksjon i rollen som veileder og coach
- har kommunikasjonsferdigheter i veiledning og coaching, herunder aktiv lytting og bruk av effektfulle spørsmål
- har evne til å vurdere, planlegge og iverksette coaching- og veiledningstiltak ut fra aktuelle utviklings- og endringsbehov, i tråd med etiske krav og retningslinjer

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i hvordan vedkommende opplever og oppleves i møte med andre mennesker og deres utfordringer
- større respekt og interesse for å møte andre mennesker på deres premisser
- kan tenke kritisk rundt coaching og senmoderne individualisme, samt bidra til etisk og teologisk refleksjon omkring de utfordringer som oppstår mellom mennesker i coaching- og veiledningsrelasjoner

Undervisningsform

Undervisningen gjennomføres ved hjelp av varierte arbeidsformer som forelesninger, plenumsdiskusjoner, gruppearbeid og caseøvelser hvor studentene får utviklet sine ferdigheter som coach og veileder gjennom praktisk trening og reelle veiledningssituasjoner.

Pensumlitteratur

Gjerde, S. (2010) *Coaching, hva hvorfor hvordan*. Bergen: Fagbokforlaget. 2.utg., ss. 11-283 (263 sider)

Mathisen, P. og Kristiansen, A. (2005) "Etiske retningslinjer i profesjonelle veiledningsforhold", *Norsk pedagogisk tidsskrift* 89(3), ss. 221-230 3 (10 sider)

Molly-Søholm, T., Schelde Andersen, H., & Molly-Søholm, A. (2008). «Ledelsesbasert coaching - når coaching skal fungere som ledelsesdisciplin», *Erhvervspsykologi*, 6(2), 4–31 (28 sider)

Pagis, M. (2016). Fashioning futures: Life coaching and the self-made identity paradox. *Sociological Forum*, 31(4), 1083–1103. <https://doi.org/10.1111/socf.12297> (21 sider)

Pettersen, R. C. og Løkke, J. A. (2019). *Veiledning i praksis: grunnleggende ferdigheter*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 13-123, 156-183 (139 sider)

Rønning, R. (2005) «Coaching – et ullent begrep og en risikabel praksis». *Magma* (4) (14 sider)

Schnoor, M., & Haslebo, G. (2007). «Lederen som coach - forskjellige vinkler på magt og etik», *Erhvervspsykologi*, 5(2), 22–43 (22 sider)

Skagen, K. (2013). *I veiledningens landskap: innføring i veiledning og rådgivning*. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, ss. 11-31, 91-131, 146-155, 168-184 (99 sider)

Tangen, K. I. (2010). "Integrating life coaching and practical theology without losing our theological integrity." *Journal of Biblical Perspectives on Leadership*, 3(1), ss. 13–32 (20 sider)

Åkerlund, Truls (2010): "Læring langs veien" *Lederskap* 8(4), 32-34 (3 sider)